

300 praktických otázek a odpovědí pro starosty obcí

KVB
advokátní kancelář

Svaz měst a obcí
SMO
ČESKÉ REPUBLIKY

Milí čtenáři,

společně hájíme zájmy měst a obcí. Tak se dá shrnout podstata činnosti Svazu měst a obcí České republiky. Celostátního, dobrovolného a nepolitického sdružení právnických osob, jehož činnost je založena především na aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy. Organizace, jejíž kořeny sahají do roku 1907, kdy se v Kolíně konal I. sjezd Svazu českých měst v království Českém, a která svou novodobou historii začala psát v roce 1990.

Svaz měst a obcí ČR dnes svými členy zastupuje celkem 8 042 723 obyvatel České republiky, což je cca 76,48 % všech občanů. Tolik lidí žije v sídlech, která jsou členy Svazu. Mimo jiné jde o téměř všechna statutární města. Svaz tak sdružuje už 2 564 samospráv, tedy 41 % všech měst a obcí.

Přitom platí: Čím víc subjektů se zapojí, tím silnější hlas bude veřejná správa mít. A o to lépe se budou společně hájit a prosazovat praktické požadavky běžného života obyvatel měst a obcí. Tedy nás všech.

Jednou z významných činností Svazu je pečlivě sledovat připravovanou legislativu. Připomínkovat ji a snažit se o to, aby chystané právní předpisy respektovaly běžný život ve městech a obcích. Aby lidem pomáhaly, nikoliv škodily, aby byly pochopitelné pro veřejnou správu, tedy pro ty, kdo s nimi musí pracovat, nikoliv pouze pro předkladatele. Také je důležité už platné právní předpisy vysvětlovat, vykládat je tak, jak to zákonodárce myslel, a řídit se vždy aktuálně platnou legislativou. Jenže zákonů je spousta, často se mění, bývají dlouhé a jazykově složité. Vyznat se v nich tedy není vůbec jednoduché. Proto vznikla tato publikace se třemi stovkami praktických otázek a odpovědí pro Vás, starosty obcí. Má za cíl usnadnit Vám život a být srozumitelným průvodcem a pomocníkem ve světě plném paragrafů.

Věřím, že se příručka stane Vaším užitečným pomocníkem. A že se Vám s její pomocí budou lépe rozvíjet města a obce, které máte na starosti tak, aby byla příjemným místem pro život pro všechny obyvatele.

Dan Jiránek
Předseda Svazu měst a obcí ČR

Vážené paní starostky, vážení páni starostové,

jsem vskutku rád, že Vám mohu představit materiál, který právě držíte v rukou a jenž je unikátní příručkou skutečných praktických otázek a odpovědí, která Vám snad dnes i v budoucnu dobře poslouží jako dobrý pomocník při každodenním výkonu Vaší nelehké, ale mimořádně důležité služby veřejnosti. Kromě prakticky a stručně zodpovězených nejčastějších otázek, týkajících se především zákona o obcích a základních souvisejících právních předpisů, naleznete v této publikaci i jednoduchou tabulku, která Vám usnadní orientaci v pravomocích jednotlivých orgánů obce, a to ve vztahu ke konkrétním majetkoprávním úkonům a právním jednáním.

Dodávám, že pečlivě vybrané dotazy a odpovědi na ně v kapitole nazvané „**300 praktických otázek a odpovědí pro starosty obcí**“ jsou jedním z výstupů projektu Svazu měst a obcí ČR „Zkvalitnění výkonu činnosti zastupitelů a posílení kapacity místní samosprávy v ČR“ uváděným také pod názvem „Vzdělaný zastupitel.“ V rámci tohoto projektu, který byl spolufinancován z Evropského sociálního fondu, Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, byla provozována bezplatná (telefonická i e-mailová) právní poradna pro zastupitele všech obcí. Měl jsem čest být osobně odborným garantem tohoto projektu, a i proto, že velké množství obdobných problémů a otázek trápí velkou řadu obcí, jsem rád, že cenných výstupů tohoto projektu takto může být využito k širšímu i hlubšímu zefektivnění místní samosprávy v České republice, již považuji za velice důležitou a jíž je třeba si náležitě vážít. Samotný tisk těchto příruček pak pro Vás zabezpečila KVB advokátní kancelář, s.r.o., jež se za mého skromného přispění již delší dobu intenzivně zaměřuje zejména na kvalitní právní pomoc a poradenství městům a obcím po celé České republice.

Závěrem si dovoluji souhlasně připomenout něco ze slov Evropské charty místní samosprávy: *místní společenství jsou jedním z hlavních základů jakéhokoli demokratického zřízení; existence skutečně odpovědných místních společenství může vést ke správě, která je jak účinná, tak občanu blížká.*

Přeji Vám hodně úspěchů při rozvoji demokratické a zároveň efektivní místní samosprávy. Snad Vám k tomuto nelehkému úkolu alespoň trochu dopomůže i tato publikace.

Stanislav Kadečka
KVB advokátní kancelář, s. r. o.

Představení Svazu měst a obcí ČR

Svaz měst a obcí ČR je dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací, založenou jako zájmové sdružení právnických osob. Členy Svazu jsou obce a města.

Svaz měst a obcí ČR je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci. Podílí se na přípravě a tvorbě návrhů legislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí. Činnost Svazu je založena především na aktivitě starostů, primátorů a zastupitelů, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy.

Hlavní cíle Svazu

- hájit a prosazovat společné zájmy a práva obcí a měst ČR,
- podporovat a rozvíjet samosprávnou demokracii ve veřejné správě,
- podílet se na přípravě zákonů a dalších opatření, které mají dopad na místní samosprávu, a posilovat tak vliv obcí v legislativní oblasti,
- informovat vládu, parlament i instituce Evropské unie včas o tom, jaký dopad mohou mít jimi připravovaná opatření na fungování obcí, kvalitu života občanů i na rozvoj jednotlivých území,
- posilovat ekonomickou samostatnost měst a obcí a vytvářet příznivé podmínky k jejich rozvoji,
- informovat a vzdělávat zastupitele i pracovníky místních samospráv,
- napomáhat tvorbě regionální politiky a podporovat výměnu zkušeností.

Z uvedených cílů Svazu vyplývá, že jeho každodenní činnost je zaměřena především na legislativu ovlivňující fungování místní samosprávy, dále pak na strukturální politiku, politiku sociálního začleňování, dotační politiku a další. Zástupci Svazu aktivně vstupují do celého legislativního procesu. Účastní se meziresortních připomínkových řízení, obhajují zájmy měst a obcí na příslušných ministerstvech a v poslaneckých i senátních výborech.

Svaz vyvíjí také aktivity na úrovni Evropské unie, ovlivňuje podobu evropské legislativy a evropských politik tak, aby nedošlo k omezení kompetencí měst a obcí v ČR. V této oblasti spolupracuje s ostatními národními asociacemi místních samospráv sdružených v Radě evropských obcí a regionů (CEMR). Svaz také napomáhá obcím a městům v navazování mezinárodních partnerství, podporuje rozvíjející se samosprávy v zemích JV a V Evropy a podílí se na přípravě programovacích období pro čerpání evropských dotací.

Krátce z historie Svazu

Kořeny Svazu nacházíme v říjnu roku 1907, kdy se v Kolíně konal První sjezd českých měst Království českého. Zúčastnilo se ho 210 delegátů ze stovky českých měst a „*Stenografický protokol jednání sjezdového*“ je uložen v knihovně Okresního archivu v Kolíně. Účastníci sjezdu projeví zájem o „*uskutečnění dokonalejšího organického semknutí všech českých měst, jímž docílilo by se vlivné protiváhy vůči organizacím jiných korporací, stavů a tříd společnosti státní...*“ Založen byl proto Svaz českých měst v Království českém. Po I. světové válce, v roce 1920, pak došlo k rozšíření jeho působnosti na Moravu a Slezsko, později i na Slovensko. Vytvořen byl Svaz československých měst, který velmi aktivně pracoval až do okupace v roce 1938. K pokusu o obnovení Svazu došlo v roce 1968, kdy se o členství zajímalo 118 národních výborů reprezentujících 50 % obyvatel ČR. Přípravnému výboru aktivně pomáhal tehdejší předseda federální vlády Oldřich Černík, který se po listopadu 1989 stal prvním předsedou novodobého Svazu. Veškeré snahy však byly zmařeny s příchodem normalizace v roce 1969.

Ke skutečnému znovuobnovení Svazu došlo na přelomu let 1989 a 1990. Zpočátku jeho činnost spočívala především v podpůrných a poradenských aktivitách, postupem času se pak dostávala do popředí nutnost prosazovat zájmy samosprávy ve vztahu k ústředním orgánům výkonné i zákonodárné moci. První zřetelné úspěchy se začaly dostavovat v roce 1992, kdy Svaz začal být vnímán vládou a ostatními orgány státní správy jako partner.

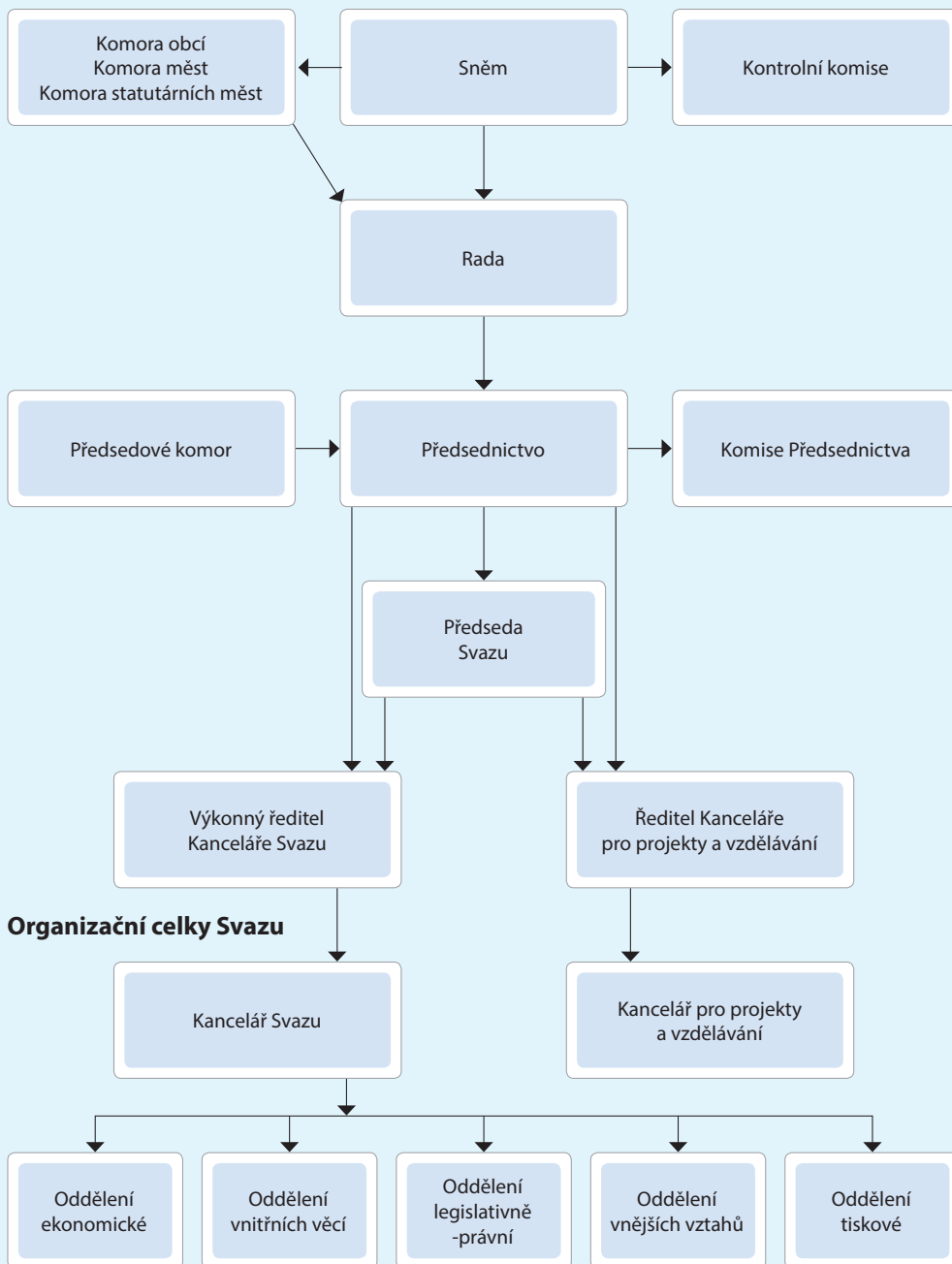
Důležité mezníky novodobého vývoje

- 1990 - Dne 16. ledna se v Praze koná ustavující sjezd novodobého Svazu měst a obcí ČR.
- 1992 - Svaz se stává členem Rady evropských obcí a regionů a zapojuje se tak do prosazování zájmů samosprávy na evropské úrovni.
- 1996 - Svaz organizuje 1. celostátní finanční konferenci, která se zejména pro svoji odbornost těší doposud velkému zájmu.
- 2000 - Dochází k profesionalizaci Kanceláře Svazu, zaměstnanci s právním vzděláním přebírají podstatnou část odborné práce.
- 2004 - Svaz se stává povinným připomínkovým místem.
- 2005 - Svaz podepisuje Dohodu o vzájemné spolupráci s vládou ČR, jejímž účelem je zavedení pravidelných konzultací zástupců Svazu s představiteli vlády.
- 2005 - Svaz podepisuje Dohodu o vzájemné spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.
- 2011–2014 - Svaz podepisuje Dohodu o vzájemné spolupráci s Ministerstvem životního prostředí ČR, Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Ministerstvem zemědělství ČR, dále Dohodu o partnerství s Národní sítí Zdravých měst ČR a Memorandum o spolupráci s Asociací krajů ČR.

Struktura Svazu

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SVAZU

Sněm

je nejvyšším orgánem Svazu, určuje priority a hlavní směry jeho činnosti.

Kontrolní komise

dohlíží na dodržování obecně závazných právních předpisů a Stanov v činnosti Svazu, kontroluje hospodaření s finančními a hmotnými prostředky Svazu.

Komory

zajišťují požadavky jednotlivých druhů obcí a vyváženost názorů různých velikostních kategorií obcí.

Rada

řídí a kontroluje činnost Svazu v období mezi Sněmy.

Předsednictvo Svazu

zajišťuje operativní činnost Svazu, formuluje stanoviska Svazu k aktuálním problematikám samosprávy.

Kancelář Svazu

provádí výkon rozhodnutí orgánů Svazu a zajišťuje naplňování priorit Svazu daných Sněmem. Zpracovává stanoviska Svazu k návrhům právních předpisů, koncepcí, programů a dalších dokumentů souvisejících s životem měst a obcí. Organizuje semináře, konference, krajská setkání, kulaté stoly k odborným tématům atd. Kancelář Svazu řídí výkonný místopředseda.

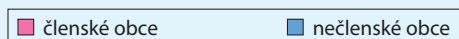
Kancelář pro projekty a vzdělávání

zajišťuje přípravu a realizaci strategických projektů včetně vytváření podmínek pro zlepšování nabídky a z kvalitňování poskytovaných služeb obcím.

Členská základna

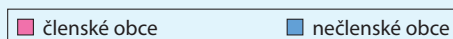
Svaz měst a obcí ČR sdružuje 2 564 obcí a měst, tj. 41 % z celkového počtu obcí v České republice. Členské obce Svazu zastupují 8 042 723 obyvatel, což z celkového počtu obyvatelstva představuje téměř 77 %.

Zastoupení obcí ve Svazu

počet obcí	členské obce	2564
	nečlenské obce	3689
	obce v ČR celkem	6253

Obyvatelé žijící ve členských a nečlenských obcích

počet obyvatel	členské obce	8042723
	nečlenské obce	2469696
	obce v ČR celkem	10512419

Svým členům poskytujeme informační servis

Webové stránky www.smocr.cz

Najdete zde veškeré informace o činnosti Svazu, o praktických výhodách pro členy i o práci jednotlivých orgánů Svazu. Jako členové Svazu máte přístup do chráněných oblastí webových stránek. Zde se můžete seznámit s aktuální legislativou, s návrhy právních norem, které Svaz připomínkoval atd. Na vaše dotazy z oblasti legislativy vám v Poradně bezplatně odpoví právníci Kanceláře Svazu.

Elektronický zpravodaj

Na nejaktuálnější problémy i úspěchy z oblasti samosprávy vás pravidelně upozorňujeme prostřednictvím elektronického zpravodaje, který je rozesílán všem našim členům.

Měsíčník Informační servis (InS)

Ohlédnutí za uplynulým měsícem přinášíme v tištěném měsíčníku Informační servis, který je na všechny členské obce rozesílán zdarma. Zpravodaj informuje čtenáře o činnosti svazových orgánů a o průběhu různých jednání, včetně zahraničních, kde měl Svaz své zastoupení, upozorňuje na připravované právní předpisy a na aktuálně projednávanou legislativu. Nechybí upoutávky na připravované akce.

Naši členové mohou

- **ovlivňovat podobu právních předpisů**
- **podávat vlastní podněty ke změně legislativy**
- **využívat poskytovaných služeb**
  - poskytujeme bezplatné právní poradenství - zaměstnanci legislativně-právního oddělení Kanceláře Svazu napomáhají s výkladem nejednoznačně formulovaných zákonných ustanovení týkajících se působnosti obcí
  - pomáháme obcím dosáhnout na prostředky z různých dotací včetně strukturálních fondů Evropské unie, komunitárních programů apod.
  - zprostředkováváme nová partnerství s městy a obcemi z jiných zemí (twinning, pomoc při čerpání prostředků z komunitárních programů - více na www.partnerskamesta.cz)
- **účastnit se řady akcí**
  - **sněm** – starostové zde mají možnost přímo ovlivňovat budoucí směřování Svazu a konzultovat své připomínky s představiteli vlády
  - **krajská setkání** – velice oceňované pro snadnou dostupnost, aktuálnost přednášených témat; přínosné pro představitele obcí a měst i pracovníky Kanceláře Svazu (zpětná vazba)
  - **kulaté stoly** – diskuzní setkání mezi zástupci obcí a relevantními partnery, např. zástupci jednotlivých ministerstev, parlamentu, krajů a neziskových organizací
  - **finanční konference** – zaměřená na problematiku financování samosprávy (daně, dotace, poplatky atd.)
  - **odborné semináře** (např. na téma účetnictví, sociální služby, energetika, veřejná podpora)
- **nakoupit některé produkty se slevou**

Naše projekty

V letech 2013 a 2014 se Svazu podařilo získat finanční prostředky z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost na tyto projekty:

Odpovědný zastupitel pro otevřenou a hospodárnou obec (Odpovědný zastupitel)

Cílem tohoto projektu je zajistit představitelům a zaměstnancům obcí a měst vzdělávání a poradenství v problémových otázkách fungování samospráv. Vazba na výsledky předchozího projektu Vzdělaný zastupitel a posílení o nové prvky zaručují, že projekt přináší obcím jedinečnou komplexnost nabízených služeb:

- **vzdělávací semináře** pro zastupitele a kurzy základních znalostí pro starosty,
- **e-learningové kurzy** a vzdělávací semináře zaměřené na postavení obcí podle nového občanského zákoníku,
- **vzory dokumentů** a podání zasazených do specifických podmínek obce,
- **právní poradnu** k širokému okruhu témat souvisejících s chodem obce,
- **příručku** pro člena zastupitelstva obce,
- **poradenství a metodickou pomoc** v řízení rozvoje měst a obcí a nakládání s majetkem,
- **příručka pro člena zastupitelstva obce** a její elektronická aktualizace na www.odpovednyzastupitel.cz.

Další informace o projektu jsou dostupné na stránkách www.odpovednyzastupitel.cz.

Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Obce sobě)

Cílem tohoto projektu je vytvořit podmínky pro meziobecní spolupráci v území definovaném právním řádem České republiky jako území obcí s rozšířenou působností. Zejména pak:

- zkvalitnit a zefektivnit veřejné služby a tím získat pro obce a města další finanční prostředky, využitelné pro jejich rozvoj,
- zlepšit a zjednodušit život občanům našich obcí a měst,
- udržet efektivní veřejnou správu co nejlépe občanům,
- zabránit s konečnou platností diskusím o administrativním snižování počtu obcí.

K dosažení těchto cílů je projekt zaměřen na:

- podporu starostů, kteří přispívají k porozumění a sounáležitosti mezi obcemi,
- spolupráci s územími ORP, kde zaměstnáváme týmy připravující podmínky pro budoucí meziobecní spolupráci,
- mapování situace v území a přispění k hledání společných řešení v oblastech samostatné působnosti obcí, a to předškolní výchovy a základního školství, odpadového hospodářství, sociálních služeb a volitelných oblastech preferovaných v území.

Další informace o projektu jsou dostupné na stránkách www.obcesobe.cz

Zapojit se lze do práce odborných komisí

Komise jsou poradními orgány Předsednictva Svazu. Napomáhají k získávání odborného názoru při řešení určitého okruhu problémů. Podílejí se na připomínkování návrhů legislativních norem z příslušné oblasti.

Při Svazu pracují:

- Bezpečnostní komise
- Bytová komise
- Dopravní komise
- Energetická komise
- Finanční komise
- Komise cestovního ruchu
- Komise pro informatiku
- Komise pro zahraniční spolupráci
- Komise pro zdravotně postižené občany
- Komise životního prostředí
- Kulturní komise
- Legislativní komise
- Majetková komise
- Regionální komise
- Sociální komise
- Školská komise

Pro řešení aktuálních časově omezených problematik zřizuje Předsednictvo Svazu operativně **pracovní skupiny**. V současné době je činná PS pro strukturální politiku, PS pro obce III. typu, PS pro obce II. typu, PS pro problematiku sociálního začleňování, PS pro obecní policii a PS pro financování sociálních služeb.

Pro specifickou problematiku městských částí a obvodů je zřízen Výbor městských částí a obvodů statutárních měst a hl. m. Prahy.

Kontakt:

Svaz měst a obcí České republiky
budova Kongresového centra Praha
5. května 1640/65
140 21 Praha 4

Tel.: +420 234 709 711

Fax: +420 234 709 786

E-mail: smocr@smocr.cz

ID datové schránky: 5fkgwn3

www.smocr.cz

300 praktických otázek a odpovědí pro starosty obcí

300 praktických otázek a odpovědí pro starosty obcí

Obsah

Navigační tabulka smluv a právních jednání	19
1. Pravomoci starosty.....	23
2. Zasedání zastupitelstva obce.....	24
2.1 Hlasování zastupitelů na zasedání zastupitelstva.....	24
2.2 Pořizování záznamů jednání zastupitelstva obce	25
2.3 Zápis z jednání zastupitelstva obce.....	26
2.4 Další dotazy k tématu	30
3. Jednací řády	34
4. Výbory.....	37
4.1 Kontrolní a finanční výbor.....	37
4.2 Osadní výbor.....	40
4.3 Výbor pro národnostní menšiny.....	41
4.4 Zřizování výborů a procesní stránka.....	42
4.5 Další dotazy k tématu	44
5. Komise.....	45
6. Hospodaření obce.....	46
6.1 Obecné dotazy týkající se hospodaření obce	46
6.2 Konkrétní příklady	55
7. Nakládání s majetkem obce	58
7.1 Záměr právního jednání a jeho zveřejňování.....	58
7.2 Přezkoumávání hospodaření obce	61
7.3 Smlouvy uzavírané obcí.....	62
7.4 Rozdělení pravomocí orgánů obce ve věcech nakládání s majetkem.....	63
7.5 Další dotazy k tématu	67
8. Práva občanů obce	70
8.1 Informace poskytované podle zákona č. 106/1999 Sb.	72
8.2 Náklady poskytování informací.....	79
8.3 Další dotazy k tématu	80
9. Obecně závazné vyhlášky obce	82
10. Odměňování zastupitelů obce	84
11. Sřet zájmů	89

Navigační tabulka smluv a právních jednání

předmět smlouvy	obec jako	příslušný orgán obce k rozhodnutí o smlouvě	možnost delegace na jiný orgán	povinnost zveřejnění záměru
koupě nemovité věci	prodávající	zastupitelstvo obce		ANO
koupě nemovité věci	kupující	zastupitelstvo obce		
koupě movité věci	prodávající	rada obce	ANO	
koupě movité věci	kupující	rada obce	ANO	
dar nemovité věci	dárce	zastupitelstvo obce		ANO
dar nemovité věci	obdarovaný	zastupitelstvo obce		
dar – ostatní	obdarovaný	rada obce	ANO	
dar – věcné/finanční dary v hodnotě nad 20 000 Kč jednomu subjektu v jednom kalendářním roce	dárce	zastupitelstvo obce		
dar – věcné/finanční dary v hodnotě do 20 000 Kč včetně jednomu subjektu v jednom kalendářním roce	dárce	rada obce	ANO	
směna nemovitých věcí		zastupitelstvo obce		ANO
směna movitých věcí		rada obce	ANO	
nájem nemovité věci	pronajímatel	rada obce	ANO	ANO
nájem nemovité věci	nájemce	rada obce	ANO	
nájem movité věci	pronajímatel	rada obce	ANO	
nájem movité věci	nájemce	rada obce	ANO	
pacht nemovité věci	propachtovatel	rada obce	ANO	ANO
pacht nemovité věci	pachtýř	rada obce	ANO	
pacht movité věci	propachtovatel	rada obce	ANO	

předmět smlouvy	obec jako	příslušný orgán obce k rozhodnutí o smlouvě	možnost delegace na jiný orgán	povinnost zveřejnění záměru
pacht movité věci	pachtýř	rada obce	ANO	
výpůjčka nemovité věci	půjčitel	rada obce	ANO	ANO
výpůjčka nemovité věci	vypůjčitel	rada obce	ANO	
výpůjčka movité věci	půjčitel	rada obce	ANO	
	vypůjčitel	rada obce	ANO	
výpůjčka movité věci	vypůjčitel	rada obce	ANO	
výprosa nemovité věci	půjčitel	rada obce	ANO	ANO
výprosa nemovité věci	výprosník	rada obce	ANO	
výprosa movité věci	půjčitel	rada obce	ANO	
výprosa movité věci	výprosník	rada obce	ANO	
právo stavby - nabytí práva	stavebník	zastupitelstvo obce		
právo stavby - převod práva	stavebník	zastupitelstvo obce		ANO
právo stavby - zatížení obecní nemovitosti	vlastník pozemku	rada obce	ANO	
věcné břemeno (služebnost) - nabytí práva	oprávněný	zastupitelstvo obce		
věcné břemeno (služebnost) - zatížení obecní nemovitosti	vlastník pozemku	rada obce	ANO	
smlouva o dílo ke stavbě	objednatel	rada obce	ANO	
smlouva o dílo ke stavbě	zhotovitel	rada obce	ANO	
smlouva o dílo - samostatná nemovitá věc	objednatel	zastupitelstvo obce		
smlouva o dílo - samostatná nemovitá věc	zhotovitel	rada obce	ANO	
smlouva o dílo obecná	objednatel	rada obce	ANO	
smlouva o dílo obecná	zhotovitel	rada obce	ANO	

předmět smlouvy	obec jako	příslušný orgán obce k rozhodnutí o smlouvě	možnost delegace na jiný orgán	povinnost zveřejnění záměru
zástavní právo k nemovité věci	zástavní věřitel	rada obce	ANO	
zástavní právo k nemovité věci	zástavní dlužník	zastupitelstvo obce		
zástavní právo k movité věci nebo právu v hodnotě vyšší než 20 000 Kč	zástavní dlužník	rada obce	ANO	
zástavní právo k movité věci nebo právu v hodnotě vyšší než 20 000 Kč	zástavní dlužník	zastupitelstvo obce		
zástavní právo k movité věci nebo právu	zástavní věřitel	rada obce	ANO	
dotace - nad 50 000 Kč vybraným subjektům dle § 85 písm. c)	poskytovatel	zastupitelstvo obce		
dotace - do 50 000 Kč včetně vybraným subjektům dle § 85 písm. c)	poskytovatel	rada obce	ANO	
dotace - ostatní	poskytovatel	zastupitelstvo obce		
dotace	příjemce	rada obce	ANO	
zápůjčka	vydlužitel	zastupitelstvo obce		
úvěr	úvěrující	zastupitelstvo obce		
úvěr	úvěrovaný	zastupitelstvo obce		
smlouva příkazního typu	příkazce	rada obce	ANO	
smlouva příkazního typu	příkazník	rada obce	ANO	
smlouva o společnosti	společník	zastupitelstvo obce		
smlouva o sdružení		zastupitelstvo obce		
poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o sdružení, jejíž je obec společníkem		zastupitelstvo obce		

předmět smlouvy	obec jako	příslušný orgán obce k rozhodnutí o smlouvě	možnost delegace na jiný orgán	povinnost zveřejnění záměru
peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob		zastupitelstvo obce		
vzdání se práva a prominutí dluhu vyšší než 20 000 Kč	věřitel	zastupitelstvo obce		
vzdání se práva a prominutí dluhu do 20 000 Kč včetně	věřitel	rada obce	ANO	
dohoda o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců	věřitel	zastupitelstvo obce		
dohody o splátkách s lhůtou splatnosti kratší než 18 měsíců	věřitel	rada obce	ANO	
postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč	postupitel	zastupitelstvo obce		
postoupení pohledávky do 20 000 Kč včetně	postupitel	rada obce	ANO	
převzetí dluhu	dlužník	zastupitelstvo obce		
převzetí ručitého závazku	ručitel	zastupitelstvo obce		
přistoupení k závazku	dlužník	zastupitelstvo obce		
vydání komunálních dluhopisů	emitent	zastupitelstvo obce		

Tato navigační tabulka představuje základní vodítko pro orgány obcí, které hodlají uzavřít některou z uvedených smluv či učinit některé z uvedených právních úkonů.

První sloupec vyjmenovává smluvní typy či právní jednání, které může obec uzavřít, resp. učinit. **Druhý sloupec** označuje stranu daného vztahu, na které se obec v konkrétním případě nachází. **Třetí sloupec** uvádí orgán, který o právním jednání či uzavření smlouvy rozhoduje, a to za předpokladu, že si zastupitelstvo obce rozhodování v této věci nevyhradilo. V případě, že se jedná o obec, ve které vykonává pravomoci rady obce starosta (ve smyslu § 99 odst. 2 zákona o obcích), tak platí, že tam, kde je ve třetím sloupci uvedeno „rada obce“, přísluší rozhodování o právním jednání či smlouvě starostovi. **Čtvrtý sloupec** indikuje, zda může příslušný orgán obce delegovat rozhodnutí o daném právním jednání či smlouvě na jiný orgán obce (např. především rada obce na starostu či obecní úřad ve smyslu § 102 odst. 3 věta druhá zákona o obcích). Konečně, **pátý sloupec** uvádí, zda je v případě daného právního jednání či smlouvy povinností obce zveřejnit záměr ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o obcích.

1. Pravomoci starosty

1. **Může starosta pozastavit výkon usnesení rady i v případech, kdy rada jedná v roli jediného společníka obchodní společnosti?**

Zákon žádné podobné omezení pro tuto pravomoc starosty obce nestanoví. Pozastavení výkonu takového usnesení je tedy možné.

2. **Může starosta pozastavit i usnesení rady obce vydané v přenesené působnosti?**

Ačkoliv zde zákon samostatnou a přenesenou působnost nerozlišuje, lze tuto pravomoc vztahovat pouze na působnost samostatnou, neboť přenesená působnost je výkonem státní správy, kde existují vztahy nadřízenosti a podřízenosti a takový vztah mezi radou obce a zastupitelstvem chybí. Kromě toho by opačný závěr de facto znamenal možnost zastupitelstva zasahovat do výkonu přenesené působnosti obce i přes absenci vlastní pozitivní rozhodovací pravomoci v této oblasti; tento závěr je třeba odmítnout.

3. **Může zastupitelstvo zrušit rozhodnutí rady obce bez toho, aby to navrhl starosta?**

Takový postup zákon výslovně neumožňuje a v případě usnesení rady v otázkách, které jsou jí zákonem vyhrazeny, jej považujeme za nepřipustný. V otázkách, které nespádají do vyhrazených pravomocí rady, lze naopak zrušení usnesení rady zastupitelstvem (předtím než bylo usnesení rady vykonáno) zřejmě připustit. Zastupitelstvo totiž může v těchto věcech tak či tak usnesení rady fakticky eliminovat tím, že si danou záležitost vyhradí a rozhodne o ní samo.

4. **Má starosta právo uzavírat smlouvy, které neodsouhlasilo zastupitelstvo obce?**

Starosta projevuje vůli obce navenek. Uzavírá tedy se třetími osobami smlouvy jménem obce. Který orgán je příslušný rozhodovat o obsahu dané smlouvy, stanoví zákon o obcích, případně usnesení zastupitelstva, kterým si vyhradilo některou z tzv. „zbytkových pravomocí rady“. Přitom podle § 41 odst. 2 zákona o obcích platí, že „*právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, jsou bez tohoto schválení neplatná.*“ V obcích bez rady může však starosta samostatně rozhodovat o takových otázkách (včetně uzavření smluv), které nejsou vyhrazeny zastupitelstvu.

5. **Uvolněnému starostovi obce zbývá za letošní rok 15 dní nevyčerpané dovolené. Za jakých podmínek mu je lze převést do následujícího roku či proplatit?**

Nevyčerpaná dovolená uvolněného člena zastupitelstva z aktuálního kalendářního roku se podle § 79 odst. 5 zákona o obcích automaticky převádí do roku následujícího. Uvolněný člen zastupitelstva může též požádat o její proplacení.

Rozhodnutí o proplacení nevyčerpané dovolené spadá mezi tzv. „zbytkové pravomoci“ rady obce (§ 102 odst. 3 zákona o obcích), které v obci, kde se nevolí rada, náleží starostovi, a v obou případech si je může též vyhradit zastupitelstvo. Má-li se rozhodovat o proplacení nevyčerpané dovolené uvolněnému starostovi v obci bez rady, lze doporučit, aby v této věci rozhodlo zastupitelstvo obce.

6. Je možné uzavřít dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr se starostou?

Je nutno uvést, že obecně žádný právní předpis nevylučuje uzavírání dohod o pracovní činnosti nebo o provedení práce se členy zastupitelstva obce. Takovéto dohody by bylo možné uzavřít mezi obcí na straně jedné a členem zastupitelstva obce na druhé straně dle příslušných ustanovení zákoníku práce. Funkce člena zastupitelstva je výkonem veřejné funkce podle zákona o obcích. Zastupitelé tedy nejsou k obci v zaměstnaneckém poměru, nevztahuje se na ně zákoník práce, a tudíž není možné, aby výkon činností spadajících do výkonu funkce člena zastupitelstva obce byl „zabezpečován“ prostřednictvím dohod konaných mimo pracovní poměr.

Zastupitelstvo obce volí starostu a ten mu také za výkon této funkce odpovídá. V případě, že se obec rozhodne se starostou uzavřít dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr, lze ji připustit, pokud předmětem této dohody bude výkon činností odlišných od činností spadajících do výkonu funkce člena zastupitelstva obce, resp. starosty.

7. Může si neuvolněný starosta sám stanovit novou vyšší odměny nebo musí do zastupitelstva s tímto rozhodnutím?

Z ustanovení § 84 odst. 2 písm. n) zákona o obcích vyplývá, že stanovení výše odměn neuvolněným členům zastupitelstva je ve vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce, a tudíž o této záležitosti nemůže rozhodnout jiný orgán než právě zastupitelstvo obce. Pokud nerozhodne zastupitelstvo obce o nové vyšší měsíčních odměn neuvolněných členů zastupitelstva, platí, že se i nadále budou poskytovat v dosavadní, nezměněné, výši.

8. Musí si starosta obce stanovit pracovní dobu?

Starosta obce, ať už uvolněný, nebo neuvolněný, vykonává veřejnou funkci, a to 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Výkon této veřejné funkce přitom není prací v pracovním poměru – starosta není zaměstnancem obce – a zákoník práce zde tedy použít nelze. Ani zákon o obcích nestanovuje starostovi „pracovní“ dobu ve smyslu intervalu, kdy se má výkonu této funkce skutečně věnovat nebo kdy má být k dispozici občanům obce. V případě neuvolněného starosty by takový postup navíc mohl narážet na plnění povinností z jeho pracovního poměru. Je především vlastní politickou odpovědností starosty, aby čas, který výkonu funkce věnuje, přizpůsobil potřebám občanů a orgánů obce a informoval je, kdy jim bude k dispozici. Na druhou stranu nicméně platí, že starosta je (politicky) odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu, které jej může z funkce kdykoliv a bez udání důvodu odvolat (např. má-li za to, že starosta nevykonává svou funkci řádně), případně změnit funkci uvolněného starosty na neuvolněnou.

2. Zasedání zastupitelstva obce

2.1 Hlasování zastupitelů na zasedání zastupitelstva

9. Jaké formy hlasování jsou přípustné?

Za obecnou formu hlasování se považuje hlasování veřejné, což souvisí i s veřejností zasedání zastupitelstva obce. Tajné hlasování však zákon nezakazuje. Za nepřípustné je však třeba považovat hlasování korespondenční a hlasování mimo zasedání.

10. Je nutné o přijetí usnesení hlasovat veřejně (tj. tak, aby bylo zřejmé, jak který zastupitel hlasoval)?

Zákon o obcích výslovně nestanoví konkrétní formu hlasování, proto je dobré tuto problematiku upravit pomocí jednacího řádu zastupitelstva. Nicméně právě veřejné (adresné) hlasování je vhodnějším způsobem, kterým je zachována velká míra transparentnosti a občan obce si může zjistit, jak jím volení zastupitelé hájí jeho zájmy. Tajné hlasování, při němž nebude zřejmé, kdo se jak k danému návrhu postavil, je ale v zásadě také možné, neboť jej zákon nezakazuje.

11. Jak postupovat při přijímání usnesení zastupitelstva?

Zákon o obcích stanoví několik podmínek pro přijímání usnesení a hlasování zastupitelstva obce. Aby bylo zastupitelstvo usnášeníschopné, je třeba přítomnost nadpoloviční většiny všech členů. K přijetí platného usnesení zastupitelstva je třeba, aby nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva vyjádřila svůj souhlas s návrhem, nestanoví-li zvláštní právní předpis něco jiného. Výsledek hlasování je třeba uvést spolu s obsahem přijatého usnesení v zápisu z jednání.

12. Je usnesením každé hlasování zastupitelstva?

Usnesení představuje rozhodovací akt zastupitelstva, který je přijímán hlasy nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. Zastupitelstvo jako kolegiální orgán přitom rozhoduje vždy usnesením. Tedy pokud je hlasováno o návrhu a ten je nadpoloviční většinou všech členů zastupitelstva přijat, vznikne usnesení zastupitelstva. Na druhou stranu pokud návrh přijat potřebným počtem hlasů není, usnesení nevzniká a skutečnost, že usnesení nebylo přijato, se pouze zaznamená do zápisu.

13. Může hlasování zastupitelstva obce proběhnout formou per rollam?

Jak vyplývá přímo ze zákona o obcích, zastupitelstvo může přijímat svá rozhodnutí pouze na svých zasedáních. Tato zasedání jsou vždy veřejná. Z tohoto důvodu není možné připustit, aby zasedání zastupitelstva proběhlo formou per rollam, kdy nejsou tyto důležité zásady dodrženy. Pokud hlasování proběhne per rollam, nebude možné toto brát jako řádné zasedání, a tedy nemůže vzniknout ani žádná vůle kolektivního orgánu. Touto formou přijatá usnesení po právní stránce nevznikla.

14. Jakým způsobem hlasovat o protinávřích?

K této otázce se zákon nevyjadřuje, nicméně lze doporučit, aby způsob hlasování o protinávřích nebo o variantách návrhů usnesení apod. byl upraven v rámci jednacího řádu zastupitelstva. Zpravidla bývá nejprve hlasováno o protinávřích a podle výsledku tohoto hlasování následně o návrhu samotném (pokud je protinávřch přijat, není třeba hlasovat o návrhu původním).

2.2 Pořizování záznamů jednání zastupitelstva obce

15. Je možné zakázat či jinak upravit pořizování záznamů ze zasedání zastupitelstva?

Přípustné je v každém případě pořizování záznamů samotným zastupitelstvem pro potřeby, např. zápisu ze zasedání, a to i bez souhlasu přítomných, na základě tzv. úřední licence.

Zakázat pořizování záznamů přítomnými není dle stanovisek Ministerstva vnitra a Veřejného ochránce práv také samo o sobě možné, byť jistá omezení v tomto směru vyplývají pro pořizovatele z § 84 a násl. občanského zákoníku, zejména z § 88 odst. 2 občanského zákoníku. O zákazu by bylo možné uvažovat, pokud by jejich pořizování rušilo průběh zasedání.

16. Může pořizovat obrazový nebo zvukový záznam ze zasedání i třetí osoba z řad veřejnosti?

Zasedání zastupitelstva je ze zákona vždy veřejné, a proto je třeba myslet na co největší dostupnost informací. Na druhou stranu je zde ale ochrana osobnostních práv obsažená v § 84 a násl. občanského zákoníku. Každý, kdo potom bude chtít pořizovat záznam ze zasedání, si musí být sám vědom toho, že pořizováním záznamu může zasahovat do chráněných osobnostních práv a že k takovému zásahu je nutný souhlas dotčené osoby. Aktuální judikatura se nicméně, jak se zdá, přiklání k závěru, že na veřejném zasedání zastupitelstva nemůže jít z povahy věci o projevy osobní povahy; pořizování záznamů v intencích této judikatury (která však dosud není ustálená) by tak nemělo nic bránit.

17. Může obec pořizovat zvukové a obrazové záznamy ze zasedání zastupitelstva?

Na tuto problematiku se vztahuje § 88 občanského zákoníku, který stanoví výjimku z obecného zákazu pořizování záznamů týkajících se člověka nebo jeho projevů osobní povahy bez jeho souhlasu (§ 84 občanského zákoníku). Ustanovení § 88 odst. 2 občanského zákoníku zavádí tzv. úřední licenci, na jejímž základě není svolení k záznamu potřeba, pokud je tento pořízen k úřednímu účelu a na základě zákona.

Obecně je tedy k pořizování záznamů nutný souhlas všech dotčených osob. Nicméně při pořizování záznamu za účelem vytvoření zápisu ze zasedání lze argumentovat zmíněnou úřední licenci, a obec je tak k nahrávání zasedání oprávněna. I v tomto případě je ale nutné, aby takové použití nebylo v rozporu s oprávněnými zájmy dotčené fyzické osoby, proto je také přinejmenším vhodné, aby obec o svém záměru nahrávat zasedání zastupitelstva dostatečně informovala všechny přítomné osoby (vyvěšením upozornění v jednací místnosti nebo ústně před začátkem zasedání, případně toto může být součástí jednacího řádu).

2.3 Zápis z jednání zastupitelstva obce

18. Musí být k zápisu ze zasedání přiložen celý text smlouvy, jejíž uzavření bylo zastupitelstvem schváleno?

Je-li schvalována smlouva orgánem obce, musí být tato dostatečně identifikovatelná. V zásadě je nutností schválit alespoň všechny podstatné náležitosti toho konkrétního právního jednání a tyto pak naformulovat do usnesení, které bude začleněno do zápisu ze zasedání. V tomto případě, tj. schválí-li zastupitelstvo pouze podstatné náležitosti smlouvy a nikoli celý její text, nemusí být text smlouvy ani přílohou zápisu. Na druhou stranu není vyloučeno, aby celá schválená smlouva byla i v tomto případě k zápisu ze zasedání přiložena v zájmu posílení transparentnosti majetkových dispozic obce.

19. Jakým způsobem lze začlenit usnesení zastupitelstva do zápisu ze zasedání?

Usnesení zastupitelstva může být přijímáno buď až na konci, nebo v průběhu celého zasedání (např. u každého bodu programu zvlášť) a právě na tom také záleží, jak bude usnesení včleněno do samotného zápisu. Pokud tedy bude o usneseních hlasováno u každého programového bodu (což doporučujeme), je vhodné usnesení zaznamenat ke každému z projednávaných bodů. Pokud ale o usneseních bude hlasováno až na závěr, měla by veškerá usnesení být až na konci celého zápisu. Vše tedy záleží na pravidlech, která zastupitelstvo obce zvolí v rámci svého jednacího řádu. Text usnesení musí být vložen přímo do textu zápisu nebo alespoň jako příloha, která je nedělitelnou součástí zápisu.

20. Může ověřovatel odmítnout zápis podepsat, případně vznést námitku proti zápisu?

Pokud je ověřovatelem člen zastupitelstva, může proti zápisu vznést námitku a nepodepsat zápis ze zasedání. V tomto případě lze doporučit, aby důvod, pro který ověřovatel nepodepsal, byl uveden přímo v návrhu zápisu. O jeho námitce stejně, jako o námitce každého jiného člena zastupitelstva, poté bude rozhodováno na dalším zasedání, a pokud námitka bude zastupitelstvem označena jako bezpředmětná a nebude akceptována, je chybějící podpis ověřovatele nahrazen přijatým usnesením. Obdobný postup lze nicméně doporučit i v případě, kdy odmítne zápis podepsat ověřovatel, který není členem zastupitelstva, byť v tomto případě nelze hovořit o námitce proti zápisu ve smyslu zákona o obcích.

21. Jakým způsobem je nutné vyřídit námitky člena zastupitelstva proti zápisu ze zasedání?

Podle § 95 odst. 2 zákona o obcích bude o námitkách podaných členem zastupitelstva proti zápisu ze zasedání rozhodovat zastupitelstvo na následující schůzi. Zákon však neupravuje, jakou formu mají námitky mít ani jakou formou mají být vyřízeny. Je tedy vhodné, aby jedním z úvodních kroků zasedání bylo ústní přednesení námitek a následné rozhodnutí o nich. Tento postup je také možné upravit v rámci jednacího řádu.

22. Jak anonymizovat data při zveřejňování zápisu?

Je nutné, aby podle dat obsažených v dokumentu nebylo možné identifikovat konkrétní osobu, to znamená, že je nutné u fyzických osob začernit jméno a příjmení, adresu, datum narození nebo rodné číslo.

Pokud je však zápis jen podán k nahlédnutí občanu obce při výkonu jeho práva podle § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích, pak není na místě žádná anonymizace.

23. V jakém rozsahu je nutné v zápisu ze zasedání uvádět citlivé údaje o fyzických nebo právnických osobách?

V zápisu a při samotném jednání zastupitelstva je třeba postupovat přiměřeně tak, aby mohlo být rozhodnutí v určité záležitosti považováno za dostatečně konkrétní, ale aby nebylo až příliš zasaženo do práv osob, kterých se rozhodnutí týká (např. dostatečná identifikace smluvní strany, aby nemohlo dojít k záměně). Pokud se zastupitelstvo rozhodne dokumenty obsahující citlivé údaje zveřejnit, nesmí tyto údaje uvádět. Pokud do zápisu nahlíží občan obce, který tak uplatňuje své právo plynoucí ze zákona

o obcích, musí mu být tento dokument předložen bez jakýchkoliv změn – jak byl vytvořen a podepsán.

24. Může zastupitelstvo obce rozhodnout, že bude zápis ze zasedání zastupitelstva zveřejňován na úřední desce a příp. též elektronicky?

Ano, zveřejňování zápisů ze zasedání zastupitelstva je v některých obcích dobrým zvykem a žádoucím krokem vzhledem k principu otevřenosti veřejné správy. Vždy je však třeba důsledně dbát na ochranu údajů podle zvláštních předpisů. To se bude týkat zejména osobních údajů, které je nutné anonymizovat v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů. Obdobně lze zveřejňovat i zápisy z jednání rady obce.

25. Je povinné zveřejňování zápisů a usnesení ze zasedání zastupitelstva?

Zákonná povinnost zveřejnit zápis ze zasedání nebo usnesení zastupitelstva neexistuje. Tím ale nemůže být dotčeno právo zastupitelů rozhodnout o tom, že některé, nebo dokonce všechny, dokumenty z jejich jednání budou zveřejněny. Takový postup je potom vhodné upravit v rámci jednacího řádu.

Při zveřejňování zmíněných dokumentů je třeba dbát na některé zákonem chráněné zájmy (např. ochrana osobních údajů).

26. Jaké jsou podstatné náležitosti zápisu ze zasedání zastupitelstva?

V zápisu ze zasedání zastupitelstva musí být uveden počet přítomných členů zastupitelstva, jako doklad o tom, že zastupitelstvo je schopné se usnášet a schválený program zasedání podle § 95 odst. 1 zákona o obcích. Dále je nutné zaznamenat průběh hlasování a výsledek hlasování, aby mohla být posouzena samotná platnost rozhodnutí zastupitelstva. V neposlední řadě je potom také nutností v zápisu zachytit přesné znění přijatých usnesení.

27. Je možné, aby si občan sám ofotil zápis ze zasedání zastupitelstva?

Občan obce má právo do zápisu ze zasedání zastupitelstva nahlédnout a pořizovat si z něj výpisy. Pokud by si tyto výpisy chtěl občan pořídit sám vlastním přístrojem (kamera, fotoaparát atd.), není důvod mu v tom nějakým způsobem bránit. Pokud občan využije svého práva, a dostaví se na obecní úřad, kde požádá o nahlédnutí do zápisu, musí mu být poskytnut zápis v plném znění tak, jak byl pořízen a podepsán ověřovateli a starostou obce. V žádném případě nelze provádět nějaký druh dodatečné anonymizace.

28. Co je považováno za zápis ze zasedání zastupitelstva obce (prvopis nebo až přešpaná verze)?

Pokud zastupitelstvo při pořizování zápisu ze zasedání postupuje způsobem, že nechá zapisovatele dělat si poznámky, případně psát nějaký prvopis, na základě kterých následně vypracuje zápis kompletní, je třeba za oficiální zápis považovat ten, který je podepsán podle zákona starostou nebo místostarostou a minimálně dvěma ověřovateli. Lze konstatovat, že i z těchto důvodů je na pořízení zápisu ze zasedání zastupitelstva stanovena lhůta 10 dnů od skončení zasedání. Zapisovatel v této lhůtě může bez jakýchkoliv problémů vypracovat originální zápis a na ten se potom podepíše zákonem stanovené osoby. Tento zápis bude tím, který bude uložen na obecním úřadu a který bude předkládán občanům obce k nahlédnutí nebo k pořizování výpisů.

29. Jaký je postih ze zákona, pokud je zápis proveden opožděně?

Pro pořizování zápisu ze zastupitelstva je zákonem stanovena lhůta 10 dnů. Tato lhůta by potom měla být dodržena za každých okolností, protože zákon samotný nepřipouští výjimku. Pokud ale dodržena není, nepřináší taková situace žádné přímé sankční postihy, neboť se ve své podstatě jedná o lhůtu pořádkovou. Skutečnost, že zápis byl pořízen opožděně, nemůže způsobit např. neplatnost usnesení zastupitelstva. Jedná se ale v každém případě o porušení zákona a toto porušení může zohlednit v případě kontroly samostatné působnosti Ministerstvo vnitra a nařídit obci odstranění nezákonného stavu.

30. Kde je zápis ze zasedání zastupitelstva uložen?

Po 10 dnech od skončení zasedání je zápis uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. Občan obce má ze zákona právo na to, aby mohl do zápisu nahlédnout a případně si z něj pořídit výpis. Zvláštní právní postavení má potom vůči zápisu ze zasedání sám zastupitel, který je oprávněn vznášet námitky. Tyto námitky jsou řešeny na dalším zasedání zastupitelstva, kde zastupitelstvo musí rozhodnout o tom, zda zápis opravdu odpovídá skutečnosti nebo zda je nutné přijmout změny v souladu se vznesenými námitkami.

31. Kdo zápis ze zasedání zastupitelstva podepisuje?

Zápis podepisuje starosta (případně místostarosta) a určení ověřovatelé. Z dikce zákona lze potom odvodit, že ověřovatelé musí být nejméně dva a protože zákon na tuto funkci neklade žádné nároky, tak nemusí jít přímo o členy zastupitelstva. Ověřovatelem tedy může být každá fyzická osoba přítomná po celou dobu jednání, která je schopna osvědčit správnost zápisu ze zasedání.

32. Jak podrobné musí být záznamy (např. diskuze) v zápisu ze zastupitelstva?

Do jaké míry má být zaznamenáváno jednání, ovlivňuje zastupitelstvo samo. Skutečnost, zda bude záznam zapisován slovo od slova, nebo bude pouze zaznamenán výstižně obsah jednání, může tento orgán upravit v rámci svého jednacího řádu. Je ale nezbytné, aby usnesení byla vždy v zápise uvedena v plném znění tak, jak je zastupitelstvo přijalo.

33. Existují nějaké doplňující (doporučené) náležitosti zápisu ze zasedání zastupitelstva?

Do zápisu ze zasedání je vhodné uvést místo a dobu konání zasedání, aby se předešlo sporům o pravidelnost schůzí zastupitelstva (dodržení zákonné lhůty zasedání nejméně jedenkrát za 3 měsíce), potom jméno osoby, která zastupitelstvo řídí, jména ověřovatelů zápisu a zapisovatele. V neposlední řadě lze doporučit zaznamenat jmenovitě, kteří zastupitelé byli přítomni, kdo byl nepřítomen a omluven a kdo byl nepřítomen bez omluvy. Jedná se o praktickou pomůcku pro zjištění celkového počtu členů zastupitelstva a k posouzení usnášeníschopnosti, případně platnosti přijatých usnesení. Zastupitelstvo kromě toho může do zápisu zaznamenat veškeré další skutečnosti, které uzná za vhodné.

34. Jaký je právní význam zápisu ze zasedání zastupitelstva obce?

Zápis ze zasedání zastupitelstva je jediným dokladem o skutečném průběhu celého jednání. Tím, že je zápis potvrzen podpisy starosty či místostarosty a ověřovatelů, mu je přisouzena určitá váha a dá se na takový dokument nahlížet jako na veřejnou listinu.

Přítom hlavní výhodou veřejných listin obecně je především to, že v případě sporů není třeba dokazovat správnost jejího obsahu a že na skutečnosti, které obsahuje, je pohlíženo jako na správné, pokud není prokázán opak. Ten, kdo se tedy snaží vyvrátit skutečnosti v listině uvedené, je nucen předložit dostatek relevantních důkazů, aby mohla být pravdivost popřena. Nestačí tedy jen prosté tvrzení.

2.4 Další dotazy k tématu

35. Kdo má právo na zasedání zastupitelstva obce vystoupit?

Vedle členů zastupitelstva obce musí být za stanovených podmínek uděleno slovo členovi vlády nebo jím určenému zástupci, poslanci, senátorovi, zástupci orgánů kraje a dále v souvislosti s projednáványými záležitostmi občanovi obce, který dosáhl věku 18 let, fyzické osobě, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území obce nemovitost, a též fyzické osobě, která je cizím státním příslušníkem, dosáhla věku 18 let a je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána. Přípustné je samozřejmě i vystoupení jiných osob. Ty však nemají na vystoupení právní nárok.

36. Které informace je třeba zveřejnit po zasedání zastupitelstva obce?

Usnesení zastupitelstva obce jsou nedílnou součástí zápisu ze zasedání. Zákon obecně nepředepisuje povinnost zápisy ze zasedání ani usnesení zveřejňovat, pouze obci ukládá povinnost je uložit na obecním úřadě k nahlédnutí. Jejich zveřejnění na úřední desce či prostřednictvím internetu lze však doporučit vzhledem k principu otevřenosti veřejné správy.

Některé dokumenty schvalované zastupitelstvem obce (usnesením) je však nutné na úřední desce vyvěsit, neboť zákon s jejich zveřejněním spojuje právní účinky. Jedná se zejména o záměry obce zcizit nemovitý majetek a o obecně závazné vyhlášky.

37. Jaké pravomoci má zastupitelstvo, jehož počet členů klesl pod pět?

Podle § 90 zákona o obcích takové zastupitelstvo nemůže *rozhodovat o záležitostech podle § 84 odst. 2 a § 85, s výjimkou přijímání rozpočtových opatření a stanovení pravidel rozpočtového provizoria.*

Vyloučeny jsou tedy veškeré záležitosti zastupitelstvu vyhrazené § 84 a 85 zákona o obcích s uvedenými výjimkami. Z pravomocí, které zastupitelstvu zůstávají, jde zejména o pravomoci rady obce, které na zastupitelstvo přecházejí v obcích, kde se rada nevolí, a ostatní záležitosti v samostatné působnosti, které si zastupitelstvo obce vyhradilo (§ 102 odst. 3).

38. Jak postupovat, pokud se zastupitel bez vážného důvodu neúčastní zasedání zastupitelstva obce?

Podle zákona o obcích je povinností člena zastupitelstva se zasedání účastnit. Jeho neúčast však není možné nijak zpětně právně postihovat a zůstává tedy jeho politickou odpovědností.

39. Jak zajistit klidný průběh zasedání zastupitelstva?

Zastupitelstvo si může záležitosti týkající se svých jednání upravit v jednacím řádu (§ 96 zákona o obcích), do něhož lze včlenit i ustanovení o možnosti vykázaní účastníka, který bude závažným způsobem narušovat průběh zasedání. O takovém vykázaní by potom mohla rozhodnout osoba předsedající zasedání zastupitelstva (neboť odpovídá za jeho řádný průběh), případně samo zastupitelstvo. O rozhodnutí o vykázaní lze ovšem uvažovat i při absenci konkrétního ustanovení v jednacím řádu. Institut vykázaní ovšem nesmí být zneužíván na úkor práva občana obce účastnit se zasedání zastupitelstva (§ 16 zákona o obcích), které je vždy veřejné (§ 93 odst. 3 zákona o obcích). Z povahy věci by mělo jít vždy o krajní řešení.

40. Zastupitelé zaniká trvalý pobyt v obci, ve které je zvolen. Zaniká pouze jeho budoucí volitelnost, nebo je třeba, aby i okamžitě rezignoval?

Mandát zastupitele, který přestal být z důvodu změny trvalého pobytu volitelný, zaniká, usneslo-li se o tom zastupitelstvo obce, případně rozhodl-li o tom ředitel krajského úřadu. Mandát člena zastupitelstva obce zaniká v uvedených případech dnem, kdy marně uplynula lhůta pro podání návrhu soudu proti uvedenému usnesení či rozhodnutí, resp. dnem právní moci rozhodnutí soudu, kterým nebylo usnesení zastupitelstva nebo rozhodnutí ředitele krajského úřadu zrušeno (do té doby je stále zastupitel ve své funkci). Nic však nebrání tomu, aby před tímto usnesením či rozhodnutím odstoupil takový zastupitel ze své funkce na základě své „rezignace“.

Podmínky volitelnosti ve volbách do zastupitelstev obcí upravuje ustanovení § 5 ve spojení s § 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách“). Členem zastupitelstva obce může být zvolen ten volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva spočívající v zákonem stanoveném omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody nebo v omezení svéprávnosti a který je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu.

Podmínku trvalého pobytu v obci musí člen zastupitelstva splňovat po celou dobu svého funkčního období. Případná ztráta trvalého pobytu v obci, kde vykonává funkci člena zastupitelstva, znamená ztrátu volitelnosti a je důvodem pro vyslovení zániku jeho mandátu zastupitelstvem příslušné obce podle § 55 odst. 3 písm. b) volebního zákona. V tomto případě tedy zaniká mandát zastupitele, který přestal být z důvodu změny trvalého pobytu volitelný, vyslovilo-li to usnesením zastupitelstvo obce. Nevysloví-li však zastupitelstvo obce na nejbližším zasedání zánik mandátu, ředitel krajského úřadu požádá o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva, které se uskuteční nejpozději do 21 dnů od doručení této žádosti. Není-li zánik mandátu dosaženo, zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to rozhodnutím ředitel krajského úřadu (§ 55 odst. 4 zákona o volbách). Takové usnesení zastupitelstva obce nebo rozhodnutí ředitele krajského úřadu se neprodleně zašle (současně se usnesení nebo rozhodnutí vyvěsí na úřední desce příslušného obecního úřadu) tomu, kdo je proti takovému usnesení nebo rozhodnutí oprávněn domáhat se ochrany u soudu (za doručené se však usnesení nebo rozhodnutí považuje nejpozději 7. dnem ode dne vyvěšení) podle § 59 odst. 3 zákona o volbách. Proti usnesení, kterým zastupitelstvo obce vyslovilo, že mandát člena zastupitelstva obce zaniká, nebo proti obdobnému rozhodnutí ředitele krajského úřadu se může člen zastupitelstva, o jehož mandát jde, nebo volební strana, která podala kandidátní listinu v obci, do 2 pracovních dnů od doručení domáhat ochrany

u soudu podáním návrhu na zrušení takového usnesení nebo rozhodnutí. Mandát člena zastupitelstva obce zaniká v těchto případech dnem, kdy marně uplynula lhůta pro podání návrhu soudu podle citovaného § 59 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, resp. dnem právní moci rozhodnutí soudu, kterým nebylo usnesení zastupitelstva nebo rozhodnutí ředitele krajského úřadu zrušeno.

41. Pokud je zasedání zastupitelstva extrémně dlouhé, je možné jej přerušit a pokračovat druhý den?

I když s tímto zákon výslovně nepočítá, je možné přerušit zasedání zastupitelstva připustit. V souvislosti s tím by měla být zveřejněna informace, že došlo k přerušování, a obec samotná by měla vyvinout přiměřené úsilí k tomu, aby o nastalé situaci dostatečně informovala občany obce.

Do jednacího řádu zastupitelstva by bylo možné zařadit i ustanovení, které by zavedlo pravidlo, že po určité hodině bude zasedání zastupitelstva bez dalšího přerušeno. Samozřejmě zastupitelé by i přes takto stanovené pravidlo měli mít možnost v rozhodování pokračovat, pokud se na tom zastupitelstvo usnese.

42. Obec zveřejní méně bodů programu zasedání, než ve skutečnosti projedná. Je to porušením zákona?

V případech, kdy je oznámeno projednávání menšího počtu bodů programu, než je ve skutečnosti projednáno, lze uvažovat o obcházení § 93 odst. 1 zákona o obcích. O tom, zda byl porušen zákon, je tak třeba rozhodnout především s ohledem na zachování veřejnosti zasedání zastupitelstva obce. Pokud by nepoměr mezi oznámenými a projednanými body programu byl markantní, o porušení zákona by se jednalo. Zastupitelstvo by se totiž tímto způsobem mohlo vyhýbat informování o veřejném projednání bodů, které jsou svou povahou kontroverzní.

Na druhou stranu nelze dovozovat porušení zákona, popř. dokonce neplatnost usnesení, pokud by na program zasedání byl přidán jeden nebo dva body běžného významu. Tato skutečnost by totiž vylučovala aplikaci ustanovení § 94 odst. 2 zákona o obcích, který říká, že „o zařazení návrhů přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva obce na program jeho jednání rozhodne zastupitelstvo obce“. Vždy je proto nutné k této problematice přistupovat s určitou mírou přiměřenosti.

43. Je obec oprávněna ověřit si, zda na zasedání zastupitelstva vznáší návrh občan obce?

V zásadě je možné, aby zastupitelstvo obce stanovilo určité mechanismy, které bude uplatňovat při prokazování, zda dotčený je občanem obce a zda tedy může uplatnit příslušné oprávnění. Postup prokazování by nicméně neměl být postupem nepřiměřeným, který by bezdůvodně občany, jež uplatňují svá práva, zatěžoval a odrazoval od jakékoliv aktivity.

Takový postup by mělo zastupitelstvo s ohledem na právní jistotu vystupujících upravit v jednacím řádu zastupitelstva.

44. Může se zastupitelstvo scházet na neveřejných pracovních poradách?

Pracovní porady zastupitelstva zákon přímo neupravuje a nelze tuto praxi vyloučit. Na těchto schůzkách ale nemůže zastupitelstvo obce přijmout žádná usnesení. Nemůže tak být učiněno žádné platné rozhodnutí v konkrétních věcech. Porady by tak měly

sloužit pouze k určitému rámcovému předjednání problematiky. I v tomto případě je ale nutné pamatovat na zachování veřejnosti zasedání zastupitelstva, na kterém bude učiněno konečné rozhodnutí. Není tedy možné, aby zastupitelé záležitost projednali neveřejně takovým způsobem, že poté veřejnosti nebudou známy alespoň základní aspekty učiněného rozhodnutí.

45. Je možné hlasovat v závěru zasedání o souhrnném seznamu již přijatých usnesení?

V tomto případě jde o dvojí hlasování, což může vést ke zpochybnění přijatých usnesení, a to obsahově nebo i co do jejich samotné existence. Navíc je možné, že v závěru zasedání bude účast zastupitelů jiná než v době, kdy bylo usnesení přijato. Usnesení je potom přijato okamžikem ukončení hlasování, a tedy další hlasování nemá žádné opodstatnění.

46. Co je výpis usnesení?

V podstatě se jedná o písemné vyhotovení usnesení, které je pořizováno na základě požadavku dotčeného subjektu nebo pokud je nutné doložit existenci usnesení (např. katastrálnímu úřadu doložit rozhodnutí zastupitelstva o převodu nemovitosti). Zákon totiž nevyžaduje, aby usnesení, jako interní akt zastupitelstva či zápis ze zasedání zastupitelstva, byl zveřejňován. V některých případech je potom nezbytné, aby s přijatým usnesením byli dotyční seznámeni. V praxi je někdy dokonce pořizován výpis i čistě pro informovanost občanů.

Právně závazné je ale pouze usnesení, které je včleněno do zápisu ze zasedání.

47. Jak pořizovat výpisy usnesení?

Tento proces není v zákoně upraven a je tedy v zásadě na obci samotné, jakým způsobem k tomuto přistoupí. Můžeme pouze doporučit, aby zásady pořizování výpisů zastupitelstvo upravilo ve svém jednacím řádu, nicméně nelze to brát jako povinnost.

48. Je možné změnit nebo zrušit přijaté usnesení zastupitelstva?

Usnesení zastupitelstva je projevem vůle kolegiálního orgánu obce a tento orgán může své rozhodnutí v zásadě kdykoliv změnit nebo jinak upravit. Je k tomu jen třeba přijmout nové usnesení zastupitelstva, které bude směřovat ke změně nebo zrušení usnesení již přijatého. Je nezbytné rušené nebo měněné usnesení jednoznačně identifikovat.

49. Je nutné přijatá usnesení číslovat?

Zákon přímo nestanoví povinnost číslovat ani formát číslování přijatých usnesení, ale v zásadě je vhodné číslování provádět, protože se jedná o jasnou identifikaci přijatých usnesení. Lze např. číslovat číslem, které se skládá ze dvou částí, kdy první část obsahuje číslo zasedání a druhá potom pořadové číslo usnesení. Číselnou řadu obou částí se doporučuje stanovit pro každé volební období od čísla jedna.

50. Je nutná forma usnesení, pokud jsou zastupitelé seznamováni s určitými informacemi?

Pokud jsou zastupitelé obce seznamováni s důležitými informacemi (např. se zápisem kontrolního či finančního výboru, s obsahem protokolu o kontrole, se zprávou o činnosti rady, atd.), není nutné o těchto skutečnostech přijímat zvláštní usnesení. Do zápisu

ze zasedání se pouze uvede, že zastupitelstvo obce bere danou skutečnost na vědomí a není třeba dalšího hlasování.

51. Pokud není návrh usnesení přijat, je přijato usnesení opačného významu?

Pokud většina všech zastupitelů nevysloví s návrhem souhlas, není v žádném případě automaticky přijato usnesení opačného významu. V zápisu ze zasedání je třeba uvádět průběh hlasování o návrhu s tím, že pokud se většina všech zastupitelů nevyjádřila pro přijetí usnesení, žádné usnesení formálně nevzniká (fakticky však vzniká) a je nutné pouze poznamenat, že návrh byl zamítnut. Usnesení opačného významu může vzniknout pouze v případě, kdy bude hlasováno o návrhu usnesení, který je svým významem logicky opačný.

Příklad: Zastupitelstvo obce schvaluje usnesení, aby byl schválen prodej nemovitosti. Pokud toto usnesení neprojde, bude pouze zamítnuto a usnesení nevznikne. Usnesení opačného významu vznikne až v případě, kdy bude zastupitelstvu předloženo a následně schválen návrh usnesení, že zastupitelstvo nesouhlasí s prodejem nemovitosti.

3. Jednací řády

52. Po jakou dobu je jednací řád zastupitelstva obce platný? Musí vydat každé nově zvolené zastupitelstvo nový jednací řád?

Jednací řád, vydaný usnesením zastupitelstva obce, může být měněn nebo rušen opět jen usnesením. Změny složení zastupitelstva nemají na jeho platnost žádný vliv.

53. Nakolik je přípustné omezit či jinak upravit v jednacím řádu práva občana obce vyjádřit se?

Občan obce má podle § 16 odst. 2 písm. c) právo „*vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem*“. Jednací řád může toto právo usměrnit, nikoliv však vyloučit. Za přípustné se považuje omezit délku a počet vystoupení. Vždy však v přiměřené míře, aby nebylo toto právo občanu fakticky znemožněno. Délka 5 minut (například) bude zřejmě zpravidla dostatečná. Dále se dovozuje, že nelze prostor pro vyjádření občanů vyhradit zvlášť, až po projednání věci, ale své právo mají mít možnost uplatňovat vždy v rámci projednávání daného bodu programu.

54. Může jednací řád upravovat i neveřejná zasedání zastupitelstva obce?

Zasedání zastupitelstva jsou vždy veřejná. Zákon však nezakazuje pořádání pracovních schůzí či jiných neformálních jednání. Na těch však nemohou být přijímána usnesení zastupitelstva jako projevy jeho rozhodovací pravomoci (zastupitelstvo může rozhodovat pouze v rámci svého zasedání). Jejich průběh v jednacím řádu upravit lze. Žádoucí bude, aby s obsahem a výsledky takových schůzí byli seznámeni přítomní na následujícím zasedání zastupitelstva.

55. Do jaké míry lze v jednacím řádu zastupitelstva usměrňovat realizaci práv člena zastupitelstva obce?

Tato otázka je sporná a obecně ji zodpovědět nelze. Bez pochyby lze zákonem stanovená práva rozšiřovat, a naopak není možné je zužovat. „Usměrnování“ těchto

práv (například omezit délku vystoupení) bude někdy z praktického hlediska nezbytné, aby mohlo zasedání vůbec smysluplně proběhnout. Na druhou stranu takové omezení nesmí zastupiteli fakticky upírat výkon práv, která mu zákon přiznává.

56. Lze v jednacím řádu upravovat pravidla pro činnost výborů zastupitelstva obce?

Ano, taková úprava bude žádoucí a zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ji dokonce předpokládá. V jednacím řádu bude zejména možné a vhodné upravit podávání pravidelných informací o činnosti výborů, stanovit výborům kontrolní úkoly a povinnost ostatních orgánů poskytovat součinnost.

57. Lze v jednacím řádu stanovit pořádková opatření?

Za přípustná pořádková opatření lze považovat vykázaní z místnosti či odejmutí slova, dále možnost zasedání přerušit nebo ukončit, pokud je jeho průběh soustavně narušován. Podle názoru Ministerstva vnitra lze pořádková opatření uplatnit, i pokud nejsou výslovně zakotvena v jednacím řádu. Vychází přitom z toho, že předsedající odpovídá za řádný průběh zasedání.

58. Je možné jednacím řádem regulovat diskuzi a vystupování účastníků zasedání?

Jednací řád může omezit vyjádření účastníků diskuze počtem vystoupení nebo jeho přiměřenou délkou. Vystoupení je přitom možné přerušit, pokud diskutující mluví mimo projednávaný bod nebo porušuje zákon či pořádek při jednání. Takováto omezení však nesmějí fakticky znemožňovat realizaci práva občanů, zastupitelů a dalších osob vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce. Pokud nastane důvod pro ukončení rozpravy, mělo by být ještě uděleno slovo všem, kteří se před tímto okamžikem do diskuze přihlásili. Obecně bude problematické projednávání věci bez rozpravy, které by mělo být, připustíme-li je vůbec, spíše výjimkou.

59. Jaký by měl být obsah jednacího řádu?

Zákon o obcích se omezuje na ustanovení, že „*zastupitelstvo obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce*“. Úprava se přitom nemusí vztahovat pouze na průběh vlastního zasedání, ale často bude obsahovat i záležitosti, které zasedání předchází a které po zasedání následují.

Typicky bude tedy jednací řád obsahovat podrobnější úpravu svolání zasedání, jeho průběhu (způsob projednávání jednotlivého bodu), pořizování zápisu a jeho zveřejnění, jakož i zveřejnění dalších dokumentů, interakce zastupitelstva s ostatními orgány obce, pravidel činnosti výborů, práv občanů obce, způsobu hlasování a podobně. Konkrétní obsah vždy záleží pouze na potřebách zastupitelstva dané obce, přičemž nesmí být v rozporu se zákonem.

60. Lze stanovit vnitřní kontrolu dodržování jednacího řádu?

Taková kontrola je samozřejmě možná a na rozdíl od kontroly Ministerstva vnitra může zahrnovat veškerá možná porušení jednacího řádu, nejen porušení zákona.

Kontrola dodržování jednacího řádu bude příslušet zejména ověřovatelům zápisu ze zasedání, dále ji může prostřednictvím námitek provádět kterýkoliv člen zastupitelstva a konečně je úkolem kontrolního výboru zastupitelstva obce kontrola plnění usnesení obce, tedy i jednacího řádu.

61. Jaké jsou důsledky porušení jednacího řádu?

Jelikož jednací řád není právním předpisem, ale vnitřním předpisem zastupitelstva obce, nelze se na jeho porušení dívat jako na porušení zákona. Porušením zákona je leda porušení těch ustanovení jednacího řádu, která zákon parafrázuje. Pokud tedy jedná zastupitelstvo jinak, než jak předtím stanovilo ve svém jednacím řádu, a členové zastupitelstva takové jednání výslovně nebo mlčky akceptují, nemá tato odchylka žádné právní následky. Jednací řády také často zpřísňují ustanovení zákona o obcích (např. stanoví delší dobu pro zveřejnění informace o připravovaném zasedání na úřední desce). Porušení takového ustanovení pak může být stíháno „politickou odpovědností“. Pokud je však v uvedeném případě zachována zákonná lhůta, může jednání platně proběhnout.

62. Má obec povinnost jednací řád vydat?

Ačkoliv zákon o obcích stanoví, že „zastupitelstvo obce vydá jednací řád“, staví se aplikační praxe Ministerstva vnitra a shodně komentář k zákonu o obcích k této povinnosti skepticky. Jako své argumenty uvádí: 1) Zákon neupravuje obsah jednacího řádu. Bylo by tedy možné splnit tuto povinnost pouze formálně vydáním jednacího řádu o jediné větě. 2) Zasedání zastupitelstva může proběhnout i bez jednacího řádu. Veškeré podstatné otázky jsou řešeny zákonem a záležitosti, o nichž zákon mlčí, si může zastupitelstvo vždy přizpůsobit své potřebě. 3) Neexistence či porušení jednacího řádu nemají za následek neplatnost přijatých usnesení ani nezákonnost průběhu zasedání zastupitelstva.

63. Musí být jednací řád zastupitelstva povinně zveřejněn?

Zákon o obcích takovou povinnost neukládá. Podle názoru Ministerstva vnitra ČR by však bylo možné považovat jednací řád zastupitelstva za povinně zveřejňovanou informaci podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, konkrétně jako „hlavní dokument“ podle § 5 odst. 2 nebo jako předpis, podle kterého subjekt jedná a rozhoduje [§ 5 odst. 1 písm. e)]. Povinně zveřejňovanou informací je přitom třeba zveřejnit v sídle povinného subjektu a v jeho úřadovnách, a to na místě, které je všeobecně přístupné. Navíc je potřeba jednací řád zveřejnit v souladu s § 5 odst. 4 shora uvedeného zákona.

64. Jakou formou zastupitelstvo obce jednací řád vydává?

Jednací řád je vydáván usnesením zastupitelstva obce, obvykle jako jeho příloha. Forma obecně závazné vyhlášky se nedoporučuje. Obecně závazná vyhláška je právní předpis, který typicky ukládá povinnosti blíže neurčitěmu okruhu osob, tedy nejen občanům obce. Povaha jednacího řádu je odlišná.

65. Jaká je právní povaha jednacího řádu? Lze jej považovat za závazný právní předpis, jakým je obecně závazná vyhláška nebo nařízení obce?

Jednací řád zastupitelstva obce není právním předpisem, nestanovuje obecně závazná pravidla chování, vynutitelná pod hrozbou sankce. Oproti jiným usnesením zastupitelstva, majícím čistě interní povahu, však jednací řád obsahuje nutně také pravidla chování vztahující se na občany obce v souvislosti uplatňováním jejich práv. Z teoretického hlediska lze jednací řády přirovnat například ke statutárním předpisům nebo vnitřním řádům, které též nemají povahu právního předpisu, přestože se dotýkají práv třetích osob.

66. Kde se nachází právní úprava jednacího řádu zastupitelstva obce?

Právní úprava je v tomto ohledu velmi skromná. Zákon o obcích se ve svém § 96 omezuje pouze na ustanovení, že „zastupitelstvo obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce.“ Další zmínku o jednacím řádu lze nalézt v § 16 odst. 2 písm. c), který občanu obce přiznává právo „vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem“ a v § 36, který obdobné právo přiznává čestnému občanu obce.

67. Je možné stížností podle § 175 správního řádu napadnout porušení jednacího řádu zastupitelstva nebo rady obce?

Taková stížnost zásadně možná není. Jednací řád je pouze interním organizačním aktem daného orgánu a jeho porušení nebude obvykle znamenat autoritativní zásah do práv občanů, jakožto adresátů veřejné správy.

4. Výbory

4.1 Kontrolní a finanční výbor

68. Může zastupitelstvo po výboru požadovat opravu nebo doplnění zápisu o provedené kontrole?

Výbory jsou poradními, iniciativními a kontaktními orgány zastupitelstva obce, kterému předkládají své zápisy a vyjádření. Je potom na zastupitelstvu, jak se zápisem naloží a zda výboru uloží úkol zápis opravit nebo doplnit. Pro doplnění se doporučuje forma dodatku.

69. K čemu zápis o provedené kontrole slouží?

Zápis je podkladem pro rozhodování zastupitelstva obce a informací o činnosti výboru. Sám výbor na základě kontrolních zjištění žádná opatření činit nemůže.

70. Musí zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týkala, podepsat zápis z provedené kontroly, i když s jeho obsahem nesouhlasí?

§ 119 odst. 4 zákona o obcích sice stanoví, že zápis z provedené kontroly podepisuje zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týkala, nicméně takovou povinnost na zaměstnanci nelze vynucovat. Zaměstnanci by měla být dána možnost se ke kontrolním závěrům vyjádřit. Pokud protokol odmítne podepsat, měla by být tato skutečnost, nejlépe včetně důvodů takového odmítnutí, v zápisu poznamenána.

71. Jak řešit neshody mezi starostou a kontrolním nebo finančním výborem?

Vzájemné výhrady je třeba adresovat zastupitelstvu obce. To je pak v krajním případě oprávněno členy výboru i starostu odvolat.

72. Smí se finanční a kontrolní výbor seznamovat s osobními údaji zaměstnanců obce?

„Správce“ může podle zákona o ochraně osobních údajů zpracovávat a zpřístupňovat osobní údaje i bez souhlasu subjektů údajů, je-li to nezbytné k plnění povinností stanovených zákonem. Pokud se tedy uvedené výbory při plnění svých zákonem stanovených úkolů

s některými osobními údaji seznamují, je to zcela v souladu se zákonem. O takto získaných údajích však musí členové výborů zachovat mlčenlivost, a tyto údaje nesmí obsahovat ani zápis z provedené kontroly. Tento názor zastává i Úřad pro ochranu osobních údajů.

73. Může kontrolní výbor kontrolovat průběh zadávání veřejných zakázek obcí?

Kontrolu při zadávání veřejných zakázek provádí podle zákona o veřejných zakázkách Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Nic však nebrání tomu, aby obec jako zadavatel zavedla svou vlastní vnitřní kontrolu, tedy aby takovou kontrolou zastupitelstvo obce pověřilo kontrolní výbor. Kontrolní výbor však nemůže ukládat žádná nápravná opatření ani jinak do průběhu procesu zadávání zakázky zasahovat. Tato pravomoc náleží Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení. Tento závěr vychází ze stanoviska Ministerstva vnitra a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

74. Jaké mají kontrolní výbor a finanční výbor pravomoci?

Výbory jsou iniciačními a kontrolními orgány zastupitelstva. Výstupy z jejich činnosti mají pouze interní charakter a slouží zastupitelstvu obce. Sami nemohou ukládat jiným orgánům obce nápravná opatření apod.

Úkoly obou výborů jsou vymezeny v zákoně o obcích. Finanční výbor kontroluje hospodaření obce a kontrolní výbor má za úkol kontrolu plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a kontrolu dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem ve věcech samostatné působnosti obce. Další úkoly jim pak může ukládat zastupitelstvo. Ze zákonných kompetencí obou výborů vyplývá, že při jejich naplňování nejsou tyto výbory nutně odkázány na pověření zastupitelstva k provedení kontroly a mohou tedy (resp. měly by) v rámci uvedené zákonné působnosti vyvíjet svou činnost z vlastní iniciativy.

75. Je možné odvolat všechny členy kontrolního či finančního výboru?

Ano, odvolávání členů výborů je plně v kompetenci zastupitelstva, stejně jako jejich volba. Je však třeba pamatovat na to, že tyto výbory jsou zřizovány povinně, a k jejich fungování je třeba náležitě personální obsazení. Proto v případě odvolání všech členů těchto výborů bude zároveň nutné co nejdříve zvolit členy nové.

76. Do kdy je třeba zřídit kontrolní výbor a finanční výbor?

Ačkoli zákon žádnou lhůtu nestanoví, je třeba tyto výbory zřídit, pokud možno co nejdříve, nejlépe již na ustavujícím zasedání zastupitelstva. Je ostatně v zájmu samotné obce, aby její vnitřní kontrolní systém řádně fungoval a předcházel nutnosti vnějších kontrolních zásahů jiných orgánů (Ministerstva vnitra v rámci kontroly samostatné působnosti obce, krajského úřadu v rámci přezkoumání hospodaření obce apod.).

77. Nahrazuje kontrola provedená kontrolním výborem činnost kontrolních orgánů stojících vně obce?

Kontrola prováděná kontrolním výborem má jiný charakter než činnost kontrolních orgánů stojících mimo obec (např. krajských úřadů nebo různých inspekcí). Zatímco zjištění kontrolního výboru slouží pouze jako podklad pro jednání zastupitelstva obce, vnější kontrolní orgány mají zpravidla k dispozici právní nástroje k donucení obce jednat v souladu se zákonem. Oba systémy by se nicméně měly doplňovat, resp. interní kontrola, má-li plnit svůj účel, by měla ideálně předejít nutnosti vnějších kontrolních zásahů.

78. Je možné pro kontrolní postup finančního výboru použít ustanovení zákona o finanční kontrole?

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, je určen vykonavatelům tzv. vnější kontroly vůči nepodřízeným subjektům. Jeho působnost je vymezena v § 1, na finanční výbory zastupitelstva obce tedy nedopadá, charakter jejich činnosti je jiný. To samozřejmě výborům nebrání osvojit si postupy v zákoně uvedené. Kontrolní postup výboru může upravovat také vnitřní kontrolní řád, vydaný zastupitelstvem obce. Absenci procesní úpravy postupu výborů v zákoně o obcích lze zřejmě vysvětlit ryze interním charakterem této kontroly, jejímž předmětem není činnost subjektů stojících vně obce, a je tedy rovněž interní záležitostí této obce (zastupitelstva), aby optimální procesní postup dle místních podmínek nastavila.

79. Může kontrolní nebo finanční výbor provádět kontrolu samostatných právnických osob, které byly obcí založeny (zřízeny) nebo v nichž má obec majetkovou účast?

Úkolem kontrolního výboru je provádět vnitřní kontrolu, zaměřenou zejména na kontrolu plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a na dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem v oblasti samostatné působnosti. Kontrolovat subjekt stojící mimo obec je obecně nepřipustné. Z právního hlediska i činnost právnických osob, jež byly obcí založeny (zřízeny), nezapadá zcela do koncepce vnitřního kontrolního systému – právě proto, že jde o samostatné právnické osoby. Rozlišovat je nicméně třeba dle dalších hledisek – v případě příspěvkových organizací obcí, které obecně hospodaří s majetkem obce, je činnost výboru (spíše finančního) dle našeho názoru možná (tím spíše, že zákon předpokládá povinnost zřizovatele kontrolovat hospodaření jím zřízené příspěvkové organizace), v případě obchodních společností naopak zásadně nikoliv (nanejvýš na základě pověření zastupitelstva k realizaci kontrolních oprávnění obce jako společníka obchodní společnosti).

80. Kdo může podat návrh na odvolání člena finančního nebo kontrolního výboru? Musí vlastní odvolání projít schválením v zastupitelstvu obce.

Podle § 84 odst. 2 písm. l) zákona o obcích je zastupitelstvu obce vyhrazeno zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce; je to tedy pouze zastupitelstvo, které může odvolat člena výboru na svém (veřejném) zasedání. Podle § 94 zákona o obcích pak platí, že právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce mají jeho členové, rada obce a výbory. Tyto subjekty tedy mohou podávat návrhy, jimiž se zastupitelstvo musí věcně zabývat (nikoli jim však nutně vyhovět). Zastupitelstvo však může otázku odvolání člena výboru projednat i na základě podnětu občana obce (pokud by se jednalo o žádost podepsanou alespoň 0,5 % občanů obce dle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích, bylo by i zde povinností zastupitelstva takovou žádost projednat do 90 dnů, opět nicméně bez nutnosti žádosti vyhovět) či z vlastní iniciativy.

4.2 Osadní výbor

81. Kdo by měl být zvolen členem osadního výboru?

Členy osadního výboru volí zastupitelstvo z řad občanů obce, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen. Žádný návod, jak kandidáty hledat a podle jakých kritérií se při volbě řídit, zákon záměrně nedává. Taková otázka je tedy zcela v intencích zastupitelstva obce.

82. Co se rozumí „částí obce“ v souvislosti se zřízením osadního výboru?

Část obce je podle § 27 odst. 2 „*evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními (§ 31) přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území*“. Má se však za to, že zastupitelstvo obce může zřídit osadní výbor pro jakoukoliv část obce, kterou dostatečným způsobem vymezí.

83. Je obec povinna osadnímu výboru předkládat návrhy předkládané zastupitelstvu a radě, které se týkají dané části obce?

Vzhledem k tomu, že osadní výbor má ze zákona právo se k těmto návrhům vyjadřovat, je nutné umožnit mu se s nimi seznámit. Postup informování výboru bude vhodné upravit v jednacích řádech. Samotné nepředložení návrhu výboru však není důvodem neplatnosti přijatého rozhodnutí.

84. Je osadní výbor oprávněn se vyjadřovat k prodeji pozemku, který se nachází v části obce, pro kterou je výbor zřízen?

Toto právo osadnímu výboru přiznává zákon o obcích v § 121 odst. 1 písm. b), který stanoví, že osadní výbor je oprávněn vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí, pokud se týkají dané části obce. Na takový návrh by měl být zřejmě osadní výbor upozorněn a rovněž může sám aktivně informace o těchto návrzích vyžadovat. Na zákonnost rozhodnutí zastupitelstva o prodeji pozemku však neprojednání věci výborem vliv nemá.

85. Musí jednací řád zastupitelstva upravovat jednání osadního výboru?

Jednání výboru je upraveno v zákoně o obcích a jednací řád se mu nemusí věnovat. Pokud v jednacím řádu pravidla jednání výboru obsažena budou, nesmějí odporovat ustanovením zákona, ani je nijak limitovat.

86. Kdo může být předsedou osadního výboru a jaká jsou jeho práva?

Na rozdíl od ostatních výborů, předsedou osadního výboru nemusí být člen zastupitelstva, ale kterýkoliv občan přihlášený k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen. Oproti jiným občanům má pak předseda osadního výboru podle zákona o obcích právo, aby mu na zasedání zastupitelstva bylo uděleno slovo, kdykoliv o to požádá.

87. Jaké jsou možnosti a omezení činnosti osadního výboru?

Základní pravidla pro činnost osadního výboru stanoví zákon o obcích. Konkrétní oprávnění mu přiznává v § 121. Je to právo předkládat zastupitelstvu, radě a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce, vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí, pokud se týkají části obce,

a vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce.

Osadní výbor je přitom stále iniciačním a poradním orgánem zastupitelstva a zastupitelstvo jej může pověřit i jinými úkoly a diskutovat s ním i jiné záležitosti. V případě napjatějších vztahů v obci však nelze výboru odnímat výše uvedená, zákonem přiznaná práva.

88. Je třeba vydávat zvláštní usnesení o počtu členů osadního výboru?

Zákon uvádí, že počet členů výboru určí zastupitelstvo. Nic však nebrání tomu, aby zastupitelstvo jediným usnesením výbor zřídilo, rozhodlo o počtu jeho členů a zároveň je zvolilo. Učinit lze samozřejmě též jeden nebo více těchto kroků zvlášť.

4.3 Výbor pro národnostní menšiny

89. Má výbor pro národnostní menšiny nějaké pravomoci?

Zákon o obcích v § 29 odst. 2 stanoví:

„V obci obývané příslušníky národnostních menšin se název obce, jejích částí, ulic a jiných veřejných prostranství a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků uvádějí též v jazyce národnostní menšiny, jestliže se podle posledního sčítání lidu hlásilo k této národnosti alespoň 10 % občanů obce, pokud o to požádají zástupci příslušné národnostní menšiny prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny (§ 117 odst. 3) a pokud ten svým usnesením návrh doporučí.“

Takovému doporučení je tedy zastupitelstvo povinno vyhovět.

90. Musí být ve výboru zastoupeny všechny národnostní menšiny?

Zákon tyto otázky výslovně neupravuje. Záleží na zastupitelstvu, aby zvažilo, jaké zastoupení bude odpovídat místním potřebám. Ustanovení § 117 odst. 3 zákona o obcích stanoví, že členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud je deleguje spolek utvořený podle zvláštního zákona. V souladu se zněním zákona by tedy bylo žádoucí, aby se vždy alespoň jeden kandidát navržený spolkem stal členem výboru. Nicméně členové výboru jsou vybíráni volbou a zvolení takto navržených kandidátů nelze zaručit.

91. Může zastupitelstvo výbor pro národnostní menšiny zřídít, i když v obci 10 % zastoupení těchto menšin není?

Zastupitelstvo může vedle obligatorních výborů, jejichž zřízení požaduje zákon, kdykoliv zřizovat i jiné výbory dle vlastního uvážení. Nic tedy nebrání tomu, zřídít výbor pro národnostní menšiny i v případech, kdy to zákon nevyžaduje. Pro takový výbor pak neplatí ustanovení o povinném zastoupení příslušníků národnostních menšin.

92. Výbor pro národnostní menšiny se dle zákona zřizuje v obci, kde žije alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české. Má se na mysli 10 % občanů jedné národnosti, nebo může být těchto 10 % občanů příslušníky různých národností vyjma české?

Nepochybně se může jednat o příslušníky různých národností, jak vyplývá i ze zákonné formulace.

93. Lze výbor obsadit, i pokud nejsou zájemci o členství z řad příslušníků národnostních menšin?

V případě, že není dostatek zájemců z řad národnostních menšin, doporučuje se výbor obsadit jinými zájemci, aby alespoň jeho zřízením bylo vyhověno zákonnému požadavku. Přitom bude vhodné zaznamenat, že zastupitelstvo učinilo kroky k řádnému obsazení výboru.

94. Jaké musí být složení výboru pro národnostní menšiny?

Členové národnostních menšin musí podle § 117 odst. 3 zákona o obcích tvořit nejméně polovinu členů výboru. Při volbě příslušníků národnostních menšin by mělo zastupitelstvo obce vycházet z prohlášení těchto osob, že se dle zákona č. 273/2001 Sb. hlásí k národnostní menšině.

4.4 Zřizování výborů a procesní stránka

95. Může fungovat výbor bez obsazené funkce předsedy?

Výbor bez předsedy fungovat může. Předseda reprezentuje výbor před ostatními orgány obce a podle § 118 odst. 2 zákona o obcích podepisuje písemná vyhotovení usnesení výboru. Na platnost těchto usnesení přitom absence podpisu předsedy vliv nemá. Usnesení je platné, pokud s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru. Akceschopnost výboru tedy není neobsazením funkce předsedy závažnějším způsobem ochromena a ani zákon jí neklade žádné překážky.

96. Za jakých podmínek jsou výbory usnášeníschopné?

Podmínky usnášeníschopnosti výboru zákon neupravuje. Vzhledem k tomu, že pro platné přijetí usnesení se vyžaduje souhlas nadpoloviční většiny všech členů výboru, je zřejmé, že při nižší účasti, než je nadpoloviční většina všech členů, by výbor usnášeníschopný nebyl. Výbor je kolektivní orgán, čemuž by neodpovídalo, pokud by činnost jeho jménem vyvíjel na základě pouhé vlastní iniciativy jednotlivý člen (byť i např. předseda výboru), aniž by se např. o provedení kontroly usnesl výbor jako celek.

97. Jak často se výbory scházejí?

Zákon výborům neukládá povinnost se scházet, ať už pravidelně, nebo nepravidelně. Záleží tedy na samotných výborech, zda si stanoví pravidelné schůze, nebo zda se budou scházet podle potřeby, a jakým způsobem se budou schůze svolávat. Tyto postupy může stanovit také zastupitelstvo obce. Výbory jsou mj. instrumenty vnitřního kontrolního systému obce a jako takové by měly vyvíjet svou činnost tak, aby tato jejich úloha byla plně využita.

98. Je při volbě dalších členů výboru nad původně stanovený počet nutné znovu rozhodovat o zřízení výboru?

O zřízení výboru rozhoduje zastupitelstvo obce, stejně jako o počtu jeho členů. Pokud je vůlí zastupitelstva „dovolit“ do výboru další členy, není třeba zvláštních formálních procedur, jako je rozpuštění a znovuzřízení výboru.

99. Musí být počet členů výboru vždy lichý?

Tento požadavek stanoví zákon o obcích ve svém § 118 odst. 2. Obvykle je ale vykládán tak, že lichý počet je rozhodující při zřizování výboru a volbě jeho členů. Důvodem je snazší rozhodování nadpoloviční většinou. Bylo by jistě nežádoucí, aby odstoupení jediného člena ochromilo fungování celého výboru. Dočasný sudý počet členů výboru tedy nebrání plnění jeho úkolů, na druhou stranu by zastupitelstvo mělo dle možností uprázdněnou pozici znovu obsadit.

100. Jakým způsobem se výbor zřizuje?

Výbory jako své orgány volí zastupitelstvo obce podle § 84 odst. 2 písm. l) zákona o obcích. Přitom se má za to, že o jednotlivých úkonech směřujících ke zřízení a fungování výborů není třeba vydávat zvláštní usnesení a jediným usnesením lze výbor zřídit, rozhodnout o jeho personálním obsazení a u nepovinně zřizovaného výboru o náplni jeho činnosti. Současně lze schválit např. i jednací řád výboru, popř. jiná interní pravidla jeho chodu.

101. Je možné „převzít“ výbory od předchozího zastupitelstva?

Výbory se považují za orgány konkrétního zastupitelstva, a ačkoliv nelze vyloučit, že nově zvolené zastupitelstvo bude s předchozím totožné a jeho vůlí bude výbory a jejich personální složení zachovat, podle převažujícího výkladu se má za to, že je vždy třeba členy výborů znovu zvolit. Zmíněné „převzetí“ je tedy fakticky možné, ovšem za splnění zdánlivě formální podmínky, spočívající v souhlasném usnesení zastupitelstva s tímto postupem – takové usnesení je možno vykládat i jako volbu členů výboru (se zachováním dosavadního personálního složení).

102. Mají výbory „funkční období“?

Ačkoliv zákon v souvislosti s výbory neupravuje ukončení jejich funkčního období, dovozuje se z povahy těchto orgánů, jakožto orgánů konkrétního zastupitelstva, a tedy závislých na existenci tohoto zastupitelstva, že jejich funkční období končí současně s funkčním obdobím zastupitelstva. Tomu nasvědčuje i zákonný požadavek, že předsedou výboru může být pouze člen zastupitelstva. Zřizovat a rušit výbory a volit a odvolávat jejich členy může přitom zastupitelstvo obce kdykoliv v průběhu svého funkčního období.

103. Dochází při odvolání předsedy výboru zároveň k zániku jeho členství ve výboru?

Záleží na konkrétních okolnostech. Pokud byla dotčená osoba zvolena nejprve jako „řadový“ člen výboru a teprve poté jako jeho předseda, měla by po svém odvolání z funkce předsedy nadále setrvat v pozici „řadového“ člena. Pokud byl nicméně předseda zvolen zastupitelstvem přímo do této funkce, mělo by odvoláním předsedy dojít zároveň k zániku jeho členství ve výboru. Rozhodující je nicméně v každém případě vůle zastupitelstva.

104. Jak dochází k ukončení členství ve výboru zastupitelstva?

Podle § 84 odst. 2 písm. l) zákona o obcích může být člen výboru odvolán zastupitelstvem obce. Dále může z funkce dobrovolně odstoupit. Jako třetí způsob se uvádí rezignace na členství v zastupitelstvu, pokud členství ve výboru bylo podmíněno mandátem zastupitele. Výbory jako celek pak pravidelně zanikají s koncem funkčního období zastupitelstva.

105. Kdo může být členem výboru?

Členství ve výborech zákon o obcích nijak neupravuje. Na rozdíl od předsedy výboru není tedy nutné, aby členy výboru byli pouze zastupitelé obce. Zákon dokonce pro členy výboru nestanoví ani požadavek na občanství nebo trvalý pobyt v obci. Jedinou výjimkou je osadní výbor, jehož členy mohou být pouze občané obce, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen. Dále je třeba zmínit, že s členstvím ve finančním a kontrolním výboru jsou funkce starosty a místostarosty neslučitelné a členy též nemohou být tajemník obecního úřadu a osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadě. Při personálním obsazování výboru lze zohlednit např. specifické požadavky na odbornost s ohledem na předmět činnosti výboru apod.

106. Kdo může být předsedou výboru zastupitelstva?

V čele výboru musí být podle § 117 odst. 4 zákona o obcích vždy člen zastupitelstva obce. Jedinou výjimkou je předseda osadního výboru, pro kterého tento požadavek neplatí. Předseda osadního výboru, stejně jako jeho ostatní členové, musí mít trvalé bydliště v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen, zastupitelem však být nemusí.

4.5 Další dotazy k tématu

107. Mají výbory povinnost zveřejňovat zápisy ze svých jednání, včetně souvisejících materiálů?

Takovou povinnost výbory nemají, zákon však zveřejňování obecně nebrání. Ke zveřejnění výstupů z činnosti výborů jinak dochází při jejich projednání na zasedání zastupitelstva obce. O další formě dobrovolného zveřejnění by mělo rozhodnout zastupitelstvo jakožto zřizovatel výboru.

108. Může starosta ukládat úkoly předsedovi nebo jiným členům výboru?

Starosta, stejně jako jakýkoliv jiný člen zastupitelstva vůči výboru žádné zvláštní postavení nemá. Ukládat výboru úkoly může pouze zastupitelstvo jako celek.

109. Může předseda výboru požadovat součinnost starosty obce?

Výbor zastupitelstva nemůže ukládat povinnosti starostovi ani jiným orgánům obce. Starosta odpovídá za výkon své funkce zastupitelstvu, které mu může ukládat úkoly jakožto jednomu ze svých členů. Starosta ovšem stojí také v čele obecního úřadu, a ten je podle § 109 odst. 3 písm. a) zákona o obcích povinen poskytovat výborům součinnost při jejich činnosti. Nepodaří-li se nalézt optimální rovnováhu, je třeba nechat sporné případy posoudit zastupitelstvem obce, které volí starostu i zřizuje výbory.

110. Kdo se může účastnit jednání výborů?

Jednání výborů jsou obvykle neveřejná a třetím osobám zákon právo účastnit se jich nepřiznává. Zároveň ovšem takové účasti zákon nebrání. Mnohdy bude výbor potřebovat konzultovat určitou záležitost s další osobou, žádat od ní vysvětlení apod. V takovém případě bude naopak účast této osoby velmi žádoucí.

111. Lze zveřejňovat usnesení výborů a další dokumenty?

Usnesení, zápisy, stanoviska a další dokumenty z činnosti výborů jsou nepochybně informacemi souvisejícími s působností obce a jejich publikací tedy obecně nic nebrání. Jelikož se nicméně jedná o podklady pro zastupitelstvo, může být zveřejnění před jejich projednáním zastupitelstvem v konkrétních případech v závislosti na okolnostech nevhodné; konkrétní informace obsažené ve výstupech z činnosti výborů pak nemusí být zveřejnitelné vůbec, resp. mohou požívat zvýšené právní ochrany (např. jako osobní údaje).

112. Lze členům výboru poskytovat odměnu?

Způsob odměňování závisí na tom, zda je člen výboru zároveň členem zastupitelstva či nikoliv.

Při odměňování členů zastupitelstev je třeba se řídit nařízením vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členů zastupitelstev, které závazně stanoví výši těchto odměn pro uvolněné zastupitele a maximální výši odměny pro zastupitele neuvolněné. O odměnách ostatních členů výborů rozhoduje zastupitelstvo obce podle § 84 odst. 2 písm. u) zákona o obcích, přičemž formu odměny zákon nestanovuje. Obecně nelze zastupitelstvu bránit, aby kvalitu činnosti svých výborů a přínos jejich členů přiměřeně zohlednilo formou finanční odměny.

5. Komise

113. Může rada obce přenést některé své pravomoci na komise?

Rada obce se při své činnosti musí pohybovat pouze v mezích, které jí vytyčuje zákon. Podle § 102 odst. 3 zákona o obcích může rada přenést některé své pravomoci na starostu obce nebo na obecní úřad, nikoliv však na své komise, což vyplývá i z jejich povahy jakožto orgánů iniciačních a poradních.

114. Jak vypracovat zápisy z jednání komisí?

I zde bude záležet na radě obce jakožto zřizovateli, v jaké formě a rozsahu bude zápisy z jednání a jiné písemné výstupy od komise vyžadovat. Právní předpisy vyžadují písemnou formu úředních výstupů, pouze pokud se jedná o komise pověřené výkonem přenesené působnosti.

115. Jakým způsobem komise rady obce jednají?

Vyjma ustanovení § 122 odst. 4 zákona o obcích, dle něhož se komise usnávají většinou hlasů všech svých členů, zákon o obcích jednání komisí blíže neupravuje. Pravidla pro jednání a formu výstupů z činnosti komisí buď stanoví rada obce, nebo si je určí samy komise.

116. Končí činnost komisí současně s koncem funkčního období rady?

Byť zákon tuto otázku neupravuje, je zřejmě nutné i zde – obdobně jako v případě výborů zastupitelstva – dovodit, že s koncem funkčního období rady obce končí i funkční období komisí, a to vzhledem k povaze těchto orgánů. Možnost kontinuálního pokračování činnosti připadá v úvahu u komisí zřízených pro výkon přenesené působnosti, jejichž spojení s radou je menší. Tyto komise mají samostatnou a na radě relativně nezávislou agendu.

117. Náleží předsedovi komise odměna za výkon této funkce?

Předseda komise jako takový ze zákona nárok na poskytnutí odměny nemá. Pokud je předseda komise v obci zároveň dlouhodobě uvolněným zastupitelem, je jeho členství v komisi zohledněno při odměňování podle nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev. V případě neuvolněného člena zastupitelstva, který je zároveň předsedou komise, rozhoduje o výši odměny zastupitelstvo obce, přičemž výše zmíněné nařízení vlády stanoví pouze maximální možnou výši odměny.

118. Kdo může být členem komise rady obce?

Na členy komise zákon o obcích žádné požadavky neklade. Jejich výběr tedy závisí na radě obce. Pouze pokud komise působí jako výkonný orgán v oblasti přenesené působnosti, může zvláštní zákon stanovit požadavky ohledně odborné způsobilosti jejího předsedy a teoreticky v závislosti na právní úpravě i jiných členů komise.

119. Má rada obce povinnost komise zřizovat?

Zřizování komisí je právem rady, nikoliv její povinností, a to ani v případech, kdy právní předpis světuje komisi rady obce výkon přenesené působnosti. Výkon této přenesené působnosti však musí obec zajistit.

6. Hospodaření obce

6.1 Obecné dotazy týkající se hospodaření obce

120. Obec má zájem nechat si přezkumy hospodaření obce vykonávat akreditovaným auditorem. Je nutné ho nechat schválit zastupitelstvem obce?

Pravomoc rozhodnout o tom, že přezkum hospodaření dle § 42 odst. 1 zákona o obcích, resp. zákona č. 420/2004 Sb., bude proveden auditorem, nevyhrazuje zákon o obcích zastupitelstvu. „*Za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok*“ odpovídá dle § 103 odst. 4 písm. a) zákona o obcích starosta. Rozhodnutí o tom, že přezkum hospodaření provede auditor, je však zřejmě stále třeba považovat za tzv. „zbytkovou pravomoc“ rady obce dle § 102 odst. 3 zákona o obcích. V obcích bez rady bude nicméně příslušet starostovi, nevyhradí-li si zastupitelstvo tuto věc k rozhodnutí.

121. Může rada obce usnesením pověřit starostu k přijímání finančních darů určených obci a uzavíráním smluv ve věci těchto darů?

Přijímání finančních darů spadá do tzv. zbytkové pravomoci rady obce, jelikož tato činnost není zákonem výslovně vyhrazena žádnému z orgánů obce. Rada může některé své pravomoci, které nejsou určeny dle § 102 odst. 2 výhradně k jejímu rozhodování, delegovat dle § 102 odst. 3 zákona o obcích na starostu či obecní úřad. Příslušná ustanovení zákona přijímání finančních darů nijak neupravují, proto bude starosta moci po pověření radou tyto dary přijímat a uzavírat příslušné smlouvy.

122. Může zastupitelstvo obce při rozhodování o pronájmu obecní nemovitosti vybrat zájemce s nižší cenou a zdůvodnit nevybrání uchazeče s vyšší cenou nekvalitním způsobem hospodaření? Může v takovém případě neúspěšný zájemce obec žalovat?

Obec může nemovitost pronajmout i za ekonomicky méně výhodnou nabídku, nicméně tento svůj postup musí legitimním způsobem zdůvodnit. Pokud by tak neučinila, mohlo by být toto právní jednání považováno za neplatné podle § 580 odst. 1 občanského zákoníku.

Podle § 38 zákona o obcích platí, že majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákona. Toto ustanovení sice stanoví zásady hospodárnosti a účelnosti při majetkoprávních jednáních obce, ale nelze jej interpretovat tak, že by bylo nutné vždy zohlednit pouze ekonomickou stránku právního jednání. To znamená, že není zákonnou povinností obce, aby nemovitosti pronajala vždy za nejvyšší nabídnutou cenu.

Dle našeho názoru může postačovat, pokud pronájem nemovitosti za nižší nabídku bude odůvodněn tím, že se zájemce nedostatečným způsobem stará o nemovitosti, které již má ve svém užívání, a je tak možné důvodně předpokládat, že se bude nedostatečně starat i o svěřený majetek obce. Takto odůvodněné právní jednání by poté nemělo být považováno za nevhodné a neúčelné, tedy neplatné.

123. Musí zastupitelstvo obce v případě, že nebude schválen státní rozpočet na určitý rok, do doby schválení státního rozpočtu rovněž přijmout pouze rozpočet provizorní s pravidly čerpání, nebo může i v případě neschválení státního rozpočtu schválit svůj vlastní rozpočet na tento rok a případné změny vyplývající ze státního rozpočtu do něj zapracovat rozpočtovým opatřením?

Řádný rozpočet obce lze sestavit i před schválením státního rozpočtu. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ani jiný právní předpis tomu nebrání. Poté však bude nutné pravděpodobně rozpočet upravit rozpočtovým opatřením.

124. Má obec povinnost nechat si před koupí vypracovat znalecký posudek o ceně kupované nemovitosti?

Obec nemá povinnost nechat si vypracovat znalecký posudek o ceně kupované nemovitosti, avšak měla by nabývat majetek za cenu obvyklou (k jejímuž zjištění slouží nejen znalecký posudek, ale i jiné způsoby, viz níže), ledaže je vyšší kupní cena odůvodněna (popřípadě se jedná o kupní cenu nižší).

Podle § 39 odst. 2 zákona o obcích: „*Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchyłka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna*“. Zákon tuto povinnost sice výslovně vztahuje pouze na úplatný převod majetku obce třetím osobám, je však třeba ji přiměřeně aplikovat, i pokud obec sama určitý majetek nabývá, což vyplývá z obecného požadavku hospodárného nakládání s obecním majetkem, daného již § 38 zákona obcích (tzn., že majetek by obecně neměl být nabýván za cenu vyšší, než je cena obvyklá).

Cenu ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, lze určit podle zákona o oceňování majetku (zákon č. 151/1997 Sb.) na základě znaleckého posudku. Tuto cenu je však možné určit i jinými vhodnými způsoby, např. v případě nemovitého majetku srovnáním

nabídek realitních kanceláří na obdobné pozemky v dané lokalitě (v obvyklé ceně se přitom odráží aktuální stav nemovitosti i případné „právní vady“ na věci vážnoucí, např. zástavní práva apod.).

125. Výsledkem přezkoumání hospodaření obce byla zjištění o neoprávněném proplácení dovolené a odměn, nesrovnalosti v pokladních dokladech a inventurních seznamech atd. Mohl být v daném případě spáchán trestný čin? Jak uplatnit obci způsobenou škodu?

V obecné rovině by se v daném případě dle okolností mohlo jednat o trestný čin, např. porušení povinnosti při správě cizího majetku, případně i zneužití pravomoci úřední osoby, proto lze jako o legitimním prostředku k prověření dané věci z pohledu možných trestněprávních důsledků uvažovat i o trestním oznámení.

V případě písemného trestního oznámení musí být uvedeno, kterému orgánu činnému v trestním řízení je určeno, kdo jej činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsáno a datováno. Pokud podání neobsahuje některé náležitosti, ale je z něj patrné, že došlo k spáchání trestného činu, bude k němu orgán činný v trestním řízení přihlížet, jako by všechny potřebné náležitosti mělo.

Trestní oznámení nemusí být provedeno nutně v písemné formě a je možné podání učinit i ústně do protokolu, a to u kteréhokoliv orgánu činného v trestním řízení (např. Policie ČR). Oznamovatel bude v takovém případě vyslechnut o okolnostech, za nichž byl čin spáchán, o osobních poměrech toho, na něhož se oznámení podává, o důkazech a o výši škody způsobené oznámeným činem. Z obsahového hlediska by měl postačovat obecný popis skutku (s příložením relevantních písemností, např. zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření), neboť konkrétní trestněprávní kvalifikace daného jednání není úkolem oznamovatele, nýbrž příslušného orgánu činného v trestním řízení. Oznamovatel má právo, pokud to v trestním oznámení uvede, být informován o tom, jak bylo s jeho podáním naloženo (§ 158 odst. 2 trestního řádu).

Z hlediska způsobené škody je možné využít tzv. adhezního řízení (§ 43 trestního řádu), kdy v rámci rozhodování soudu o vině a trestu pro obžalovaného soud rozhodne také o náhradě uplatněné škody poškozené osobě (v daném případě obci). Toto právo je možné uplatnit již v rámci podání trestního oznámení nebo později v řízení před soudem, nejspíše však v hlavním líčení.

Požadovat náhradu způsobené škody v mezích pracovněprávní či občanskoprávní odpovědnosti za škodu (podle toho, zda škodu způsobil zaměstnanec obce či jiná osoba, např. zastupitel, starosta obce apod.) lze však i v samostatném řízení u příslušného soudu.

126. Pokud v obci není rada, tak smlouvu o dílo schvaluje vždy zastupitelstvo, nebo má toto právo i starosta bez schválení zastupitelstvem? (Na základě dané smlouvy má obec nabýt vlastnické právo k nemovitosti, která je předmětem smlouvy o dílo).

Smlouvu o dílo v obci, kde není volena rada, schvaluje starosta obce, pokud si zastupitelstvo tuto pravomoc k rozhodování nevyhradilo. Smlouva o dílo, na jejímž základě má obec nabýt vlastnictví k nemovitosti, musí být alespoň v části, týkající se nabytí tohoto vlastnictví, schválena před jejím uzavřením zastupitelstvem [§ 85 písm. a) zákona o obcích], jinak bude tato část absolutně neplatná (§ 41 odst. 2 a 3 zákona o obcích).

Uzavírání smlouvy o dílo je výkonem samostatné působnosti. Zákon toto právní jednání ale výslovně nesvěřuje žádnému orgánu obce. Jedná se tedy o kategorii tzv. zbytkových pravomocí podle § 102 odst. 3 zákona o obcích. „*Rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo.*“ Pokud v obci není volena rada, vykonává její pravomoc starosta. (§ 99 odst. 2 zákona o obcích).

Zastupitelstvu je však ze zákona vyhrazena pravomoc rozhodovat o nabytí a převodu nemovitých věcí (§ 85 písm. a) zákona o obcích). Smlouva o dílo, má-li na jejím základě obec nabytí vlastnické právo k předmětu díla, je v podstatě smíšený právní úkon (smlouva o dílo + smlouva o nabytí nemovité věci), a je tedy nutné, aby zastupitelstvo vyslovilo souhlas s nabytím vlastnického práva k vytvořené nemovitosti.

127. Existuje nějaká právní úprava omezující časový úsek mezi dnem, kdy zastupitelstvo schválí v řádném procesu prodej konkrétního pozemku konkrétnímu kupujícímu a dnem, kdy je podepsána kupní smlouva? Je toto usnesení platné po neomezeně dlouhou dobu? Pokud například kupující nemá momentálně finanční prostředky, lze uzavřít smlouvu např. po 1–2 letech od usnesení zastupitelstva obce?

Byl-li v dané věci řádně zveřejněn záměr a následně zastupitelstvo o prodeji usnesením platně rozhodlo, může být smlouva platně uzavřena.

Zákon o obcích ani žádný jiný v tomto ohledu maximální lhůtu pro vlastní uzavření smlouvy nestanoví. Zastupitelstvo na druhou stranu může uvedené usnesení zrušit, pokud s prodejem, k jehož realizaci dosud nedošlo, nesouhlasí.

Odlisný případ by nastal, pokud byl sice zveřejněn záměr, ale dosud nebylo zastupitelstvem rozhodnuto. Maximální délku doby, která může uplynout mezi sejmutím záměru a následným rozhodnutím o majetkoprávním jednání (o uzavření smlouvy), zákon opět nikde nestanovuje. Dle některých právních názorů by měl záměr viset na úřední desce po celou dobu – až do rozhodnutí příslušného orgánu (u prodeje nemovitostí zastupitelstva). Ministerstvo vnitra ovšem takto striktní není a ani my se k těmto názorům nepřikláníme.

V podobných případech je na místě zabývat se především smyslem zákona. Podstatou záměru je oznámení úmyslu obce provést určitou majetkovou dispozici (uzavřít smlouvu ohledně některého předmětu, popř. i s konkrétním subjektem), a to v daném čase a v daných souvislostech za daných podmínek, přičemž by tato majetková dispozice měla být pro obec výhodná (v souladu s § 38 odst. 1 zákona o obcích). I pokud by však záměr obce prodat pozemek (a případně uzavřít smlouvu s konkrétním subjektem, jenž byl v záměru uveden) trval, jsou výše uvedené 2 roky prodlevy dlouhá doba, přičemž se v průběhu času mohly podmínky i názory značně změnit. Proto lze v podobných situacích jedině doporučit opětovně zveřejnění záměru, v opačném případě by se obec vystavila reálné hrozbě neplatnosti uzavřené smlouvy (§ 39 odst. 1 věta třetí zákona o obcích).

128. Musí rozpočet dobrovolného svazku obcí schvalovat zastupitelstvo členské obce, nebo stačí, když jej odsouhlasí starostové (zástupci obcí) v rámci svazku? Jak je tomu v případě závěrečného účtu svazku?

Ke schvalování rozpočtu a závěrečného účtu svazku obcí jsou oprávněny orgány určené ve stanovách svazku. Schválení těchto dokumentů zastupitelstvy jednotlivých členů není zákonnou podmínkou.

Pravidla pro zakládání dobrovolných svazků obcí stanoví zákon o obcích v § 49 a násl. Tato úprava je velmi stručná a dosti rámcová, to znamená, že zde nejsou upraveny všechny otázky a řada věcí je přenechána k úpravě přímo členům svazku ve smlouvě. Podle § 49 odst. 3 zákona o obcích je svazek obcí právnickou osobou, kterou mohou zakládat nebo do ní vstupovat pouze a jenom obce. Pro zřízení svazku je třeba vytvořit smlouvu o založení svazku obcí, jejíž přílohou musí být stanovy. Tento dokument (který mimochodem musí schválit zastupitelstva dotčených obcí – § 84 odst. 2 zákona o obcích) je potom ten, který určí organizační strukturu a rozhodovací procesy svazku. Je tedy přímo v kompetenci (zastupitelstev) členských obcí, aby vymezily, jaké orgány bude svazek mít a o čem budou tyto orgány rozhodovat.

Co se týká rozhodování o rozpočtu a závěrečném účtu svazku obcí, je třeba vycházet zejména ze zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (zákon č. 250/2000 Sb.). Ten sice stanoví některé speciální procesní povinnosti (např. zveřejnění návrhu nejméně po dobu 15 dnů před samotným projednáním), ale v zásadě neupravuje, který orgán má pravomoc rozpočet a závěrečný účet schválit. Kompetentní k takovému rozhodnutí tedy budou orgány svazku určené stanovami. K závěrečnému účtu se následně vztahuje ještě jedna povinnost podle § 39 odst. 7 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, kdy jednotlivým zastupitelstvům má být neprodleně po schválení orgánem svazku obcí závěrečný účet předložen.

129. Jakým způsobem má vedení obce postupovat, jestliže vyšlo najevo, že určité smlouvy o převodu obecního nemovitého majetku (konkrétně jde o smlouvy kupní a darovací), uzavřené obcí v minulosti, nebyly schváleny tehdejším zastupitelstvem obce. V době uzavření těchto smluv neplatilo současné ustanovení § 41 odst. 2 zákona o obcích, stanovující pro tyto případy sankci absolutní neplatnosti právního jednání (smlouvy).

Podle platného zákona o obcích, ustanovení § 41 odst. 2, platí: „Právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, jsou bez tohoto schválení neplatná.“ Dle § 41 odst. 3 pak soud k této neplatnosti přihlédne i bez návrhu, jedná se tedy o neplatnost absolutní. Na uvedeném závěru nic nemění, že smlouva byla uzavřena v době, kdy ustanovení § 41 odst. 2 zákona o obcích neplatilo; stejný závěr (o neplatnosti smlouvy z uvedeného důvodu) byl totiž judikaturou dovozen i na základě právní úpravy „starého“ občanského zákoníku. Pokud tedy předmětné darovací či kupní smlouvy nebyly předem schváleny v zastupitelstvu, je nutné na toto právní jednání pohlížet jako na absolutně neplatné. Nebude-li však druhá strana ochotná souhlasit se smluvním narovnáním situace, může se obec domáhat řešení skrze žalobu v civilním soudním řízení, a to žalobou na vyklizení nemovitých věcí. Předmětem dokazování v samotném řízení by potom byla i otázka platnosti předmětných smluv (obec by musela dokázat neplatnost). Jelikož se vlastnické právo ze zákona nepromlčuje (§ 614 občanského zákoníku), může být obec stále vlastníkem předmětných nemovitých věcí. Je ovšem na místě zabývat se vzhledem k časovému odstupu možností vydržení vlastnického práva na straně neplatně obdarovaného/kupujícího. Nabytí vlastnického práva vydržením je upraveno občanským zákoníkem, dle jehož § 1084 a násl. platí, že „drží-li poctivý držitel vlastnické právo po určenou dobu, vydrží je a nabude věc do vlastnictví“. Pro posouzení možnosti nabytí vlastnictví tímto způsobem je tedy v daném případě rozhodné, zda alespoň po stanovenou dobu 10 let byly sporné věci v tzv. poctivé držbě (§ 992 občanského zákoníku) dotčených osob.

130. Obec zveřejnila záměr o pronájmu pozemku, jenž byl řádně 15 dní vyvěšen. Poslední nabídka byla ovšem podána až šestnáctý den. Byla tato nabídka podána řádně? Může být tento zájemce platně vybrán?

Zákon o obcích ani žádný jiný předpis nestanoví nikde podmínku, že by bylo možné podávat nabídky pouze v době vyvěšení záměru. Účelem zveřejňování záměru není vymezení doby, po kterou je možné podávat nabídky (např. v případě pronájmu), ale umožnit osobám jak předkládat vlastní nabídky, tak se i jen vyjádřit, smyslem je zvýšení transparentnosti nakládání s obecním majetkem. Pokud nebylo přímo v záměru stanoveno, do kdy je možné nabídky podávat, nelze považovat nabídky, které došly před rozhodnutím příslušného orgánu obce, za opožděné.

Diskuze může být vedena o tom, zdali je přípustné zohlednit i nabídky doručené po lhůtě k jejich podávání, byla-li tato v záměru výslovně uvedena. Jelikož zde lze uvažovat o faktickém zvýhodnění zájemců, kteří podali nabídky opožděně, co víc, lze namítat, že pokud by byla některá z těchto nabídek vybrána, jednalo by se o nakládání s obecním nemovitým majetkem mimo zveřejněný záměr (tj. *de facto* bez záměru), nelze i za současné právní úpravy doporučit, aby tak obce činily.

Z pohledu soudní judikatury lze uvažovat o analogické aplikaci závěrů uvedených v rozsudku sp. zn. 32 Cdo 721/2010 (a tedy i eventuální neplatnosti smlouvy uzavřené se zájemcem, který podal nabídku po stanovené lhůtě): *„Jestliže obec ve zveřejněném záměru stanoví podmínky, jež musí splňovat zájemce o nabytí nemovitého majetku obce, kupní smlouvu však uzavře se subjektem, který tyto podmínky nesplňoval, jde o kupní smlouvu uzavřenou v rozporu se zveřejněným záměrem. Kupní smlouva, kterou obec uzavře v rozporu se zveřejněným záměrem, sice neodporuje výslovnému zákazu zákona, ba dokonce zákonnému požadavku zdánlivě, z čistě formálního hlediska vyhovuje, z věcného však nikoliv, neboť jí byl realizován jiný záměr než ten, který byl zveřejněn, a svými důsledky – netransparentností při nakládání s majetkem obce jakožto veřejným majetkem a porušením zásady rovnosti přístupu k zájemcům o jeho nabytí (jejich diskriminací), zákonu, jeho účelu a smyslu (ratio legis) odporuje, tudíž jej obchází. Proto též kupní smlouva, jež byla uzavřena v rozporu se zveřejněným záměrem, je právním úkonem neplatným pro obcházení zákona podle ustanovení § 39 obč. zák.“*

Lze doporučit taková omezení do záměru nedávat s ohledem na konflikt se zásadou hospodárnosti (§ 38 zákona o obcích).

131. Jak má obec správně postupovat při vymáhání nájemného, případně jaký postup by měl být zvolen, kdyby bylo rozhodnuto nájemníky na základě neplacení nájemného vystěhovat. Lze např. z vážných zdravotních důvodů placení nájemného odložit, odpustit nebo snížit nájem u některého z bytů? Jak dlouho smí obec strpět neplacení nájemného – má obec povinnost při dlouhodobějším neplacení nájemce vystěhovat nebo se jinak nájemného domoci?

I když je nájem bytu především soukromoprávním vztahem, který se řídí občanským zákoníkem, pro obec platí i ustanovení § 38 odst. 7 zákona o obcích, které říká, že je obec povinna *„trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv“*. Je tedy vhodné nechat nájemníky, kteří dluží na nájemném, uzнат svůj dluh vůči obci, neboť v takovém případě se promlčecí doba prodlužuje na 10 let ode dne, kdy byl dluh uznán. Ohledně dlužného nájemného je také možné s nájemníky sjednat splátkový kalendář. Poskytnout

slevu na nájemném nebo případně některé dlužné částky nájemcům bytu prominout je v zásadě také možné a záleží především na uvážení obce. Nicméně toto je nutné s ohledem na citované ustanovení § 38 zákona o obcích relevantně odůvodnit.

Vymáhat dlužné částky je možné také soudní cestou, pokud se s nájemci nelze dohodnout, a to žalobou na plnění k příslušnému soudu a poté, co rozsudek nabyde právní moci, případně přistoupit k exekučnímu řízení. Jiné možnosti k vymáhání pohledávek obec nemá. Obec může vypovědět nájemní smlouvu, pokud nájemce porušil svou povinnost zvláště závažným způsobem, který je definován v § 2291 odst. 2 občanského zákoníku, např. nezaplatil nájemné a náklady za služby za dobu alespoň tří měsíců. V takovém případě je nájem vypovězen bez výpovědní doby a nájemce je povinen být předat bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce od skončení nájmu (§ 2291 odst. 1). Další podmínky, za kterých je možné nájem bytu vypovědět, jsou uvedeny v § 2288 občanského zákoníku. Výpověď z nájmu bytu potom může dát pronajímatel nájemci pouze z důvodů uvedených v zákoně (především § 2288 občanského zákoníku).

132. Je stanovena doba, do které musí zastupitelstvo obce schválit rozpočet? Jaké jsou následky včasného neschválení a jaký je následný postup?

Podle § 4 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je rozpočet finančním plánem, jimž se řídí financování činnosti obce. Dále platí to, že rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. „*Nebude-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria*“ (§ 13 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů). Z těchto ustanovení zákona jednoznačně vyplývá, že rozpočet musí být obcí schválen vždy před 1. lednem toho roku, na který je sestavován.

Jestliže rozpočet před tímto datem přijat nebude, musí se hospodaření obce od 1. ledna rozpočtovaného roku řídit pravidly rozpočtového provizoria, která stanoví zastupitelstvo obce (§ 13 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů). Pokud by zastupitelstvo neschválilo ani tato pravidla, jedná se o správní delikt podle § 22a odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech: „*Územní samosprávný celek, svazek obcí, městská část hlavního města Prahy nebo Regionální rada regionu soudržnosti se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 13 odst. 1 nehospodář podle pravidel rozpočtového provizoria.*“ Za toto deliktní jednání může být obci uložena pokuta až do výše 1 000 000 Kč.

133. Smí starosta, v obci bez rady, bez souhlasu zastupitelstva provést nákup v ceně do 20 000 Kč? Je možné se dohodnout se zastupitelstvem na snížení této částky? Stačí pro takovou dohodu usnesení zastupitelstva?

Takové pravidlo zákon o obcích ani jiný právní předpis neobsahuje. Částka 20 000 Kč se ze zákona vztahuje na poskytování darů, vzdání se práva a pohledávky, zastavení movitých věcí a práv a na postoupení pohledávky – o těchto právních úkonech, týkajících se vyšších částek, musí dle § 85 zákona o obcích rozhodnout zastupitelstvo. Stanovení podobných limitů, např. pro kupní smlouvy či smlouvy o dílo, je zcela v rukou zastupitelstva. Pokud by je zastupitelstvo nestanovilo, nebyl by starosta žádnou částkou vázán. Jejich zavedení má ten důsledek, že smlouvy uzavřené starostou v rozporu s takovým usnesením zastupitelstva, by bylo nutné považovat za absolutně neplatné (§ 41 odst. 2 zákona o obcích).

134. Může obec směnít konkrétní nemovitost za jinou (pozemek za pozemek), tj. zveřejnit záměr, že smění pozemek A za pozemek B? Jak by v takovém případě mělo znít usnesení zastupitelstva obce?

Podle § 39 odst. 1 zákona o obcích je obec povinna i v případě směny nemovitostí zveřejnit záměr po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Jak bude znít konkrétní text záměru, záleží do jisté míry na uvážení obce, přičemž zákonu neodporuje ani varianta, kdy v záměru bude uvedeno, za jaký konkrétní pozemek má být pozemek obce směněn. Nicméně i v tomto případě lze doporučit záměr formulovat tak, aby byl ponechán prostor pro nabídky případných jiných zájemců. O samotném vyvěšení záměru nemusí rozhodovat zastupitelstvo obce, pokud si tuto pravomoc samo nevyhradilo. Ze zákona se jedná o zbytkovou pravomoc podle § 102 odst. 3 zákona o obcích a tato je svěřena radě. Podle § 99 odst. 2 potom pravomoci rady, pokud není rada volena, přecházejí na starostu obce.

Co se týká schválení smlouvy, o té musí zastupitelstvo rozhodnout (neboť obec nabývá nemovitý majetek), přičemž je nutné, aby zastupitelstvo schválilo alespoň všechny podstatné náležitosti, které by směnná smlouva měla obsahovat (tj. identifikaci stran, identifikaci směňovaných pozemků a vůli stran směnu provést). Doporučujeme nicméně, aby zastupitelstvo obce schválilo celý text smlouvy, což se jeví jako jistější z pohledu platnosti tohoto právního jednání. Text usnesení může znít například takto: „Zastupitelstvo obce schvaluje smlouvu o směně pozemků ..., která je přílohou č. .... zápisu ze zasedání zastupitelstva“.

135. Je nájemní smlouva, kterou obec pronajímá obecní pozemek fyzické osobě, veřejnou listinou? Musí být kopie takové smlouvy na žádost třetí osoby poskytnuta?

Nájemní smlouva je uzavírána v samostatné působnosti a obec v rámci tohoto soukromoprávního vztahu vystupuje v rovném postavení vůči nájemci, uzavřená smlouva tak nemůže být veřejnou listinou, nadanou presumpcí správnosti svého obsahu. Nicméně i přes uvedený fakt je nutné tento dokument žadateli poskytnout v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím. Územní samosprávné celky mají podle této právní úpravy povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, přičemž není rozlišováno, zda jde o působnost přenesenou, či samostatnou. Obec tak musí pouze zvážit, zda dokument neobsahuje údaje, které jsou chráněny příslušnými zákony (např. údaje osobní) a které by žadateli neměly být poskytnuty.

Konkrétně v případě požadavku na kopii nájemní smlouvy je ovšem také nutno uvést, že nájemce jako příjemce veřejných prostředků (veřejným prostředkem je třeba chápat i pozemek, který obec nájemci pronajímá) požívá snížené ochrany osobních údajů. Zákon o svobodném přístupu k informacím v § 8b totiž stanoví, že „*povinný subjekt poskytne základní osobní údaje o osobě, které poskytl veřejné prostředky. Základní osobní údaje se poskytují pouze v tomto rozsahu: jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výše, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků*“.

136. Je-li uzavřená smlouva o převodu nemovitého majetku obce z nějakého důvodu (např. vadného zveřejnění záměru) od počátku neplatná, kdo může, nebo musí tuto neplatnost určit? Může nabyvatel s nemovitostí disponovat, resp. ji dále převádět? Je nějaká lhůta, kdy již „neplatnost“ smlouvy pomine?

Je-li smlouva od počátku, „absolutně“ neplatná, mělo by na ni být pohlíženo, jako by nikdy nebyla uzavřena. Neplatnost není třeba zvlášť vyslovovat. V praxi se ovšem neplatnost projeví ve sporu, kdy zejména kterákoliv ze stran může neplatnost smlouvy namítat, resp. v tomto případě zpochybnit vlastnictví toho, kdo s nemovitou věcí disponuje. Soudy by se otázkou takové neplatnosti měly zabývat i bez návrhu (§ 41 odst. 3 zákona o obcích). Dále může ten, kdo má na věci naléhavý právní zájem (nejen prodávající nebo držitel nemovité věci) podat žalobu na určení vlastnictví. Absolutní neplatnost smlouvy zhojit nelze, její neplatnost tedy uplynutím času nepomine.

Vlastnické právo k nemovité věci lze obecně vydržet po 10 letech poctivé držby (§ 992 a 1091 občanského zákoníku). Vydržitel musí být po celou tuto dobu v dobré víře, že se stal vlastníkem nemovité věci, přičemž do této doby se započte i doba poctivé držby předchůdce vydržitele (srov. § 1092 občanského zákoníku.). O možnosti vydržet vlastnické právo v případě nesplnění zákonem stanovených podmínek právního jednání (v daném případě např. předchozí zveřejnění záměru, rozhodnutí příslušného orgánu obce apod.) lze mít nicméně pochybnosti s ohledem na nález Ústavního soudu ze dne 10. 7. 2001, sp. zn. III. ÚS 721/2000 – s přihlédnutím k jeho obsahu totiž může být argumentováno v tom smyslu, že s ohledem na obecnou zásadu „neznalost práva neomlouvá“ si druhá smluvní strana měla ve vlastním zájmu ověřit splnění všech zákonných podmínek platnosti smlouvy, a pokud tak neučinila, nemůže být v dobré víře o oprávněnosti své držby. V intencích nového občanského zákoníku, kladoucího mj. zvýšený důraz na dobrou víru smluvních stran a princip právní jistoty, by však dle našeho názoru zásadně mělo být vydržení vlastnického práva ve výše popsaných případech přípustné.

137. Zastupitelstvo schválilo svým usnesením prodej obecního pozemku fyzické osobě, převod však dosud nebyl uskutečněn. Před uzavřením smlouvy však kupující požadoval, aby byl pozemek prodán jemu a další osobě do spoluvlastnictví. Musí zastupitelstvo zrušit původní usnesení, schválit nové a znovu vyvěšovat záměr?

Nebyl-li dosud prodej realizován, může v zásadě zastupitelstvo rozhodnout o zrušení současného usnesení a o prodeji novým uchazečům. Původní usnesení je z důvodu právní jistoty na místě zrušit výslovně (třebaže by se jinak uplatnila zásada, že nové usnesení fakticky „ruší“ staré, pokud vedle něj toto nemůže obsahově obstát).

Zastupitelstvo se na zrušení usnesení může usnést samostatně (usnesením ve znění např.: „ruší se usnesení zastupitelstva obce č. ... z ...“) nebo v souvislosti s přijetím nového usnesení (jímž se zastupitelstvo usnese na prodeji novým zájemcům a zároveň rozhodne o zrušení starého usnesení - hlasovalo by tedy o obou věcech najednou jako o jednom návrhu). Pokud pro návrh nebude hlasovat nadpoloviční většina všech zastupitelů (§ 87 zákona o obcích), usnesení nevzniká.

Zveřejnění nového záměru je v dané situaci dle našeho názoru nezbytné pouze tam, kde by nové usnesení zastupitelstva bylo v rozporu s původním záměrem (např. v situaci, kdy původní záměr výslovně deklaroval vůli obci prodat pozemek konkrétní fyzické osobě), nebo tam, kde by od zveřejnění původního záměru uplynula do nového rozhodnutí

zastupitelstva delší doba. Zákon sice nestanoví lhůtu, v níž musí od zveřejnění záměru zastupitelstvo rozhodnout, i tak je ovšem třeba vzhledem k smyslu záměru kalkulovat se lhůtou přiměřenou. Ministerstvo vnitra jakožto kontrolní a dozorový orgán uvádí ve svých metodických materiálech dobu půl roku od zveřejnění záměru. Pokud tedy uplynula od původního zveřejnění záměru delší doba, je nutné tento zveřejnit znovu, jelikož jinak by byl převod napadnutelný z důvodu faktického nenaplnění ust. § 39 zákona o obcích.

138. Je rozhodnutí o uzavření smlouvy a její následné uzavření podmíněno změnou rozpočtu obce?

Podle § 15 zákona č. 250/2000 Sb. platí, že „*územní samosprávný celek ... uskutečňuje své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem*“. Pokud tedy obec uzavře určitou smlouvu, která není zohledněna ve schváleném rozpočtu, dříve než dojde k jeho změně, porušuje tím zmíněné ustanovení. Protože ale neexistuje výslovná právní úprava, která by z porušení tohoto ustanovení dovodila neplatnost dané smlouvy, daná smlouva neplatná nebude. Obec se nicméně může dopustit správního deliktu ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Pokud by ale obec nejdříve rozhodla o uzavření smlouvy, poté rozhodla o změně rozpočtu, kde by tuto smlouvu zohlednila, a následně by smlouvu uzavřela, výše uvedené ustanovení by porušeno nebylo.

139. Může jménem obce jednat i místostarosta, aniž by zastupoval starostu?

Podle § 103 odst. 1 zákona o obcích zastupuje obec navenek starosta. Za podmínek stanovených v § 104 odst. 1, resp. § 103 odst. 6 zákona o obcích může namísto starosty smlouvu uzavřít místostarosta, pokud na základě těchto ustanovení zastupuje starostu. Místostarosta však může jménem obce jednat i v případech, že nezastupuje starostu, pokud jej k tomu pověřilo zastupitelstvo nebo rada svým usnesením, popř. pokud takovou možnost připouští vnitřní předpisy obce, resp. obecního úřadu – toto lze dovodit z § 104 odst. 1 zákona o obcích (místostarosta plní úkoly uložené mu zastupitelstvem) a z § 83 odst. 1 zákona o obcích (člen zastupitelstva obce je povinen plnit úkoly uložené mu orgány obce).

6.2 Konkrétní příklady

140. Radě města je předložena žádost o dotaci do 50.000,- Kč na účely uvedené v § 85 písm. c) zákona o obcích. Rada přijme usnesení, že schvaluje poskytnutí příspěvku občanskému sdružení XY ve výši 30.000,- Kč. Následně finanční odbor připraví návrh Smlouvy o poskytnutí dotace. Musí být návrh smlouvy předložen na další jednání rady, kde bude v usnesení uvedeno „rada města schvaluje návrh smlouvy o poskytnutí příspěvku občanskému sdružení XY a pověřuje pana starostu jejím podpisem“? Nebo může být smlouva uzavřena bez toho, aby se znovu v radě její návrh projednal?

Pokud jde o dotaci poskytovanou subjektu a za podmínek, uvedených v § 85 písm. c) zákona o obcích a současně výše dotace nepřesáhne 50 000 Kč, je k rozhodnutí o poskytnutí dotace oprávněna rada obce na základě § 102 odst. 3 zákona o obcích.

Zákon o obcích ani jiný zákon neobsahují úpravu formy poskytování dotace obcemi, což znamená, že poskytnutí dotace lze učinit toliko smluvní formou, tj. na základě dvoustranného právního jednání (obec „nabízí“ dotaci a žadatel dotaci „přijímá“ a zavazuje se plnit dohodnuté podmínky), přičemž by rada obce měla schválit podstatné náležitosti takové smlouvy. Usnesení rady obce o poskytnutí dotace proto představuje pouze nutnou podmínku pro vznik dotační smlouvy (viz § 41 odst. 2 zákona o obcích), nicméně samo o sobě není právním jednáním (smlouvou o poskytnutí dotace), tj. není závazné navenek, neboť usnesením příslušného orgánu obce vzniká pouze jeden předpoklad právního jednání – vůle obce být právně vázána. Aby došlo ke vzniku právního úkonu, musí k usnesení přistoupit další akt obce, jímž je utvořená vůle projevena navenek. V případě písemného právního jednání je proto nutné, aby starosta (nebo jiná k tomu určená osoba) realizovala v písemné podobě schválené usnesení, typicky aby podepsala smlouvu.

Smlouva o poskytnutí dotace je svou povahou veřejnoprávní smlouvou (srov. § 159 odst. 1 správního řádu), takže musí být uzavřena písemně a projevy vůle všech smluvních stran musí být uvedeny na téže listině, jak vyplývá z § 164 odst. 1 správního řádu.

K položenému dotazu lze uvést, že schválila-li rada poskytnutí dotace v konkrétní výši konkrétnímu subjektu, nemusí být obecně celý („zbývající“) text smlouvy již schválen radou, jestliže je tato záležitost („dotvoření“ zbývajícího obsahu smlouvy) radou svěřena jinému orgánu obce, ať už starostovi nebo obecnímu úřadu.

141. Rada města schválí poskytnutí dotace občanským sdružením do výše 50 tis. Kč. Je sepsána smlouva o poskytnutí dotace, kde jsou uvedeny podmínky - např. účel použití, datum vyúčtování. Podle § 85 písm. j) zákona o obcích podléhá zastupitelstvu schvalování uzavření smluv o poskytnutí dotace. Je tedy nutné tyto smlouvy schvalovat v zastupitelstvu, i když se jedná o dotace do 50 tis. Kč?

V daném případě stojí zdánlivě proti sobě ustanovení § 85 písm. c) a písm. j) zákona o obcích; první z nich vyhraduje zastupitelstvo poskytování dotací nad 50 000 Kč subjektům (mj. spolkům) a na účely v něm výslovně uvedené, zatímco druhé ustanovení obecně vyhraduje zastupitelstvo schvalování smluv o poskytnutí dotace. Domníváme se, že ustanovení § 85 písm. c) je ve vztahu k písm. j) ustanovením speciálním, a proto v případech, na které se vztahuje písm. c), nebude současně aplikovatelné ustanovení písm. j). O poskytování jednotlivých dotací nad 50.000,- Kč subjektům uvedeným v § 85 písm. c) zákona o obcích a na účely tam uvedené tak rozhoduje ve své vyhrazené pravomoci zastupitelstvo obce. O poskytování jednotlivých dotací do 50.000,- Kč těmto subjektům a na uvedené účely bude rozhodovat v nevyhrazené pravomoci rada obce podle § 102 odst. 3 zákona o obcích. Poskytování dotací v ostatních případech (tzn. v případech, které obsahově nepokrývá § 85 písm. c) obecního zřízení) bude náležet do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce podle § 85 písm. j) zákona o obcích, a to bez ohledu na výši dotace, příjemce dotace, či účel dotace.

142. V důsledku špatné správy majetku ze strany starosty přišla obec o cca 100.000,- Kč. Je možné po něm vymáhat tyto peníze?

Po bývalém starostovi se lze domáhat náhrady škody, kterou svým konáním či opomenutím obci způsobil – starosta odpovídá za škodu, kterou obci způsobil porušením své právní povinnosti, podle občanského zákoníku; došlo-li tedy v daném případě k takovému porušení povinnosti, může obec náhradu škody soudně uplatnit. Podle § 38 odst. 6 zákona o obcích je obec mj. dokonce povinna včas uplatňovat právo na náhradu škody. A priori nelze vyloučit ani případnou trestněprávní odpovědnost bývalého starosty (např. trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku), kvalifikované posouzení by však příslušelo orgánům činným v trestním řízení, na něž se lze v této souvislosti obrátit, existuje-li důvodné podezření ze spáchání trestného činu.

143. Zastupitelstvo přijalo usnesení, jehož předmětem je koupě pozemků obcí od konkrétní osoby; v usnesení je správně specifikován prodávající (vlastník pozemku, který chce obec koupit), došlo však k chybnému označení pozemku parcelním číslem – v usnesení uvedený pozemek má ve skutečnosti jiného vlastníka. Údajně se jedná o pouhou administrativní chybu. Je tomu skutečně tak a je smlouva, uzavřená na základě uvedeného usnesení, platná?

Obecně platí, že kupní smlouva k pozemku, ve které je kupujícím obec, přičemž zastupitelstvo koupí pozemku neschválilo, je od počátku neplatná. Jestliže je v usnesení zastupitelstva uveden jiný pozemek, než o kterém byla následně uzavřena kupní smlouva, přičemž ani z jiných relevantních dokumentů (zejména zápis ze zasedání zastupitelstva) nelze spolehlivě a bez důvodných pochybností dovodit, že vůlí zastupitelstva při rozhodování bylo koupit pozemek uvedený v kupní smlouvě, lze nastalou situaci dle našeho názoru stěží hodnotit jako pouhou administrativní chybu (nesprávné „zapsání“ vůle zastupitelstva v usnesení) a s ohledem na důvodné riziko neplatnosti uzavřené smlouvy bychom doporučili daný převod zopakovat, a vyvarovat se tak případných budoucích problémů.

Zastupitelstvu obce je podle § 85 zákona o obcích vyhrazeno mimo jiné rozhodování o nabytí nemovitých věcí. Jestliže zastupitelstvo neschválilo koupí konkrétního pozemku, znamená to, že právní jednání, na základě kterého obec následně tento pozemek koupila, je od počátku neplatný (§ 41 odst. 2 zákona o obcích).

Pokud by měl být správný závěr, že šlo v daném případě skutečně jen o administrativní nedopatření, bylo by třeba, aby skutečná vůle zastupitelstva koupit pozemek uvedený ve smlouvě byla jednoznačně seznatelná z relevantních dokumentů; jelikož usnesení zastupitelstva obsahuje jiný pozemek, přichází v tomto případě v úvahu snad jen obsah zápisu ze zasedání zastupitelstva (jehož součástí je nicméně i předmětné usnesení) – právě tyto dokumenty, jakožto zákonem předpokládané veřejné listiny, by měly při posuzování podmínek platnosti obcí uzavřených právních jednání sehrát rozhodující roli.

Jedinou možností, jak postupovat v případě, že tento pozemek chce obec i nadále koupit, je realizovat převod opakovaně, tzn. schválit zakoupení „správného“ pozemku a následně uzavřít kupní smlouvu. S ohledem na výše popsané pochybnosti bychom tedy doporučili postupovat tímto způsobem.

7. Nakládání s majetkem obce

7.1 Záměr právního jednání a jeho zveřejňování

144. Je nutné zveřejňovat záměr, jde-li obci o vklad nemovité věci do základního kapitálu obchodní společnosti?

Na základě judikatury je vztah vzniklý vkladem nemovitosti do základního kapitálu mezi společníkem a obchodní společností chápán coby srovnatelný se vztahem vzniklým kupní smlouvou. De facto zde tedy dochází k nakládání s majetkem uvedeným v ust. § 39 odst. 1 zákona o obcích, resp. je v tomto jednání zahrnut úkon, jež lze považovat za prodej majetku (po vkladu majetku již obec nebude z právního hlediska jeho vlastníkem – tím se stane daná obchodní společnost). Záměr tohoto druhu tak podléhá zveřejnění.

145. Je nutné zveřejňovat záměr, jde-li obci o zřízení věcného břemene k nemovitosti?

Dohoda o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemeni nespadá do taxativního výčtu majetkoprávních úkonů v ustanovení § 39 odst. 1 zákona o obcích, záměr tedy není nutné zveřejňovat.

146. Je nutné zveřejňovat záměr v souvislosti s dohodami o předkupním právu?

Judikatura v této věci dosud mlčí, jelikož však uzavřením dohody o předkupním právu dochází k omezení vlastníka v budoucím nakládání s nemovitostí (musí příslušné osobě přednostně nabídnout uzavření kupní smlouvy), lze zveřejnění záměru v této věci jen doporučit.

147. Je nutné zveřejňovat záměr, jde-li obci o uzavření smlouvy o smlouvě budoucí? Co má být v záměru uvedeno?

K smlouvě o smlouvě budoucí uvádí § 1785 nového občanského zákoníku, že: „Smlouvou o smlouvě budoucí se nejméně jedna strana zavazuje uzavřít po vyzvání v ujednané lhůtě, jinak do jednoho roku, budoucí smlouvu, jejíž obsah je ujednan alespoň obecným způsobem.“ Z tohoto důvodu je nutné pohlížet na tuto smlouvu jako na dispozici s majetkem podle § 39 odst. 1 zákona o obcích, zveřejnění záměru smlouvu uzavřít je nezbytné, neboť vůle obce je utvořena zásadním způsobem již ve fázi před uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí (a poté je naopak dispoziční volnost obce již značně omezena vynutitelným nárokem druhé smluvní strany na uzavření dané budoucí smlouvy). Pokud by se při uzavírání budoucí smlouvy změnily podmínky nebo subjekt oproti znění smlouvy o smlouvě budoucí, bylo by nutné záměr zveřejnit opětovně. V záměru je třeba uvést vlastní majetkoprávní úkon (prodej, směna, darování...)

148. Je nutné zveřejňovat záměr v případě dodatku ke smlouvě?

Podstatou konstrukce zveřejnění záměru je umožnit osobám jak předkládat vlastní nabídky, tak se i jen vyjádřit. Z tohoto důvodu je nutné posuzovat, zda znamená změna zásah do podstatných náležitostí právního vztahu (např. změna ceny) či jeho samostatné existence (změna trvání smlouvy, prodloužení nájmu, vždy, když může na místo současného reálně nastoupit nový subjekt). V takovém případě se záměr zveřejňuje, jelikož obec reálně disponuje se svým majetkem tak, že naplňuje ust. § 39 zákona o obcích. Zveřejnění by nebylo nezbytné pouze, pokud se zvažované změny v zásadě

nedotknou trvání a obsahu právního vztahu, záleží však vždy na konkrétním závazku. Při pochybnostech je vhodné záměr zveřejnit, záměr musí obsahovat informaci, že jde o změnu existující smlouvy.

149. Jak je třeba označit část nemovitosti (pozemku), pokud se záměr týká pouze jí?

Jestliže má obec záměr část pozemku dát k prodeji nebo směně, je nejvhodnějším postupem určení této části porízení geometrického plánu již před zveřejněním (geometrický plán by byl tedy součástí zveřejněného záměru). V případě jině majetkoprávní dispozice bude postačující vymezení předmětné části jiným vhodným způsobem (vyznačení v mapě, podrobný popis).

150. Jak má obec nakládat s doručeními nabídkami, pokud nesplňují podmínky stanovené ve zveřejněném záměru?

Obec není povinna takové nabídky vyloučit, může je i tak posuzovat z hlediska jejich výhodnosti, má ostatně povinnost nakládat s majetkem účelně a hospodárně (§ 38 zákona o obcích). Jestliže by se však obec rozhodla pro akceptaci takto nevyhovující nabídky, bylo by třeba znovu zveřejnit upravený záměr (z toho důvodu, že původně deklarované podmínky objektivně mohly zúžit okruh potenciálních zájemců), přičemž musí být samozřejmě dodrženy zákonné náležitosti. Obec může ovšem již v původním záměru označit podmínky za orientační a vyhradit si právo se od nich při rozhodování odchýlit.

151. Jaké jsou důsledky zveřejnění vadného záměru?

Pokud byly ve zveřejněném záměru uvedeny údaje chybné, je třeba dle okolností zvažovat, zda byla dodržena podmínka určitosti, tj. zda byly vady takové, že záměr ve skutečnosti nebyl zveřejněn (není náležitě identifikována nemovitost nebo zvažovaná majetková dispozice). Pokud nastala taková situace, je následný majetkoprávní úkon od počátku neplatný. Příklad, kdy nebyl záměr zveřejněn po celou dobu 15 dnů před rozhodnutím příslušného orgánu obce, je třeba považovat za nezveřejnění. Znamená absolutní neplatnost následně učiněného majetkoprávního úkonu.

152. Musí obec v případě bezúplatného převodu pozemku (pronájmu) od pozemkového fondu ČR na obec zveřejňovat záměr dle § 39 zákona o obcích?

Při převodu nemovitého majetku do vlastnictví obce není zákonem o obcích stanovena žádná publikační povinnost. Podmínkou tak je „pouze“ dodržení pravidel hospodárného nakládání s majetkem obce a rozhodnutí zastupitelstva o nabytí nemovitosti.

153. Musí obec v případě prodloužení nájemní smlouvy na dobu určitou zveřejňovat záměr dle § 39 zákona o obcích?

V případě prodloužení nájemní smlouvy by obec měla zveřejnit záměr pronajmout nemovitý obecní majetek, neboť se jedná o podstatnou změnu smlouvy. Pro povinnost uvedenou v § 39 zákona o obcích je totiž rozhodné, že na základě úmyslu obce má dojít k uzavření smlouvy, týkající se obecní nemovitosti; to je přitom i případ prodloužení platnosti nájemní smlouvy.

154. Pokud má obec zájem na majetkoprávním úkonu vůči konkrétní osobě, jaké údaje má uvést ve zveřejněném záměru?

Obecně neexistuje povinnost zamýšlenou smluvní stranu konkretizovat, postačuje uvedení údajů podle § 39 odst. 1 zákona o obcích jako u jiných záměrů. Pokud však chce obec přesto uvést konkrétního zájemce, musí dbát ochrany osobních údajů. Podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, i názoru Úřadu na ochranu osobních údajů lze osobní údaje v tomto případě zveřejnit pouze se souhlasem dotčených osob. Souhlas musí splňovat požadavky ust. § 4 písm. n) a § 5 odst. 4 zákona o ochraně osobních údajů. V opačném případě bude třeba záměr anonymizovat. I pokud obec v záměru pouze obecně uvede, že chce danou smlouvu uzavřít s konkrétní osobou, mělo by ze záměru současně vyplývat, že tato okolnost neznamená, že jiné osoby nemohou podat obci vlastní nabídky. Obec by totiž v souladu se zásadami hospodárnosti měla vždy akceptovat nabídku, která je nejvýhodnější (v širokém smyslu – nemusí jít vždy jen o výhodnost v ekonomickém smyslu).

155. Jaké informace musí obsahovat zveřejněný záměr podle § 39 odst. 1 zákona o obcích?

Podle § 39 odst. 1 zákona o obcích je třeba nemovitost v záměru označit údaji podle zvláštního zákona, jímž je katastrální zákon (konkrétně jde o údaje podle § 8). Jelikož se ale povinnost zveřejnit záměr vztahuje na jakoukoliv nemovitost, tedy i ty neevidované v katastru nemovitostí, je třeba tyto jednoznačně identifikovat jiným vhodným způsobem (např. katastrální údaje o pozemku, kde se nachází, vyznačení na mapě, fotografie). Záměr jako takový musí splňovat podmínku určitosti, tj. kromě specifikace nemovitosti je nutné uvést zamýšlený majetkoprávní úkon (zda chce obec nemovitost prodat, směniti, darovat, pronajmout nebo poskytnout jako výpůjčku). Není naopak třeba blíže uváděti podmínky, za nichž je obec ochotna uzavřít smlouvu, nebo podmínky pro podávání nabídek či vyjádření. Pokud by záměr neobsahoval potřebné údaje, byl by následný majetkoprávní úkon od počátku neplatný, stejně jako kdyby ke zveřejnění nedošlo.

156. Jaké důsledky bude mít zveřejnění záměru, pokud nebude záměr předem schválen příslušným orgánem obce?

Záměr není právním jednáním podle občanského práva, nelze na něj tedy vztahovat ust. § 41 odst. 2 zákona o obcích o neplatnosti. Pokud byl záměr jinak řádně zveřejněn (a nejde proto o neplatnost podle § 39 odst. 1), lze mít za to, že příslušný obecní orgán, který následně rozhodl o majetkoprávním úkonu, napravil předchozí pochybení (resp. porušení § 102 odst. 3 zákona o obcích), jelikož v podstatě nedošlo k porušení účelu této konstrukce, tedy zajištění transparentního nakládání s obecním majetkem. Důsledkem zveřejnění neschváleného záměru by proto neměla být neplatnost případně následně uzavřené smlouvy. Pro tento závěr svědčí především smysl záměru, jímž je poskytnout veřejnosti možnost vyjádřiti se k zamýšlené dispozici a případně podat vlastní nabídky; pokud příslušný orgán rozhodne o dispozici v intencích zveřejněného (byť i předtím neschváleného) záměru, bylo uvedenému smyslu učiněno zadost a podmínky platnosti učiněného právního úkonu (typicky uzavřené smlouvy) byly splněny. Přesto by měl být záměr vždy schválen příslušným orgánem obce (obvykle radou, popř. starostou v obcích bez rady), neboť se jedná o záměr obce, tj. její vůli, která je vždy tvořena k tomu příslušným orgánem.

157. Který orgán obce rozhoduje o přijetí záměru podle § 39 odst. 1 zákona o obcích? Je to orgán, který by rozhodoval o uzavření smlouvy, nebo rada v rámci své nevyhrazené pravomoci?

Přijetí ani zveřejnění záměru neznamená pro obec samo o sobě povinnost rozhodnout následně o uzavření smlouvy s některým ze zájemců. I přes toto zveřejnění může orgán příslušný rozhodovat o uzavření smlouvy (tj. o vlastním majetkoprávním jednání), že smlouva uzavřena nebude. Z tohoto důvodu, jak dosvědčila i judikatura Nejvyššího soudu, spadá rozhodování o přijetí záměru do nevyhrazené pravomoci rady obce (§ 102 odst. 3 zákona o obcích). Rozhoduje tedy rada a v obcích, kde není rada volena, starosta (§ 99 odst. 2 zákona o obcích), přičemž to, zda má např. o vlastním majetkoprávním úkonu rozhodovat zastupitelstvo (§ 85 písm. a/ zákona o obcích), není již relevantní. Zastupitelstvo si samozřejmě může pravomoc rozhodovat o záměru vyhradit.

158. Jak dlouho platí přijetí záměru?

Zákon o obcích jednoznačně nestanovuje přijatelnou dobu mezi sejmutím záměru z úřední desky a rozhodnutím o majetkoprávním jednání v příslušném orgánu obce. Při stanovení vhodné doby je tak nutné vycházet především z charakteru záměru jako dokumentu, kterým obec deklaruje svůj úmysl provést určité právní jednání. V zásadě je tedy třeba, aby po celou dobu trvala vůle obce nemovitost prodat a aby sám záměr neomezoval svoji platnost. Pokud bude toto splněno, je možné uvažovat o době mezi sejmutím záměru z úřední desky a rozhodnutím příslušného orgánu až v řádech měsíců. Je také vhodné brát v úvahu i další skutečnosti, zejména to, o jakou majetkovou dispozici se jedná, charakter nemovitosti, význam právního úkonu atd.

Odbor dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ve svém stanovisku doporučuje mimo jiné i s ohledem na četnost zasedání zastupitelstva maximálně dobu šesti měsíců, nicméně toto je pouze nezávazné doporučení a otázkou zůstává, jak by se k této záležitosti postavil soud v případě sporu o platnost právního jednání.

7.2 Přezkoumávání hospodaření obce

159. Kdo přezkoumává hospodaření obcí a svazků obcí?

Obec nebo svazek obcí mohou zadat přezkoumání svého hospodaření auditorovi nebo o přezkum požádat příslušný krajský úřad. Krajský úřad hospodaření obce přezkoumá také v případech, že obec o přezkoumání nepožádala, ani tento úkol nezadala auditorovi.

160. V jaké lhůtě musí obec podat informaci o opatřeních přijatých k nápravě chyb a nedostatků uvedených ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření?

Tato lhůta činí 15 dní ode dne projednání zprávy zastupitelstvem.

161. Který orgán je příslušný k projednání zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce a v jaké lhůtě zprávu projednává?

Tato zpráva je součástí závěrečného účtu obce. Jeho projednání je vyhrazenou pravomocí zastupitelstva. Závěrečný účet obce projedná zastupitelstvo vždy do 30. června následujícího roku.

162. Může obec nebo svazek obcí připomínkovat zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření?

Ano, obec nebo svazek obcí mohou kontrolujícímu subjektu zaslat ke zprávě své stanovisko, které je poté třeba ke zprávě přiložit. Stanovisko je nutné doručit do 15 pracovních dnů ode dne předání návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření.

163. Dokdy je obec povinna požádat krajský úřad o přezkoumání hospodaření nebo mu oznámit, že tento úkol zadala auditorovi?

Do 30. června příslušného kalendářního roku.

7.3 Smlouvy uzavírané obcí

164. Kdo je oprávněn uzavřít jménem obce smlouvu?

Obecně bude v tomto směru vždy oprávněn starosta, jelikož právě on zastupuje obec navenek (§ 103 odst. 1 zákona o obcích). Je-li starosta ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, je-li starosta nepřítomen (§ 73 odst. 3), nebo nevykonává funkci (§ 79 odst. 1), bude k úkonu oprávněn místostarosta.

165. Kdo může napadnout uzavření smlouvy, pokud nebyl (povinně) zveřejněn záměr?

Všichni případní zájemci mohou v tomto případě soudně napadnout platnost smlouvy a podat žalobu na určení této neplatnosti, mají-li na takovém určení naléhavý právní zájem.

166. Může se obec zavázat ve smlouvě k mlčenlivosti o jejím obsahu?

Takové smluvní ujednání může být dle okolností v rozporu s povinností obce poskytovat informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím a tudíž i v rozporu s tímto zákonem. Doporučujeme proto taková smluvní ujednání neuzavírat, neboť ochrana určitých druhů informací (např. obchodního tajemství, osobních údajů aj.) vyplývá přímo ze zákona a nad rámec zákona by se obec z výše uvedených důvodů zavazovat mlčenlivostí neměla.

167. Vztahuje se zákaz ručení obce podle § 38 odst. 3 zákona o obcích i na jiné druhy zajišťovacích závazků?

Ručení představuje jeden specifický, právem upravený druh zajišťovacího závazku. Domníváme se proto, že nelze pod výše uvedené ustanovení podřadit i jiné zajišťovací instituty, jednalo by se o nepřipustně rozšiřující interpretaci.

168. Jaká je vazba mezi rozpočtem obce a uzavíranými smlouvami? Je obec oprávněna uzavřít smlouvu, není-li v rozpočtu zanesen odpovídající výdaj?

Podle § 15 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů uskutečňuje územní samosprávný celek své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem. Uzavření smlouvy nezohledněné ve schváleném rozpočtu tedy znamená porušení tohoto ustanovení. O správný postup by se naopak jednalo, pokud by příslušný orgán obce nejdříve rozhodl o uzavření smlouvy, následně byla schválena

změna rozpočtu a teprve až potom došlo k uzavření předmětné smlouvy. Na druhou stranu ovšem ani chybný postup nebude stíhán sankcí neplatnosti smlouvy (může být ovšem uplatněna odpovědnost obce za správní delikt dle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

169. Má zrušení přijatého usnesení vliv na platnost již na základě tohoto usnesení uzavřené smlouvy?

Pokud jde o již vykonané usnesení (smlouva byla uzavřena), nemá následná změna nebo zrušení usnesení na účinky daného právního jednání vliv, zda je dané právní jednání (smlouva) platné, je nutné posuzovat vzhledem k okamžiku jeho vzniku (akceptace smlouvy podle obč. zák.).

7.4 Rozdělení pravomocí orgánů obce ve věcech nakládání s majetkem

170. Může si v obci bez rady vyhradit zastupitelstvo rozhodování o věcech spadajících jinak do její vyhrazené pravomoci podle § 102 odst. 2 zákona o obcích?

V daném případě vykonává uvedené pravomoci starosta, ovšem nezískává tím postavení rady obce. Pravomoci tak nevykonává jako vyhrazené, a zastupitelstvo proto není omezeno v možnosti vyhrazování pravomocí podle § 84 odst. 4 zákona o obcích. „Vyhrazenost“ je tedy třeba posuzovat nejen ve vztahu k dané pravomoci, nýbrž i ve vztahu k orgánu, jemuž jsou dané pravomoci vyhrazeny – a takovým orgánem starosta obce není.

171. Který orgán obce rozhoduje o zvýšení základního kapitálu v obchodní společnosti, je-li obec jejím jediným společníkem?

Podle § 102 odst. 2 písm. c) zákona o obcích je rozhodování ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti vyhrazeno radě obce, rozhodnutí o navýšení základního kapitálu obchodní společnosti je ovšem vyhrazeno zastupitelstvu, a to podle § 85 písm. e). Jelikož se však jedná o věc, kterou by měl řešit jediný společník, judikatura dovodila, že není v tomto ohledu podstatné, který z obou orgánů přijme rozhodnutí směřující k tomu, že dojde ke zvýšení základního kapitálu společnosti, dříve a který později. Rada by nicméně měla předložit věc k rozhodnutí zastupitelstvu a teprve na základě jeho souhlasu se zvýšením základního kapitálu o tomto zvýšení rozhodnout.

172. Který orgán obce rozhoduje o uznání dluhu?

Rozhodnutí náleží do zbytkové pravomoci rady podle § 102 odst. 3 zákona o obcích, přičemž nezáleží na tom, zda by právní jednání s dluhem spjaté jinak spadalo do pravomoci zastupitelstva.

173. Který orgán obce rozhoduje o prodeji akcií vlastněných obcí?

Při prodeji akcií se jedná o rozhodování o účasti v již založených právnických osobách podle § 84 odst. 2 písm. e) zákona o obcích, tzn. k rozhodnutí je příslušné zastupitelstvo obce, o jehož vyhrazenou pravomoc se jedná. Pokud by byla vyhlášována z tohoto

důvodu veřejná soutěž (§ 1772 a násl. občanského zákoníku), muselo by zastupitelstvo rozhodnout již o vyhlášení této soutěže, ledaže by její podmínky dovolovaly obci odmítnout všechny návrhy, pokud by zastupitelstvo ten vybraný neschválilo.

174. Který orgán obce rozhoduje o započtení pohledávky?

Rozhodnutí spadá do zbytkové pravomoci rady podle § 102 odst. 3 zákona o obcích, a to bez ohledu na výši započítávané pohledávky.

175. Který orgán obce rozhoduje o účasti ve veřejné dražbě? Kdo rozhoduje o navyšování nabídek?

Ačkoliv by se např. dle § 85 písm. a) zákona o obcích mohlo zdát, že zastupitelstvo musí rozhodnout o každém jednotlivém příhozu, vyvinula se obecně praxe, kdy zastupitelstvo (resp. příslušný obecní orgán) rozhodne o účasti v dražbě a určí maximální částku, případně jiné podmínky, přičemž pověří starostu (nebo jinou osobu), aby se za obec dražby účastnil a činil podání. Starosta je vázán podmínkami v rozhodnutí zastupitelstva.

176. Který orgán obce rozhoduje o podání žádosti o poskytnutí úvěru?

Ust. § 85 písm. j) zákona o obcích říká, že rozhodnutí o uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky je vyhrazeno zastupitelstvu obce. Rozhodnutí o podání pouhé žádosti ale může učinit rada obce podle § 102 odst. 3, jediné však o předpokladu, že podáním žádosti obci nevznikne závazek úvěr přijmout a splácet (v takovém případě by již docházelo k zásahu do vyhrazené pravomoci zastupitelstva).

177. Který orgán obce rozhoduje o uzavření smlouvy o dílo?

Rozhodnutí o uzavření takové smlouvy spadá do zbytkové pravomoci rady podle § 102 odst. 3 zákona o obcích, v obcích bez rady pak do pravomoci starosty na základě § 99 odst. 2 a § 102 odst. 4. Jestliže však bude ve smlouvě o dílo i ustanovení o nabytí budoucí nemovitosti do vlastnictví obce (nebo bude smlouva „smíšená“ s jiným právním jednáním, o němž rozhoduje zastupitelstvo), bude nutné, aby o smlouvě rozhodlo zastupitelstvo na základě § 85 zákona o obcích (případně postačí, pokud rozhodne o části úkonu, který spadá do jeho rozhodovací pravomoci).

Jelikož je od účinnosti nového občanského zákoníku stavba součástí pozemku, bude se výše nastíněná situace týkat jen zanedbatelného množství případů.

178. Který orgán obce rozhoduje o prominutí částí dluhu nepřesahující 20 000 Kč, pokud celkový dluh naopak tuto částku přesahuje?

V daném případě je určující celková výše pohledávky, a to i s příslušenstvím. Pokud tato přesahuje částku 20 000 Kč, náleží rozhodnutí o prominutí dluhu zastupitelstvu obce podle ust. § 85 písm. f) zákona o obcích, třebaže by měla být prominuta částka nižší než v tomto ustanovení stanovená. Pokud by tomu tak nebylo, mohla by rada podle § 102 odst. 3 rozhodovat o prominutí dluhu vyššího než 20 000 Kč, pokud by postupovala po částech.

179. Spadá rozhodnutí o dohodách o splátkách se lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců do pravomoci zastupitelstva pouze, pokud obec vystupuje coby věřitel?

Na rozdíl od úpravy poskytnutí a přijetí dotace zákon o obcích v ust. § 85 písm. h) zákona o obcích nerozlišuje, zda se jedná o situaci, kdy má být obci plněno, nebo kdy sama plnit má. Zastupitelstvu tak přísluší rozhodování ve věci, jak pokud je obec v pozici věřitele, tak i dlužníka.

180. Který orgán obce rozhoduje o přijetí dotace?

Rozhoduje rada na základě ustanovení § 102 odst. 3 zákona o obcích, na tuto záležitost nedopadá § 85 písm. c) ani j) zákona o obcích.

181. Který orgán obce rozhoduje o dotaci nepřesahující 50 000 Kč, pokud tato má mířit některému ze subjektů uvedených v ust. § 85 písm. c)?

Kromě ust. § 85 písm. c) zákona o obcích rozhoduje zastupitelstvo i o dotacích podle písm. j). Písm. c) má vůči j) speciální povahu, tj. pokud se jedná o dotaci subjektu zde uvedenému, postupuje zastupitelstvo vždy podle písm. c). Nepřesahuje-li výše dotace subjektu uvedenému v písm. c) 50 000 Kč, přísluší pravomoc rozhodnout o dotaci radě obce na základě ust. § 102 odst. 3 zákona o obcích.

182. Který orgán obce rozhoduje o uzavření smlouvy o smlouvě budoucí?

Smlouva o smlouvě budoucí zakládá závazek, že mezi sebou v budoucnu strany danou smlouvu skutečně uzavřou. Pokud by se tak nestalo, mohla by se jedna ze stran domáhat uzavření smlouvy i soudní cestou. Z tohoto důvodu je třeba, aby o uzavření rozhodoval orgán, jemuž přísluší pravomoc rozhodovat i o dané budoucí smlouvě.

183. Který orgán obce je příslušný rozhodovat o dodatcích již uzavřené smlouvy?

V zásadě zde půjde o orgán, jemuž příslušela pravomoc rozhodnout o uzavření vlastní smlouvy a jenž o tom též rozhodl. Pouze pokud by se jednalo o marginální změny, které se skutečně nedotýkají podstatných náležitostí smlouvy, mohla by na základě judikatury Ústavního soudu o dodatku rozhodnout rada obce podle § 102 odst. 3 zákona o obcích, případně i starosta, pokud se neodchyluje od vůle rozhodujícího orgánu (viz předchozí dotaz). O ukončení smlouvy by měl vždy rozhodnout orgán, který ji uzavřel. Lze však připustit, aby zastupitelstvo schválilo dodatek i ukončení smlouvy schválené radou v její zbytkové pravomoci (§ 102 odst. 3 zákona obcích).

184. Schválí-li zastupitelstvo v usnesení podstatné náležitosti jednání, kdo je příslušný určit zbývající části, kdo schvaluje konkrétní znění smlouvy?

Spadala-li původní věc do pravomoci zastupitelstva, které se platně usneslo pouze na podstatných náležitostech, je možné vnímat doplnění textu, resp. schválení konkrétního znění smlouvy coby věc příslušející radě podle § 102 odst. 3 zákona o obcích. Podle názoru Ústavního soudu však nelze tam, kde již byla vůle obce v základních bodech vytvořena, upřít právo ani starostovi, aby v intencích takto projevené vůle jednal. Je však třeba zdůraznit, že by v takovém případě měly být nejspíše kromě podstatných náležitostí již schváleny i další významné smluvní podmínky (co se jimi rozumí, bude třeba řešit v individuálních případech).

185. Může o vyloučení nabídek k uzavření smlouvy rozhodnout jiný orgán obce, než který je příslušný k rozhodnutí o uzavření?

Postupovat tak, že např. místo zastupitelstva, které má v dané otázce pravomoc, rozhodne předem o vyloučení některých nabídek rada (starosta, obecní úřad), lze pouze v případě, byla-li zastupitelstvem (příslušným orgánem) předem stanovena kritéria výběru, přičemž k rozhodnutí o vyloučení nevyhovujících nabídek byl zmocněn jiný orgán. Nestanovil-li ovšem kritéria příslušný orgán, je nutné, aby mu byly předloženy všechny nabídky.

186. Musí příslušný orgán obce rozhodovat o kompletním textu smlouvy?

Podle judikatury Nejvyššího soudu postačuje, pokud jsou usnesením schváleny podstatné náležitosti daného smluvního typu. Pokud by alespoň tyto nebyly v usnesení uvedeny, následkem by byla neplatnost následného právního jednání. Důvodem je, že kvůli neurčitosti usnesení nelze mít za to, že o věci bylo příslušným orgánem rozhodnuto. Usnesení se tak ovšem nestává neplatným, pouze je nezpůsobilé pro vznik platné smlouvy.

187. Může zastupitelstvo změnit rozhodnutí rady nebo starosty?

Je třeba nejdříve odlišit, zda rozhodnutí ve věci spadalo do vyhrazené (§ 102 odst. 2 zákona o obcích) nebo „zbytkové“ pravomoci rady a o jaké rozhodnutí se jednalo. Pokud rozhodnutí spadá do vyhrazené pravomoci rady, může ho zastupitelstvo případně pouze zrušit, pokud je mu předloženo starostou coby nesprávné (§ 84 odst. 5 a 105 zákona o obcích). V ostatních případech, kdy si může zastupitelstvo věc vyhradit pro sebe a samo rozhodnout, je rovněž přípustný postup, kdy zastupitelstvo zruší nebo změni již přijaté usnesení rady i bez uplatnění výše uvedeného postupu. Co se starosty týče, vykonává-li pravomoci, které přísluší radě, pokud ji obec má, můžou být jeho rozhodnutí v této oblasti změněna nebo zrušena zastupitelstvem (starosta nevykonává pravomoci jako vyhrazené). Jedná-li se o pravomoci podle § 103 zákona o obcích, je třeba věc posuzovat podle její povahy.

188. Vyhradí-li si zastupitelstvo rozhodnutí v určité věci, bude mít nějaké účinky rozhodnutí rady v této věci, pokud otázka předtím spadala do její „zbytkové pravomoci“?

Pokud rada rozhodne až po vyhrazení věci zastupitelstvem, je nutné na základě § 41 odst. 2 zákona o obcích (*Právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, jsou bez tohoto schválení od počátku neplatná.*) považovat provedený právní úkon (např. uzavření smlouvy) za od počátku neplatný. Rozhodne-li rada před zastupitelstvem, může zastupitelstvo v téže věci rozhodnout až do uzavření smlouvy samo a tím (výslovně nebo fakticky) usnesení rady zrušit.

189. Vyhradí-li si zastupitelstvo pravomoc v určité věci podle § 84 odst. 4 zákona o obcích, trvá toto vyhrazení, i pokud následně danou věc neschválí (uzavření smlouvy apod.)?

Z toho, že zastupitelstvo nakonec odmítne realizaci předmětného projektu, ale i pokud nepřijme žádné usnesení ve věci, nelze odvozovat zánik účinků vyhrazení. Je třeba odpovědět, že vyhrazení dále trvá, přičemž toto samovolně nezaniká ani obměnou zastupitelstva ve volbách. Obecně totiž tímto okamžikem neztrácí platnost

usnesení přijatá předchozím zastupitelstvem. *Vyhrazení pravomoci k rozhodování o určité záležitosti znamená, že o těchto věcech rada obce, resp. starosta nebude moci rozhodovat, a to do okamžiku, než zastupitelstvo obce toto vyhrazení zruší* (Rozsudek NS 23 Cdo 3826/2007).

190. Který orgán obce rozhoduje o uzavření tzv. smíšené smlouvy, pokud zákon o obcích vyhradil rozhodovací pravomoc zčásti zastupitelstvu, zčásti radě obce?

Jelikož podle § 41 odst. 2 zákona o obcích *právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, jsou bez tohoto schválení od počátku neplatná*, přičemž zákon nepamatuje na situace takto speciální, je třeba, aby o uzavření smlouvy rozhodly všechny příslušné orgány (tj. zastupitelstvo i rada).

7.5 Další dotazy k tématu

191. Musí obec odůvodnit výběr nabídky na uzavření smlouvy?

Odůvodnění by mělo být součástí zápisu z jednání orgánu, který o výběru rozhodl, a to zejména v případech, kdy nebyla vybrána ekonomicky nejvýhodnější nabídka. Zákon o obcích výslovně stanoví, že „odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna“.

192. Je třeba informovat neúspěšné zájemce, pokud byla vybrána jiná nabídka?

Je přinejmenším vhodné takto učinit. Pokud by se navíc jednalo o občana obce, který dosáhl věku 18 let, je možné posuzovat nabídku jako výkon jeho oprávnění podle § 16 odst. 2 písm. f), g), k čemuž se váže informační povinnost ohledně vyřízení.

193. Působí-li v obci správce obce, přebírá její závazky?

Nikoliv. Správce obce vykonává pouze zákonem vyjmenované úkoly do doby, než budou opět ustaveny standardní orgány, vykonávající samosprávu. Jeho postavení je přizpůsobeno provizornímu charakteru této funkce, jejímž smyslem není komplexní řešení majetkoprávní situace obce, její oddlužení apod.

194. Ručí stát za závazky obce?

Nikoliv. Stát může ručit, pouze pokud tuto povinnost převezme smluvně, a nemůže tak učinit, pokud by tím sám porušil zásady účelnosti hospodárnosti nakládání se svým majetkem.

195. Jak rozumět „účelnosti a hospodárnosti“ při nakládání s majetkem obce?

Zákon tyto termíny, použité v § 38 odst. 1, nijak blíže nevymezuje. Bude na zvážení každé obce, která jednání v konkrétním případě považovat za účelná a hospodárná vzhledem k možnostem, zájmům a potřebám obce. Ustanovení souvisí s povinností obce „pečovat o zachování a rozvoj svého majetku“. Dodržení obecných povinností stanovených zákonem o obcích pro nakládání s majetkem by mělo být posouzeno při přezkoumání hospodaření obce.

196. Co je porušení rozpočtové kázně?

Porušením rozpočtové kázně je každé neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu obce. Porušení rozpočtové kázně se může dopustit i obec, např. neoprávněným použitím nebo zadržetím peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti.

197. Je obec povinna žadateli pozemek prodat?

Ne. Záleží čistě na vůli obce, zda se rozhodne zcizovat svůj majetek. V případě schválení záměru prodat nemovitost pak nelze vyhovět žadateli bez realizace postupu podle § 39 zákona o obcích. Ani výsledek řízení navíc obec nezavazuje smlouvu uzavřít.

198. Má žadatel o prodej obecního pozemku právo být v budoucnu obcí informován o záměru pozemek prodat?

Občan obce má právo, aby jeho žádost byla předložena příslušnému orgánu k vyřízení. Z hlediska principů dobré správy by mělo být odpovězeno na žádost každého žadatele. Jestliže se obec rozhodne majetek prodat, je třeba zveřejnit záměr podle § 39 zákona o obcích. Pokud obec nemá zájem pozemek zcizovat, nemá žadatel nárok být individuálně informován o případné změně postoje obce v budoucnu. Naopak by takové informování mohlo být považováno za nedůvodné zvýhodňování tohoto zájemce.

199. Jak určit cenu, za kterou obec převede svůj majetek?

Zákon o obcích stanoví, že při převodu majetku obce se sjednává cena, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchyly je třeba zdůvodnit. Při určování ceny se v praxi postupuje podle zákona o oceňování majetku. Zdůvodnění se bude týkat zejména nižší ceny, kde se předpokládá, že její sjednání bude vyváženo jiným veřejným zájmem. Získání vyšší ceny napomáhá sám institut nabídkového řízení a z hlediska zásady hospodárnosti je pro obec žádoucí.

200. Může obec prodat nemovitost předem vybrané osobě?

Ano, nemění to však povinnost obce zveřejnit záměr podle § 39 odst. 1 zákona o obcích, ve kterém nemůže vyloučit podávání nabídek i dalšími zájemci. Z hlediska povinnosti obce nakládat hospodárně s obecním majetkem je nutné, aby nakonec vybrala nejvýhodnější nabídku, přičemž důvodem pro prodej předem vybranému zájemci by v případě, že nenabídl nejvyšší cenu, měly být jiné skutečnosti toto ospravedlňující, jako je např. veřejný zájem. Je vhodné uvést již v záměru důvod prodeje.

201. Jak má obec postupovat, je-li žádána o prodej nemovitostí?

Ať už je žádost žadatelem adresována jakémukoliv orgánu obce, rozhodnutí ve věci přísluší zastupitelstvu podle § 85 písm. a) zákona o obcích. Žádost by mu tudíž vždy měla být předložena k posouzení. I pokud žádost zastupitelstvo akceptuje, je třeba zveřejnit záměr podle § 39 odst. 1 zákona o obcích. V případě, že žádost nebude ze strany zastupitelstva obce akceptována, může nabídku zastupitelstvo odmítnout v usnesení, ale i de facto tak, že ji např. nezařadí na program zasedání.

202. Za jakých okolností se může obec nechat zastupovat na základě plné moci, který orgán obce o tom rozhodne?

Na základě dohody o plné moci se může obec nechat zastupovat bez ohledu na právní jednání, o němž se jedná. Je ovšem nutné, aby příslušný orgán obce o zmocnění předem rozhodl, jelikož pouze orgán, který je oprávněn rozhodnout o určitém právním jednání, je rovněž oprávněn „delegovat“ tuto svou pravomoc na třetí osobu odlišnou od obce. Zastupitelstvo tedy např. může zmocňovat v rámci svých pravomocí podle § 85 zákona o obcích, rada podle § 102 (v případě pravomocí dle § 102 odst. 3, jež si zastupitelstvo může vyhradit, může pochopitelně rozhodnout i o zmocnění). Pokud má být určitá osoba zmocněna pouze k uzavření smlouvy, nikoliv tedy k rozhodnutí o ní, postačí zmocnění starostou na základě § 103 odst. 1, případně radou na základě § 102 odst. 3.

203. Je možné svěřit příspěvkové organizaci obce ve zřizovací listině možnost pronajímat svěřené nemovitosti?

Je to možné, k cíli lze nicméně dospět více cestami. První variantou bude postup podle § 102 odst. 2 písm. m) zákona o obcích, dle něhož *je radě obce vyhrazeno rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce; tuto působnost může rada obce svěřit příslušnému odboru obecního úřadu nebo příspěvkové organizaci obce zcela nebo zčásti*. Druhou variantou je případ, kdy podle § 27 odst. 2 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů *zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena; zejména se uvedou práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení, podmínky pro jeho případnou další investiční výstavbu, dále pravidla pro výrobu a prodej zboží, pokud jsou předmětem činnosti organizace, práva a povinnosti spojená s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům a podobně*. Příspěvkové organizaci tak může být už ve zřizovací listině svěřeno oprávnění pronajímat svěřený majetek, a to rozhodnutím zastupitelstva obce podle § 84 odst. 2 písm. e) zákona o obcích.

204. Vztahuje se povinnost zveřejnit záměr nakládat s nemovitostí podle § 39 odst. 1 zákona o obcích i na příspěvkové organizace obce?

Úmysl příspěvkové organizace prodat či směnit svěřený nemovitý majetek nebo s ním jinak nakládat v intencích oprávnění svěřených této organizací obcí jako jejím zřizovatelem není záměrem obce podle § 39 odst. 1 zákona o obcích. Příspěvková organizace disponuje s majetkem vlastním jménem a odpovědností, a to podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Povinnosti zveřejnění by podléhal pouze ten záměr, který by naplnil ust. § 102 odst. 2 písm. m) zákona o obcích, tj. šlo by o rozhodování o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, pokud tuto působnost rada obce příspěvkové organizaci obce zcela nebo zčásti svěřila (v tomto případě tedy nejde o nakládání se svěřeným majetkem podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

8. Práva občanů obce

205. Co dělat, když orgán obce porušuje právo občana podle § 16 odst. 2 písm. f) a g) zákona o obcích?

K porušení práva může dojít v případech, kdy požadavek není danému orgánům vůbec předložen nebo kdy příslušný orgán požadavek neprojednává, pokud mu to zákon ukládá, nebo jej nevyřídí ve stanovené lhůtě. V těchto případech se nabízí možnost provedení kontroly výkonu samostatné působnosti Ministerstvem vnitra podle § 129a zákona o obcích. Pokud k porušení práva došlo usnesením zastupitelstva či rady obce, bylo by možné uvažovat o uplatnění dozorových opatření podle § 124 zákona o obcích. Příslušný podnět je třeba adresovat Ministerstvu vnitra, odboru dozoru a kontroly veřejné správy (formální náležitosti podnětu ke kontrole či dozoru nejsou stanoveny, podstatný je obsah).

206. Jaký je vztah mezi písmenem f) (právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti) a písmenem g) (právo podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty) § 16 odst. 2 zákona o obcích?

Ustanovení písmena f) dává zastupitelstvu či radě obce možnost rozhodnout se, zda se budou záležitostmi uvedenou v požadavku věcně zabývat, pokud se nejedná o kvalifikovanou žádost 0,5 % občanů, kdežto podání podle písm. g) je třeba vždy vyřídit, tedy i věcně posoudit. Pro určení, podle kterého z ustanovení postupovat, není podle převažujícího výkladu podstatný obsah podání, nýbrž orgán, vůči kterému podání směřuje. Pokud se věc týká působnosti zastupitelstva nebo rady obce, je třeba postupovat podle písm. f), kde jsou zastupitelstvo i rada výslovně jmenovány, zatímco záležitosti směřující jinému orgánu (starostovi, obecnímu úřadu ad.) bude nutné vyřídit v režimu písmena g). Jeho dovětek, hovořící o zastupitelstvu obce, je pak v souladu s tímto výkladem chápán tak, že je mířen na podání adresovaná jinému orgánu, přičemž daná věc je v působnosti zastupitelstva obce.

207. Jak rozumět povinnosti „vyřídit“ návrh, připomínku nebo podnět podle § 16 odst. 2 písm. g) zákona o obcích?

Vzhledem k podstatě tohoto práva je třeba vyřízením rozumět věcné vyřízení daného návrhu, připomínky nebo podnětu v tom smyslu, že se příslušný orgán bude zabývat skutečnostmi v podání uvedenými, na základě svých zjištění k nim zaujme stanovisko a případně přijme náležitá opatření. Orgán obce je poté povinen občana v zákonem stanovené lhůtě informovat o způsobu vyřízení této záležitosti. Ani zde neznamená vyřízení totéž jako vyhovění obsahu podání.

208. Jak rozumět „projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou nebo zastupitelstvem obce“ podle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích?

Zákon termín „projednání“ v daném kontextu nijak nedefinuje. V každém případě by daná věc měla být zařazena na program jednání zastupitelstva nebo rady obce, aby o ní mohlo být diskutováno a aby se k ní, v případě zasedání zastupitelstva, mohli občané obce vyjadřovat. Zda bude ve věci přijato usnesení, bude záležet na povaze záležitosti a místních zvyklostech. Zákon přitom nestanoví, zda a jakým způsobem informovat žadatele o vyřízení jeho žádosti. Vzhledem k principu dobré správy však bude vhodné žadatele o projednání jeho požadavku zpravit.

209. Jak postupovat při obdržení žádosti občana podle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích?

Požadavek občana na projednání záležitosti zastupitelstvem nebo radou obce je třeba předložit příslušnému orgánu, aby o něm rozhodl na svém zasedání či schůzi. V případech „prosté“ žádosti záleží pak na tomto orgánu, zda se bude uvedenou záležitostí věcně zabývat, či nikoliv. Kvalifikovanou žádost, podepsanou alespoň 0,5 % občanů obce, je naproti tomu nutné vždy věcně projednat (což nicméně neznamená nutnost vyhovět obsahu žádosti).

210. Jakou formou může občan obce uplatnit své právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou nebo zastupitelstvem obce podle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích?

Pro žádost jednotlivého občana zákon žádnou zvláštní formu nestanoví. „Kvalifikovaná žádost“, podepsaná alespoň 0,5 % občanů obce, musí být z logiky věci písemná. Žádost by měla být adresována příslušnému orgánu obce a mělo by z ní být zřejmé, že se žadatel domáhá projednání konkrétní záležitosti tímto orgánem.

211. Může občan obce požadovat kopie zápisů z jednání zastupitelstva, usnesení rady obce, výborů a komisí?

Ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích přiznává občanu obce právo „*nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy*“. O poskytnutí kopií je možné žádat v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím. Jelikož má občan obce k těmto dokumentům přímý (a úplný) přístup na základě zákona o obcích, budou mu jejich kopie poskytnuty, aniž by bylo nutné anonymizovat osobní údaje a odstraňovat případné další chráněné informace. Naproti tomu například právo nahlížet do zápisů z jednání rady obce zákon o obcích občanům obce nepřiznává, a proto pokud jsou kopie těchto zápisů na základě informačního zákona poskytovány, bude třeba anonymizaci údajů provést.

212. Je třeba právo občana obce vyjádřit se na zasedání zastupitelstva upravit v jednacím řádu?

Ačkoliv zákon o obcích předpokládá vydání jednacího řádu zastupitelstva, ve kterém bude toto právo blíže upraveno, právo vyjadřovat se přiznává občanům obce sám zákon a k jeho realizaci není úprava v jednacím řádu nutná. Jednací řád potom nemůže toto právo občanovi odpírat nebo jej nepřiměřeně omezovat (například stanovením neúměrně krátké doby pro vystoupení nebo vyčleněním prostoru pro vyjádření občanů až po projednání daného bodu).

213. Může občan obce účinně požadovat zařazení určitého bodu na program zasedání zastupitelstva?

Právo předkládat návrhy k zařazení na program jednání zastupitelstva zákon o obcích přiznává v § 94 členům zastupitelstva obce, radě obce a výborům, přičemž o návrzích přednesených v průběhu jednání rozhodne zastupitelstvo. Občan obce má podle § 16 odst. 2 písm. f) právo požadovat projednání určité záležitosti zastupitelstvem obce, přičemž pokud je žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána

na zasedání zastupitelstva, a to nejpozději do 90 dnů. Zastupitelstvo obce je tedy povinno ji do programu zařadit.

214. Má občan obce právo vyjádřit se k samotnému návrhu programu zasedání?

Ano, občan má právo vyjádřit se ke kterékoliv projednávané věci.

215. Za jakých podmínek může občan obce uplatnit své právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem?

Toto právo přiznává občanu obce přímo zákon o obcích a ani jednací řád nebo předsedající mu jeho realizaci nemohou odeprít. Jednací řád může vyjadřování občanů usměrnit tak, aby zasedání zastupitelstva mohlo řádně a nerušeně proběhnout. V rozumné míře lze omezit počet vystoupení jednoho řečníka nebo délku jeho vystoupení. Občanu musí být umožněno vyjádřit se vždy v rámci projednávání daného bodu programu. Považuje se proto za nepřijatelné vyhradit čas pro připomínky občanů například až na samotný závěr jednání zastupitelstva.

216. Má občan obce právo nahlížet do účetních dokladů?

Občan obce má jednak právo nahlížet do rozpočtu obce a závěrečného účtu za uplynulý rok podle § 16 zákona o obcích a jednak může požadovat informace v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím (což se týká právě účetních dokladů v obecném smyslu). Přitom informace, na které má nárok podle zákona o obcích, se mu poskytnou v plném, autentickém znění, ty ostatní s omezeními, týkajícími se zejména ochrany osobních údajů, popř. jiných chráněných informací.

217. Může občan obce podat návrh na pořízení územního plánu?

Ano. Návrh též může podat kterákoliv osoba, která na území obce vlastní nemovitost. Navrhnout lze také pořízení změny územního plánu.

218. Jsou připomínky občanů také námitkou ve smyslu § 95 odst. 2 zákona o obcích?

Námítky proti zápisu ze zasedání zastupitelstva mohou vznášet pouze zastupitelé. Připomínka občana, kterou vznesl na zasedání, je třeba brát jako návrh nebo podnět, který bude nutné vyřídit podle § 16 odst. 2 písm. f) nebo g).

8.1 Informace poskytované podle zákona č. 106/1999 Sb.

219. Od koho lze informace na základě zákona o svobodném přístupu k informacím požadovat?

Povinnými subjekty, které podle tohoto zákona poskytují informace, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce. V obci se lze obrátit na kterýkoliv její orgán. Ten přitom není nutné v žádosti specifikovat, jelikož povinným subjektem je navzdory zákonné formulaci citované v první větě vždy obec jako taková.

220. Kdo může žádat o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím?

Žadatelem může být každá fyzická i právnická osoba. Zákon nestanoví žádné „kvalifikační předpoklady“ pro žadatele a rovněž motivace jeho zájmu o informace je právně bezvýznamná.

221. O které informace je možné žádat?

Povinný subjekt podle zákona o svobodném přístupu k informacím poskytuje informace vztahující se k jeho působnosti. Obec, jakožto veřejnoprávní korporaci, lze tedy žádat o veškeré relevantní informace o její činnosti.

222. Kdo je oprávněným subjektem práva na informace?

Zákon o svobodném přístupu k informacím přiznává právo na informace každé fyzické a právnické osobě, přičemž podání žádosti není omezeno u fyzických osob českým státním občanstvím či věkem (ovšem v závislosti na rozumové a volní vyspělosti - viz § 9 občanského zákoníku), a v případě právnických osob sídlem na území ČR.

223. Jakou formou se žádost o informace podává?

Žádat lze ústně i písemně. Pokud není ústní žádosti vyhověno nebo žadatel nepovažuje poskytnutou informaci za dostatečnou, je nutné podat písemnou žádost. Rovněž opravné prostředky lze uplatňovat pouze proti způsobu vyřízení písemné žádosti.

224. Jakou formou má být žádost o informace vyřízena?

S výjimkou rozhodnutí o odmítnutí žádosti, které je správním rozhodnutím a musí obsahovat náležitosti stanovené správním řádem, zákon formu úkonu vyřízení žádosti nepředepisuje. Žádost bude zpravidla vyřízena písemně, přičemž postačí neformální zaslání informací.

225. V jaké formě musí být požadované informace poskytnuty?

Informace má být poskytnuta ve formátech a jazycích podle obsahu žádosti, záleží proto na vůli žadatele, jakou podobu informace preferuje. Povinný subjekt ale není povinen měnit formát nebo jazyk informace, jestliže by pro něj představovala nepřiměřenou zátěž, a poskytne informaci ve formátu a jazyce, ve kterém byla vytvořena. Zákonem o svobodném přístupu k informacím v § 4 odst. 5 preferuje elektronické poskytování informací, proto pokud je to možné a žadatel nepreferuje jinou podobu poskytovaných údajů, měl by povinný orgán informaci poskytnout elektronickou cestou.

226. Jaké jsou obsahové náležitosti žádosti o informace?

V žádosti je třeba uvést subjekt, kterému je určena. Není však bezpodmínečně nutné jej výslovně označit. Zpravidla postačí, pokud je žádost tomuto subjektu doručena, není-li pochyb, že je určena jemu.

Rovněž skutečnost, že je žádáno o informace na základě zákona o svobodném přístupu k informacím, jakožto druhá elementární náležitost žádosti o informace, nemusí být v žádosti výslovně uvedena, pokud je z dalšího obsahu dostatečně zřejmá. Zákon o svobodném přístupu k informacím stanoví dále určité formální náležitosti, jež by měla žádost splňovat.

227. V jaké lhůtě musí povinný subjekt odpovědět na žádost o poskytnutí informace?

Zákon o svobodném přístupu k informacím určuje obecně 15 denní lhůtu pro poskytnutí požadované informace oprávněnému ode dne přijetí žádosti. V praxi se dovozuje, že běh této lhůty počíná dnem následujícím po obdržení žádosti povinným orgánem a pokud připadá poslední den lhůty na sobotu, neděli či svátek, končí lhůta až uplynutím nejbližšího následujícího pracovního dne. Pro zachování lhůty přitom postačí, je-li poslední den lhůty podán úkon k doručení.

Povinný subjekt může lhůtu ze závažných důvodů prodloužit, nejvýše však o deset dní a žadatel musí být o tomto prodloužení informován. Závažné důvody pro prodloužení jsou:

- a) vyhledání a sběr požadovaných informací v jiných úřadovnách, které jsou oddělené od úřadovny vyřizující žádost,
- b) vyhledání a sběr objemného množství oddělených a odlišných informací požadovaných v jedné žádosti,
- c) konzultace s jiným povinným subjektem, který má závažný zájem na rozhodnutí o žádosti, nebo mezi dvěma nebo více složkami povinného subjektu, které mají závažný zájem na předmětu žádosti.

228. V případě, že požadovaná informace je již zveřejněna, musí ji povinný subjekt přesto poskytnout žadateli?

Pokud žádost směřuje k již zveřejněné informaci (např. publikované na internetu, vydané tiskem apod.), může povinný subjekt dostát svojí povinnosti tím, že žadateli sdělí postup k vyhledání a získání této informace. Na zveřejněnou informaci musí ale povinný subjekt odkázat co nejdříve, nejpozději do sedmi dnů, jinak tato možnost zaniká. V opačném případě musí být informace poskytnuta standardním způsobem dle § 14 zákona o svobodném přístupu k informacím. Takto musí být postupováno i tehdy, jestliže oprávněný subjekt výslovně žádá o poskytnutí informace přímo (vyžaduje její zaslání např. v elektronické podobě).

229. Mají právnické osoby s účastí obce povinnost poskytovat informace?

Obec může pro účely výkonu samostatné působnosti zřizovat právnické osoby. Oblastmi výkonu samostatné působnosti jsou zejména uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Právnické osoby založené obcí za těmito účely budou mít prakticky vždy povinnost informace poskytovat, neboť je lze považovat za veřejné instituce podle zákona o svobodném přístupu k informacím. V případě ostatních obchodních společností bude třeba v každém individuálním případě zkoumat, zda lze tyto společnosti rovněž považovat za veřejné instituce ve smyslu judikaturou vymezených pojmových znaků.

230. Jsou povinným subjektem práva na informace příspěvkové organizace zřízené obcí?

Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím *povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce. Příspěvkové organizace územních samosprávných celků založené dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, spadají pod pojem veřejné instituce.* Tato interpretace odpovídá teoretickému vymezení veřejné instituce (pojmovými znaky jsou zde např. založení aktem veřejné moci, orgánu územního samosprávného celku apod., naplňování veřejného účelu, možnost kontroly státem či územním samosprávným celkem, hospodaření s veřejnými prostředky atd.) i konstantní judikatuře, která se sice vztahuje spíše k institucím založeným zákonem či aktem státu, analogicky lze ovšem aplikovat i na úrovni územních samosprávných celků.

231. Má občan právo na informaci o konkrétní výši odměny vyplácené zaměstnanci obecního úřadu?

Výše platu konkrétního zaměstnance je osobním údajem, chráněným zákonem o ochraně osobních údajů; donedávna proto převládal názor, že tuto informaci sdělit nelze a je možné podat například informaci o souhrnné výši vyplácených mzdových prostředků (s tím, že pokud má obec jediného zaměstnance, bylo by i podání takové informace porušením práva na ochranu osobních údaj). V rámci aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu byl však vysloven závěr, že tyto údaje jsou dle zákona o svobodném přístupu k informacím poskytnutelné.

232. Má obec povinnost zpřístupnit uzavřené smlouvy třetím osobám (žadatelům)?

Podle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, je obec povinna poskytnout na žádost takové smlouvy, protože se jedná o zaznamenaný obsah podle § 3 odst. 3, a tedy o informaci ve smyslu tohoto zákona. Pokud však smlouva obsahuje osobní údaje nebo údaje představující obchodní tajemství, je nutné takové údaje anonymizovat, případně i neposkytnout, je ovšem též nutné vydat správní rozhodnutí o odmítnutí žádosti v těchto částech. Pokud by měla smlouva povahu takto chráněného údaje jako celek, bylo by možné její zpřístupnění odmítnout.

233. Je nutné zasílat ke zveřejnění vždy též elektronickou verzi dokumentu?

Nastavení mechanismů zveřejňování dokumentů je interní záležitostí obce. Pokud obci zasílá dokument k povinnému zveřejnění jiný správní orgán (např. v případě doručování veřejnou vyhláškou), nevyplývá ze zákona povinnost zaslat tento dokument také v elektronické podobě. Jeho oskenování nebo jiný převod do elektronické formy a zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup je pak na obci. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, umožňuje a preferuje výhradně elektronickou komunikaci mezi orgány veřejné moci, a to prostřednictvím datových schránek.

234. Které dokumenty obce povinně zveřejňují?

Obce povinně zveřejňují na úřední desce informace, o kterých tak stanoví zvláštní zákon. Obsah úřední desky je nutné zveřejnit též způsobem umožňujícím dálkový přístup (tj. v současnosti na Internetu). Povinně zveřejňované informace uvádí dále např. § 5 zákona o svobodném přístupu k informacím. Patří mezi ně mj. důvod a způsob založení povinného subjektu, popis jeho organizační struktury aj. Další povinnosti ukládají obcím zvláštní zákony. Tak např. podle zákona o obcích zveřejňuje obec na úřední desce záměr zcizit nemovitost nebo obecně závazné vyhlášky a nařízení.

235. Lze poskytnout na žádost občana o informace zápis z jednání rady obce?

Ano, pokud občan žádá o poskytnutí zápisů ze schůzí rady obce na základě zákona o svobodném přístupu k informacím, je obec povinna tyto materiály poskytnout. Ačkoli jsou jednání rady obce neveřejná, dle stávající judikatury jsou zápisy z těchto jednání přístupné všem občanům, pokud o ně žádají dle zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (viz rozsudek NSS č. j. 6 As 40/2004-62).

V případě poskytování těchto informací je však třeba mj. dbát na ochranu soukromí a osobních údajů. Proto údaje, na jejichž základě lze identifikovat konkrétní osoby (zejména jméno, příjmení, datum narození, rodné číslo, bydliště) je třeba anonymizovat,

stejně jako neposkytnout (znečitelnit) informace zachycující projevy osobní povahy či údaje soukromého charakteru (které se však v zápisech orgánů obce téměř nevyskytují – s výjimkami typu jednání o rodinné a osobní situaci určitého občana nebo jeho rodiny na sociální komisi apod.).

236. Mohou zastupitelé žádat o kopie zápisů z jednání rady obce podle zákona o svobodném přístupu k informacím?

Právo členů zastupitelstva na tyto informace přiznává přímo zákon o obcích. Procesně výhodnějšího režimu zákona o svobodném přístupu k informacím mohou též využít. Praktické to bude zejména v případě zhoršených vztahů ve vedení obce.

237. Jak má povinný subjekt postupovat v případě dotazu na názory?

Povinný subjekt nemá obecně povinnost sdělovat žadatelům svoje názory na konkrétní záležitosti. Je ovšem nutné rozlišit dvě situace, a to žádost o sdělení názoru, který povinný subjekt má teprve zaujmout, a žádost o sdělení názoru (stanoviska), které povinný subjekt už zaujal a zaznamenal. V prvním případě se bude jednat o situaci předvídanou § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a žádost bude třeba odmítnout pro neexistenci informace. V druhém případě bude žádost již obecně vydatelná a bude třeba ji poskytnout. Záležet bude tedy především na formulaci žádosti žadatelem.

238. Je možné poskytnout audiovizuální záznamy z jednání zastupitelstva?

Tyto záznamy obecně nepochybně představují informaci ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím. V praxi může být ovšem sporné, zda jejich poskytnutí nebrání potřeba respektovat ochranu veškerých údajů a projevů osobní povahy (zúčastněných občanů, nikoli zastupitelů), obsažených v těchto záznamech. Městský soud v Praze nicméně v rozsudku ze dne 13. března 2012, č. j. 8 A 316/2011-47-50, odmítl názor, že by projev učiněný v rámci jednání zastupitelstva mohl mít povahu projevu osobní povahy; poskytnutí záznamu bez omezení by tedy v intencích tohoto judikátu nemělo nic bránit. Přesto ani tento názor nemusí být nesporný, neboť (kromě ochrany soukromí a projevů osobní povahy) může hrát teoreticky roli i ochrana osobních údajů občanů, vystupujících na jednání zastupitelstva (opět ovšem s výjimkou zastupitelů, kteří vykonávají veřejnou funkci, a o ochraně osobních údajů v souvislosti s tímto výkonem nemůže být řeč).

239. Může obec poskytnout kopie nájemních smluv uzavřených s třetími osobami?

Podle převažujícího výkladu nelze poskytnout kopie nájemních smluv, uzavřených s konkrétním nájemcem – fyzickou osobou, a dalších souvisejících dokumentů, neboť je nutné je považovat za osobní údaje. Ochrana osobních údajů se netýká právnických osob. Je-li nájemcem právnická osoba, je nutné všechny uvedené údaje poskytnout, s výjimkou případné výkresové dokumentace, která je autorským dílem, pokud autor k vytvoření kopie a jejímu rozšiřování nebo zveřejňování nedal souhlas.

240. Má občan právo žádat informace o pracovní době zaměstnanců obce?

Informace o dnech a počtech odpracovaných hodin zaměstnanců obce (včetně osob pracujících na DPP) lze patrně dle dostupných výkladů zařadit pod výjimku z práva na ochranu osobních údajů, a to na základě § 5 odst. 2 písm. f) zákona o ochraně osobních údajů, který stanovuje:

„Správce může zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů. Bez tohoto souhlasu je může zpracovávat ... pokud poskytuje osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení...“

Tento výklad ale nelze považovat za nesporný a v konkrétních situacích může dle okolností a obsahu žádosti převážít potřeba ochrany osobních údajů jednotlivých subjektů.

241. Má obec na základě práva na informace povinnost poskytovat informace o plánovaných projektech a jejich rozpočtech?

Zásadně není povinností poskytovat informace o názorech a budoucích rozhodnutích, resp. vytvářet nové informace. Pokud tedy dotaz směřuje k informaci, jež teprve v budoucnu vznikne (dosud nezpracované projekty, koncepce, rozpočty), je možné takovou žádost odmítnout. Pokud je však již daný projekt „na papíře“, jsou vyhotoveny rozpočty apod., pak je nutné tuto informaci v souladu se zákonem (a při respektování možných dílčích zákonných omezení přístupu k informacím) poskytnout. Proto je vždy třeba zjistit, zda již daná informace existuje, či nikoliv.

242. Musí obec vyhovět žádosti občana jiné obce o informace - zápisy z jednání zastupitelstva apod.?

Ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích zakotvuje právo občanů obce na přímé a úplné seznámení se s obsahem (mj.) usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva, a to formou nahlížení. Vedle toho je však každý (tedy nejen občan dané obce) oprávněn požádat o poskytnutí kopií těchto i jiných dokumentů vztahujících se k působnosti obce v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím; zda byl režim tohoto zákona v daném případě žadatelem založen, záleží na formulaci žádosti o informace, která musí splňovat určité elementární obsahové i formální náležitosti. V každém případě je nicméně třeba – již s ohledem na principy dobré správy – na danou žádost reagovat a určitým způsobem ji vyřídit bez ohledu na to, zda se jedná o žádost podle zákona o svobodném přístupu k informacím; v této souvislosti lze doporučit, aby žadateli byly poskytnuty všechny informace, na které by měl podle tohoto zákona (vynutitelný) nárok. Pokud by však v požadovaných dokumentech byly obsaženy informace, které požívají právní ochrany (např. osobní údaje), bude třeba tyto dílčí informace v poskytnutých dokumentech anonymizovat („začernit“).

243. Má zastupitel právo vyžadovat informace o chodu obce vůči orgánům a zaměstnancům obce?

Informace o chodu obce si může zastupitel vyžádat dle § 82 písm. c) zákona o obcích, který stanoví, že zastupitel může: *„Požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.“* Na takovou žádost nejsou kladeny žádné formální požadavky, a stejně tak není stanovena ani forma, v jaké mají být informace poskytnuty, ale je jednoznačné, že zastupitel má na všechny informace splňující uvedené kritérium právní nárok.

Žádost o informace podle § 82 zákona o obcích může být účinnou, ale při dodržování lhůt velice zdoluhavou cestou a navíc je důsledné dodržování tohoto ustanovení těžko

vymahatelné. Proto zde může být využit i účinnější nástroj přístupu k informacím, který představuje zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Ten podrobně stanovuje proces vyřizování žádosti o informace, včetně souvisejících otázek. Podle tohoto zákona je mj. lhůta pro poskytnutí informace 15 dní a informace se podává ve formě, která je uvedena v žádosti. Zmiňované informace je povinný subjekt nucen poskytnout v souladu s § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, který stanoví, že povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce. (Judikatura nicméně dovodila, že i proti nedostatečnému vyřízení žádosti zastupitele dle § 82 zákona o obcích lze podat stížnost dle zákona o svobodném přístupu k informacím).

244. Lze se bránit šikanóznímu výkonu práva na informace?

Zákon o svobodném přístupu k informacím nestanoví povinnému subjektu možnost odmítnout žádost o poskytnutí informace, pokud se domnívá, že žádostí dochází k zneužití práva. Žádost nelze považovat za šikanózní jen z toho důvodu, že žadatel podává velké množství žádostí nebo že se opakovaně domáhá poskytnutí velkého množství informací. Za šikanózní jednání však lze již dle okolností považovat podávání velkého množství žádostí o poskytnutí různorodých informací, které spolu obsahově nesouvisí, motivované snahou „paralyzovat“ množstvím podávaných žádostí vyřizování běžné agendy povinnými subjekty. Jestliže množství žádostí podávaných jedním žadatelem skutečně povinnému subjektu zabraňuje plnění ostatních zákonných povinností a má-li takové jednání znaky „šikany“, bude možné hovořit o zneužívání práva na informace. V takovém případě platí, že zneužití práva nemá povahu realizace daného práva a z tohoto hlediska lze na žadatele, jenž se formálně „dovolává“ práva na informace, pohlížet jako na osobu, jež dané právo v konkrétním okamžiku nerealizuje. Je tedy možné s odkazem na zneužití práva žádost odmítnout, ačkoliv to zákon výslovně nestanoví. V každém případě však bude nezbytné, aby povinný subjekt svůj závěr o tom, že konkrétní podaná žádost představuje zneužití práva na informace, náležitě odůvodnil a případné skutkové okolnosti doložil do správního spisu.

245. Jakým se povinný subjekt vystavuje sankcím, pokud neposkytne informaci dle zákona o svobodném přístupu k informacím?

Proti rozhodnutí o odmítnutí informace má žadatel možnost podat odvolání. Pokud nadřízený orgán odvolání vyhoví a rozhodnutí o odmítnutí informace zruší, pak je povinný subjekt povinen informaci poskytnout. Je nutné zdůraznit, že povinný subjekt (obec) je vázán právním názorem nadřízeného orgánu. V případě, že by obec informaci opět odmítla poskytnout, byla nečinná, či jiným způsobem řádně nevyřídila, může žadatel podat stížnost dle § 16a. Závazným právním názorem nadřízeného orgánu, který o stížnosti rozhodne, je povinný subjekt vázán. Pokud přesto právní názor nerespektuje a opět vyřídí žádost v rozporu se zákonem, je možné podat novou stížnost.

Splnění této nepeněžitě povinnosti je možné vymoci i exekučně, a to například formou opakovaně ukládaných pokut, dokud povinný subjekt svoji povinnost nesplní. Kromě výkonu rozhodnutí se nabízí možnost soudní ochrany proti povinnému subjektu (obci) cestou žaloby na ochranu proti nečinnosti, jestliže povinný subjekt (obec) žádost znovu nevyřídí ve lhůtě stanovené rozhodnutím nadřízeného orgánu o stížnosti. Teoreticky dále přichází v úvahu odpovědnost za škodu podle zákona 82/1998 Sb., o odpovědnosti

za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů, pokud by osobě, která podala žádost, z důvodu nezákonného rozhodnutí o žádosti na informaci nebo nesprávným úředním postupem v rámci vyřizování této žádosti vznikla škoda (tato možnost je spíše teoretická, vyloučit ji však nelze). A to včetně možnosti vyžadování regresní úhrady (státem nebo obcí) přímo na úředních osobách, pokud škodu způsobily.

246. Mají občané právo vědět v jaké výši a jmenovitě komu byla vyplacena mimořádná odměna z řad zaměstnanců obecního úřadu?

Ohledně otázky informovanosti o příjmech zaměstnanců obecních úřadů je třeba vycházet z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27.05.2011, sp. zn.: 5 As 57/2010. Nejvyšší správní soud zaujal právní názor, podle kterého je údaj o výši mimořádné odměny vedoucího odboru městského úřadu osobním údajem, jehož poskytnutí na základě žádosti podané podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, není podmíněno souhlasem subjektu tohoto údaje, resp. zaměstnance, jelikož na jeho zpřístupnění dopadá výjimka stanovená v § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím. Zaměstnanec, kterému je odměna za práci, resp. plat vyplácena z veřejných rozpočtů, je příjemcem veřejných prostředků podle ustanovení § 8b odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Informace o konkrétní odměně takového konkrétního zaměstnance, a to včetně její výše, je proto povinný subjekt povinen poskytnout v rozsahu vymezeném § 8b odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím.

8.2 Náklady poskytování informací

247. Má povinný subjekt nárok na uhrazení nákladů vynaložených na sběr a poskytnutí informací?

Subjekt poskytující informace může po žadateli o informace požadovat úhradu nákladů, které musely být účelně vynaloženy na poskytnutí informace. Náklady, které je povinný subjekt oprávněn takto požadovat, jsou: náklady na pořízení kopií, náklady na opatření technických nosičů dat, náklady spojené s odesláním informací žadateli a v případě mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací též náklady s tím spojené. Povinný subjekt musí žadatele o požadované úhradě informovat písemně a náležitě odůvodnit, na základě jakých skutečností a jak byla výše úhrady vyčíslena. Žadatel musí obdržet písemné oznámení o požadované úhradě před samotným poskytnutím informace, jinak nárok na úhradu nákladů zaniká. Povinný orgán přitom musí při poskytování informací postupovat hospodárně a snažit se o to, aby vzniklé náklady byly co nejnižší.

248. Jak se určí výše úhrady za poskytování informací?

Předpokladem možnosti požadovat úhradu nákladů je zveřejnění sazebníku úhrad za poskytování informace, přestože toto není zákonem explicitně zmíněno. Bez existence sazebníku (jehož zveřejnění ukládá § 5 odst. 1 písm. f) zákona o svobodném přístupu k informacím) totiž hrozí riziko nahodilého určování nákladů rozdílně u různých žadatelů. Pokud obec sazebník zveřejněn nemá, nelze vyloučit jeho zveřejnění „narychlo“ nejpozději souběžně s uplatněním požadavku na úhradu nákladů, jistě však bude vhodné jej zveřejnit alespoň pro případ dalších příchozích žádostí a min. pro vyhovění požadavku zákona.

Požadování úhrady nákladů zásadně předpokládá, že povinný subjekt má už informace pro žadatele shromážděné a připravené, neboť pouze tak může přesně vyčíslit své náklady na poskytnutí informace.

249. Je možné za poskytnutí informací požadovat úhradu?

Požadovat lze v souladu s § 17 zákona o svobodném přístupu k informacím pouze úhradu účelně vynaložených nákladů spojených s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat, odesláním informace žadateli nebo v souvislosti s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací.

8.3 Další dotazy k tématu

250. Je nutné žádat o nahlédnutí do zápisu ze zasedání zastupitelstva písemně?

Písemná forma není nezbytná. O informace lze v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím žádat obecně i ústní formou, občan obce má kromě toho právo nahlédnout do zápisu i v režimu zákona o obcích (§ 16).

251. Je obec povinna v režimu zákona o obcích poskytnout kopie informací povinně zpřístupňovaných dle zákona o obcích?

Povinností obce je umožnit pořízení kopií těchto dokumentů, sama však nemá povinnost je vytvářet. Pokud tak bude činit, může zároveň požadovat úhradu nákladů; v tomto případě bude vhodné postupovat analogicky dle zákona o svobodném přístupu k informacím.

252. Má obec povinnost poskytnout žadateli protokoly o výsledcích kontrol provedených výbory zastupitelstva obce?

Ano, před jejich zařazením na program jednání zastupitelstva lze však poskytnutí těchto údajů odmítnout, což může být v některých případech dle okolností i vhodné (výbory jsou interními orgány zastupitelstva a jejich výstupy slouží primárně jako podklady pro rozhodnutí zastupitelstva o dalším postupu).

253. Může zápis ze zasedání zastupitelstva, který je poté k dispozici k nahlédnutí na obecním úřadě, obsahovat osobní údaje?

V některých případech bude uvedení osobních údajů nezbytné. Například při uzavírání smluv je třeba druhou smluvní stranu náležitě identifikovat. Při nahlížení do zápisu platí, že je k dispozici jeho kompletní, autentická verze včetně těchto údajů, a odpovědnost za jejich případné neoprávněné zpřístupnění bude ležet na osobě, která údaje získané při nahlédnutí dále neoprávněně zpřístupnila. Jiná situace nastává, pokud obec zápisy ze zasedání zastupitelstva obce dobrovolně zveřejňuje na úřední desce, příp. na Internetu, tj. předem neomezenému okruhu osob. Zde je naopak zásadně nezbytné osobní údaje anonymizovat (ledaže by šlo o informace, k nimž má mít dle zákona přístup každý – např. na základě žádosti o informace dle zákona o svobodném přístupu k informacím).

254. Které právní úkony budou neúčinné v případě nezveřejnění příslušných údajů na elektronické úřední desce?

Ačkoliv správní řád stanovuje povinnost zveřejňovat dokumenty souběžně na „fyzické“ i „elektronické“ úřední desce, obecně porušení povinnost zveřejnit dokument na elektronické úřední desce nezakládá neplatnost následného právního úkonu. Sankce neplatnosti by musela být výslovně stanovena zákonem. Tak tomu je například v případě doručování veřejnou vyhláškou. Je nicméně třeba upozornit na skutečnost, že dle aktuální judikatury by při nezveřejnění záměru dle § 39 zákona o obcích na elektronické úřední desce mohla být dána neplatnost uzavřené smlouvy.

255. Může mít obecní úřad úředních desek několik?

Správní řád v § 26 stanoví, že *pro orgány územního samosprávného celku se zřizuje jedna úřední deska*. Neznamená to však, že se musí nutně jednat o jedinou rozměrnou tabuli. Ve větších městech je dokonce běžné a zákonu neodporující, že jednotlivá pracoviště městského úřadu mají „svou“ desku, kde vyvěšují dokumenty týkající se jejich agendy. Tyto desky je pak třeba považovat za součást oné jediné úřední desky, přestože ta neexistuje fyzicky jako jeden celek. Na každé této desce by pak mělo být uvedeno, kde se nachází „zbytek úřední desky“. Obsah úřední desky je nutné též zveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup.

256. Pokud obec používá více informačních tabulí, jak určit, která je úřední deskou?

Obec může používat více informačních tabulí a zveřejňovat zde řadu informací o činnosti obce, včetně těch, které zveřejňuje povinně. Tabule, která plní úlohu zákonné úřední desky, by takto měla být nadepsána.

257. Co se rozumí pod pojmem osobní údaj?

Zákon o ochraně osobních údajů vymezuje tento pojem v § 4 písm. a): *„Osobním údajem jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.“* Tato definice svědčí o širokém pojetí ochrany osobních údajů, kdy osobním údajem může být informace, na jejímž základě může být identifikován konkrétní subjekt, tedy fyzická osoba. Za osobní údaj se nepovažuje ten, který umožňuje osobu určit, je k tomu ovšem potřeba nepřiměřené množství času či prostředků. Takto dostupný údaj se považuje za anonymní. Vždy je třeba ale posuzovat informace dle konkrétní situace.

258. Jaká je sankce v případě neposkytnutí informace zastupiteli podle § 82 písm. b) zákona o obcích?

Ačkoliv zákon stanoví povinnost poskytnout informaci do 30 dnů od obdržení žádosti, nestanoví žádnou sankci za její porušení. V takovém případě je možné podat žádost o informaci podle zákona o svobodném přístupu k informacím, kde již má povinný subjekt ze zákona povinnost informaci poskytnout, a to do 15 dnů ode dne přijetí žádosti. V případě, že povinný subjekt žádost odmítne, může žadatel proti rozhodnutí o odmítnutí podat odvolání.

9. Obecně závazné vyhlášky obce

259. Kdy nabývá obecně závazná vyhláška platnosti?

V souladu s § 12 odst. 1 zákona o obcích nabývá obecně závazná vyhláška obce (za podmínky dodržení zákonem stanovené doby vyvěšení na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů) platnosti již dnem svého vyhlášení, tj. prvním dnem vyvěšení na úřední desce obecního úřadu. Tento názor (jenž není aplikační praxí a odbornou veřejností přijímán zcela jednotně – podle některých názorů je k platnosti třeba vyvěšení po celou dobu 15 dnů) dovozujeme mj. z nutnosti odmítnout možnost, že by účinnost právního předpisu mohla předcházet okamžik jeho platnosti (viz následující dotaz).

260. Kdy nabývá obecně závazná vyhláška účinnosti?

Účinnost, tedy způsobilost vyvolávat právní následky, nabývá obecně závazná vyhláška patnáctým dnem po dni vyhlášení, není-li stanovena účinnost pozdější. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze stanovit účinnost dřívější (nikoliv však dřívější, než je den vyhlášení). Okamžikem účinnosti jsou občané (i právnické osoby) povinni se obecně závaznou vyhláškou řídit.

261. Jak dlouho musí být obecně závazná vyhláška zveřejněna na úřední desce?

Podle zákona o obcích je třeba OZV vyvěsit na úřední desku po dobu 15 dnů („vyhlášení“). Pochopitelně zde může viset i déle.

262. Kde všude se zveřejňují obecně závazné vyhlášky?

Obecně závazné vyhlášky se zveřejňují na úřední desce, a to jak na úřední desce „fyzické“ tak „elektronické“ (podle správního řádu „způsobem umožňujícím dálkový přístup“). Vedle toho je lze zveřejnit způsobem v místě obvyklým.

263. Zůstávají obecně závazné vyhlášky přijaté předchozím zastupitelstvem v platnosti i po volbách?

Ano, na platnost právních předpisů obce nemají komunální volby samy o sobě vliv.

264. Jakým způsobem se schvalují obecně závazné vyhlášky?

OZV přijímá zastupitelstvo usnesením, tedy nadpoloviční většinou všech svých členů. Usnesení může znít např.: „*Zastupitelstvo obce... vydává obecně závaznou vyhlášku č. (pořadí v daném roce) / (rok vydání... (název OZV)...*“

265. Musí obec zveřejňovat návrh OZV na úřední desce?

Nikoliv. Na rozdíl např. od zveřejňování záměru dispozic s nemovitým majetkem nebo návrhu rozpočtu obce u návrhů obecně závazných vyhlášek taková povinnost stanovena není.

266. Musí obec projednat návrh OZV s jinými subjekty?

Nikoliv. Statutární města však musí návrhy obecně závazných vyhlášek projednat s městskými obvody, resp. s městskými částmi. Výjimkou jsou pouze OZV stanovující ceny stavebních pozemků v cenových mapách. Návrh cenových map je obec povinna před vydáním OZV zaslat k vyjádření Ministerstvu financí.

267. Je přípustné přijetí obecně závazné vyhlášky města, ve které zastupitelstvo umožní radě města udělování výjimek z této vyhlášky?

Zastupitelstvo může v obecně závazné vyhlášce určit radu obce jako orgán oprávněný udělovat z této vyhlášky výjimky.

Ze zákona o obcích jednoznačně vyplývá pravomoc zastupitelstva obce vydávat obecně závazné vyhlášky. Zároveň lze také obecně konstatovat, že z povinností, které jsou ve vyhlášce občanům stanoveny, obec může udělovat výjimky. Nicméně zákon samotný výslovně nestanoví, který orgán je k udělení těchto výjimek oprávněn.

Jak potom vyplývá z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 31/95, který v obdobné věci rozhodoval, a ze stanoviska Ministerstva vnitra č. 7/2006, jež ze zmíněného nálezu ÚS vychází, je v pravomoci zastupitelstva obce stanovit ve vyhlášce orgán, který bude o udělení výjimky z obecně závazné vyhlášky rozhodovat. Dokonce je plně na uvážení zastupitelstva při schvalování vyhlášky, zda udělování výjimek nechá na volném uvážení zvoleného orgánu, nebo zda stanoví určitá rámcová kritéria, kterými se rozhodování o výjimkách bude řídit. V žádném případě se tu nejedná o přenos vyhrazených pravomocí a o porušení zákona.

268. Koho lze pověřit kontrolou dodržování OZV o veřejném pořádku, nemá-li obec zřízení obecní policie?

Přestupky proti veřejnému pořádku, případně jiná porušení obecně závazných vyhlášek, která budou přestupkem podle § 46 odst. 2, projednávají obce (§ 53) – obecní úřady či zvláštní orgány obcí. Kontrolou „v terénu“ lze tedy pověřit zejména zaměstnance obecního úřadu, který bude zároveň oprávněn zahájit řízení o přestupku, případně jej rovnou projednat a uložit pokutu v blokovém řízení. Jeho pravomoci budou vycházet z pravomocí obecního úřadu. Na rozdíl od Policie ČR či obecní policie však nebude mít oprávnění, která policistům svěřují zvláštní zákony – právo nosit zbraň, použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla, otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor a podobně.

269. Je v obecně závazné vyhlášce o veřejném pořádku nutno přesně vyjmenovat, kterých veřejných prostranství se vyhláška týká (názvy ulic a náměstí) nebo je stačí graficky znázornit v plánu města?

Možné je obojí, příp. kombinace obojího. Vždy je nezbytné, aby bylo toto vymezení dostatečně určité, resp. přesné a jednoznačné.

270. Posílají obce přijaté OZV vedle Ministerstva vnitra povinně také jiným subjektům?

Obecně závazné vyhlášky regulující provoz loterií vydané podle ustanovení § 50 odst. 4 loterijního zákona se posílají též Ministerstvu financí. Ministerstvo vnitra přitom doporučuje, s ohledem na totožný cíl regulace, zasílat Ministerstvu financí rovněž regulace loterií provedené podle obecného zmocnění § 10 písm. a) zákona o obcích. OZV o stanovení cen stavebních pozemků v cenových mapách se současně s jejich vyhlášením zasílají Ministerstvu financí k uveřejnění v Cenovém věstníku a OZV stanovující koeficienty pro výpočet daně z nemovitostí se zasílají správci daně.

271. Brání absence podpisu starosty či místostarosty platnosti obecně závazné vyhlášky?

Nikoliv, podpisy jen stvrzují formální správnost textu právního předpisu. Byla-li OZV řádně schválena a vyhlášena, je platná i přes nedostatky v podpisech, jak také rozhodl Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 1/96.

272. Jsou někde stanoveny formální náležitosti obecně závazných vyhlášek?

Závazným právním předpisem nikoliv. Obecně se však doporučuje dodržovat legislativně-technické zvyklosti kodifikované v legislativních pravidlech vlády. Vzory některých typických obecně závazných vyhlášek lze pak nalézt na internetových stránkách Ministerstva vnitra na adrese www.mvcr.cz/odk2.

273. Jakým způsobem obec vede evidenci právních předpisů obce?

Zákon o obcích požaduje v § 12 odst. 4 následující náležitosti: „*Evidence právních předpisů obsahuje číslo a název právního předpisu, datum jeho schválení, datum nabytí jeho platnosti, datum nabytí jeho účinnosti, popřípadě i datum pozbytí jeho platnosti. Právní předpisy obce se označují pořadovými čísly. Číselná řada se uzavírá vždy koncem každého kalendářního roku.*“ V evidenci zůstávají také již zrušené právní předpisy. Pro obecně závazné vyhlášky a nařízení obce se vede jedna společná číselná řada.

274. Lze obecně závaznou vyhlášku nahradit novou obecně závaznou vyhláškou, aniž by ta původní byla zrušena?

Podle obecných interpretačních pravidel sice platí, že novější právní norma nahrazuje právní normu starší. Z důvodů legislativní čistoty a právní jistoty nicméně v každém případě doporučujeme, aby nově přijímaná OZV obsahovala výslovné zrušovací ustanovení.

275. Je možné obecně závaznou vyhlášku usnesením zastupitelstva zrušit nebo změnit?

Prostým usnesením nikoliv. Obecně závaznou vyhlášku je možné zrušit či změnit pouze obecně závaznou vyhláškou.

10. Odměňování zastupitelů obce

276. Může obec vedle odměny poskytnout členu zastupitelstva také peněžitý dar?

Poskytnutí daru členu zastupitelstva není vyloučeno. Přichází v úvahu zejména jako ocenění mimořádné práce zastupitele pro obec nad rámec jeho běžných povinností. Nemělo by sloužit k obcházení zákona, bezdůvodnému zneužívání veřejných prostředků apod. Zároveň je třeba upozornit, že podle výkladu ministerstva financí by se takový dar posuzoval jako příjem ze závislé činnosti podle zákona o dani z příjmu.

277. Krátí se členům zastupitelstva odměna v době nemoci?

Odměna se uvolněným členům zastupitelstva v době nemoci krátí v souladu s § 73 odst. 4 zákona o obcích. Podle tohoto ustanovení platí, že odměna nenáleží za první 3 kalendářní dny dočasné pracovní neschopnosti. V době od 4. do 30. kalendářního dne nemoci náleží odměna snížená podle výpočtu zde uvedeného. V následujících

dnech nastupuje režim dávek nemocenského pojištění podle zákona č. 187/2006 Sb. Neuvolněným členům zastupitelstva se odměna nekrátí.

278. Lze podmínit vyplácení odměny neuvolněným zastupitelům jejich účastí na zasedání zastupitelstva?

Podle našeho názoru je tento postup možný a zastupitelstvu (které může kdykoliv rozhodnout o zrušení schválených odměn) nelze bránit v tom, aby poskytování odměn podmínilo výše uvedeným způsobem.

279. Zahrnují se do počtu obyvatel obce rozhodného pro určení výše příplatku i cizinci, kteří zde žijí?

Podle § 73 zákona o obcích se vychází z počtu obyvatel, kteří jsou k 1. lednu příslušného kalendářního roku hlášeni v obci k trvalému pobytu. Rozhodné tedy není státní občanství, ale institut trvalého pobytu, který dopadá i na cizince.

280. Neuvolněný člen zastupitelstva vykonává více funkcí najednou. Jak vysoká odměna mu náleží?

Neuvolněnému členu zastupitelstva lze „poskytnout měsíční odměnu až do výše souhrnu odměn za jednotlivé funkce“. Sčítat však nelze odměnu za funkci člena výboru a za funkci předsedy výboru. Sčítány by zřejmě neměly být též odměna starosty (místostarosty) a člena rady obce – starosta je totiž členem rady právě z titulu své funkce starosty.

281. Uvolněný člen zastupitelstva vykonává více funkcí najednou. Jak vysoká odměna mu náleží?

Pokud se jedná o uvolněného člena zastupitelstva, stanoví zákon o obcích, že mu náleží odměna podle funkce, za kterou se poskytuje nejvyšší odměna. Odměny se tedy nesčítají.

282. Musí být členům zastupitelstva obce poskytována za výkon jejich funkce odměna? Kdo rozhoduje o její výši?

Uvolněným členům zastupitelstva obce vzniká nárok na měsíční odměnu ze zákona (§ 71 zákona o obcích). Její výši stanoví zvláštní předpis, kterým je nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev.

Neuvolněný člen zastupitelstva ze zákona nárok na odměnu nemá. Odměnu za výkon funkce mu však může přiznat svým rozhodnutím zastupitelstvo. Její výše přitom nesmí překročit limit stanovený výše uvedeným nařízením vlády.

283. K jakému datu a podle jakého nařízení se se změnou počtu obyvatel přepočítává odměna uvolněného starosty, i když nedojde ke změně vyhlášky?

Měsíční odměna za výkon funkce uvolněného člena zastupitelstva obce se poskytuje dle zákona o obcích dvousložkově. V souladu s ustanovení § 73 zákona o obcích tvoří měsíční odměnu pevná složka a pohyblivá složka podle počtu obyvatel. Měsíční odměnu tvoří pevná složka, která je stanovena podle druhu vykonávané funkce a příplatek podle počtu obyvatel obce. Při určení výše příplatku podle počtu obyvatel obce se vychází z počtu obyvatel, kteří jsou k 1. lednu příslušného kalendářního roku hlášeni v obci k trvalému pobytu. Počet obyvatel se zaokrouhluje na celé stovky nahoru. Podmínky

a výši odměny stanoví prováděcí předpis, nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev. Podle § 1 tohoto nařízení náleží uvolněným členům zastupitelstev za výkon funkce odměna ve výši uvedené v příloze č. 1. V této souvislosti je také důležité zmínit, že o odměně uvolněného starosty zastupitelstvo obce zásadně nerozhoduje, ta náleží výhradně ze zákona.

284. Náleží členům rady obce odměna za výkon pravomocí ve volebním mezidobí?

Starosta, místostarosta (místostarostové) a rada obce vykonávají v období ode dne voleb až do ustavujícího zasedání zastupitelstva obce své pravomoci stále. I když zákon o obcích otázku odměňování členů rady obce ve volební mezidobí výslovně neupravuje, je podle našeho názoru (v souladu s názorem Ministerstva vnitra) nutné poskytnout měsíční odměnu všem shora uvedeným orgánům obce a to i s ohledem k ustanovení § 75 odst. 5 zákona o obcích a k ustanovení § 71 odst. 1 a § 72 zákona o obcích.

285. Jak je třeba postupovat, pokud je proti členovi zastupitelstva obce, kterému vznikl nárok na odměnu při skončení funkčního období, vedeno trestní řízení pro úmyslný trestný čin, který spáchal v průběhu funkčního období?

Nárok na odměnu dle ustanovení § 75 odst. 7 zákona o obcích je posuzován v závislosti na případném pravomocném odsouzení za úmyslný trestný čin. Jestliže uvolněnému členovi zastupitelstva, nebo neuvolněnému starostovi vznikl nárok na odměnu při skončení výkonu funkce v době, kdy je proti němu vedeno trestní řízení pro úmyslný trestný čin, který spáchal v průběhu funkčního období, odměna mu prozatím nebude vyplacena. Tuto nevyplacenou částku si obec deponuje na svém účtu a vyčká na výsledek trestního řízení. V případě, že řízení skončí pravomocným odsouzením, vychází se z předpokladu, že nárok na odměnu při skončení funkčního období nevznikl. Pokud k pravomocnému odsouzení nedojde, odměna se vyplácí.

286. Vyplácí se odměna jednorázově nebo ve splátkách?

Na základě ustanovení § 75 odst. 7 zákona o obcích může být odměna při skončení funkčního období vyplacena v měsíčních splátkách nebo jednorázově. V zákoně o obcích není uvedena minimální výše měsíční splátky, proto lze tedy pouze doporučit, aby byly splátky vypláceny např. ve výši alespoň jedné měsíční odměny. V opačném případě by mohl být postup obce, spočívající ve vyplácení odměny v příliš malých splátkách, vyhodnocen jako odporující dobrým mravům, resp. šikanózní.

287. Kdo rozhodne o tom, kdy se odměna platí ve splátkách nebo jednorázově?

Žádné ustanovení zákona o obcích nepodmiňuje vyplácení odměny při skončení výkonu funkce jednorázově, nebo ve splátkách, rozhodnutím či schválením některého orgánu obce. Není ovšem možné vyloučit, aby o způsobu, jakým bude odměna vyplácena, rozhodla rada obce dle ustanovení § 102 odst. 3, jelikož tato problematika spadá do tzv. zbytkové pravomoci rady obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo.

288. Jak je třeba posoudit délku výkonu funkce?

Dvanáct po sobě jdoucích kalendářních měsíců, a to počínaje dnem volby do funkce, za kterou náleží odměna, je považováno za rok výkonu funkce. V případě, kdy jde o přesné určení toho, kdy je rok výkonu funkce ukončen, je třeba vycházet z občanského

zákoníku, konkrétně z ustanovení § 605 odst. 2, tzn., že rok výkonu funkce je ukončen dnem, který se číslem shoduje se dnem volby do funkce, za niž odměna náleží.

Pokud tedy člen zastupitelstva obce vykonával funkci nepřetržitě po dobu pěti celých ukončených, po sobě jdoucích let, náleží mu odměna při skončení výkonu funkce ve výši 6 měsíčních odměn (tj. jedna měsíční odměna + pětinásobek této odměny).

V případě, že neuvolněný starosta nebo uvolněný člen zastupitelstva obce bude vykonávat funkci jedno volební období, není vyloučeno, že s ohledem na datum voleb a datum konání ustavujícího zasedání nesplní podmínku celého ukončeného čtvrtého roku výkonu funkce. Bude mu tedy náležet odměna ve výši jedné odměny plus trojnásobku, nikoli čtyřnásobku této odměny.

Do doby výkonu funkce je třeba započít i dobu, po kterou starosta nebo uvolněný člen zastupitelstva (místostarosta) nebo člen rady vykonával své pravomoci po dni voleb až do zvolení nového starosty, místostarosty nebo rady obce v souladu s ustanovením § 102a a 107 zákona o obcích.

Pokud v průběhu funkčního období, které může být delší než jedno volební období, vykonával člen zastupitelstva obce např. 2 roky funkci starosty a následně 3 roky funkci uvolněného místostarosty, pro výpočet výše odměny je tedy určující celková doba výkonu funkce, pokud na sebe výkon těchto funkcí nepřetržitě navazuje a jsou splněny další podmínky.

289. Jaký je výpočet výše odměny?

Z ustanovení § 75 odst. 2 plyne, že se výše odměny stanoví jako výše měsíční odměny, ke které je připočten násobek této částky a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce (nejdéle však 5 ukončených let výkonu funkce). V případě neuvolněného starosty nebo uvolněného člena zastupitelstva obce, který nevykonával funkci po dobu alespoň jednoho celého roku, náleží mu odměna ve výši jedné měsíční odměny, protože zde není možnost poskytnout mu žádné násobky.

290. Jakým způsobem může obec přispívat na závodní stravování, ošatné apod. členům zastupitelstva obce?

Hospodaření s obecním rozpočtem spadá dle zákona o obcích do samostatné působnosti obce. Obec se při výkonu samostatné působnosti řídí jen zákonem a právními předpisy, které jsou vydány na základě zákona. V souladu s ustanovením § 5 zákona o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků může obec zřizovat peněžní fondy, a to pro konkrétní účely, anebo bez účelového určení. Považujeme zde za vhodné uvést, že obec může tyto fondy zřizovat bez ohledu na jejich počet a druh, jelikož ten není zákonem stanoven. Při zřízení peněžního fondu musejí být schváleny zdroje tohoto fondu zastupitelstvem obce a také musí být stanovena pravidla pro poskytování finančních prostředků z fondu (tzn. vymezení okruhu osob, kterým bude tento příspěvek poskytován, výše příspěvku, jak často se bude příspěvek poskytovat apod.). Největší část fondu bývá v praxi vyčleněna na příspěvky na závodní stravování. Je ho ovšem možné využít i na poskytování tzv. ošatného, pro půjčky, pracovní a životní jubilea, penzijní přípojištění apod., a to jak pro zaměstnance obce, tak pro členy zastupitelstva obce.

291. Může člen zastupitelstva obce čerpat dovolenou? Jaké jsou podmínky, za kterých lze nevyčerpanou dovolenou proplatit?

Uvolnění členové zastupitelstva obce mají nárok na dovolenou v délce 5 týdnů za kalendářní rok, jak stanoví ustanovení § 79 odst. 1 zákona o obcích. V případě, že si uvolněný člen zastupitelstva nemohl dovolenou, resp. část dovolené vyčerpat v průběhu příslušného kalendářního roku, dovolená se mu převádí do následujícího roku; v takovém případě může též obec požádat o náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou. Ministerstvo vnitra vykládá toto ustanovení tak, že je možné požádat obec (radu obce, viz níže) o náhradu odměny za nevyčerpanou dovolenou z předchozího kalendářního roku (mělo by být tedy zřejmě požádáno až poté, co bude dovolená převedena do následujícího roku). Rozhodování o vyplacení náhrady za nevyčerpanou dovolenou je věcí rady obce v souladu s ustanovením § 102 odst. 3 zákona o obcích (jedná se o tzv. zbytkovou pravomoc rady obce, pokud nejsou tyto pravomoci vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo si je zastupitelstvo nevyhradilo).

292. Kterým členům zastupitelstva obce a kdy se poskytuje tzv. paušál?

Paušální částka dle ustanovení § 71 odst. 4 zákona o obcích se poskytuje neuvolněným členům zastupitelstev obce, kteří nejsou v pracovním ani jiném podobném poměru (např. osoby samostatně výdělečně činné). Tato paušální částka je jakási finanční náhrada za čas, který zastupitel obce stráví při výkonu veřejné funkce, a to z toho důvodu, že v této době nemohl vykonávat jinou činnost, která by mohla být zdrojem jeho příjmů. Výši této paušální částky stanoví zastupitelstvo obce vždy na příslušný kalendářní rok. Nemá vliv na vůli zastupitelstva obce schvalovat neuvolněným členům zastupitelstva obce měsíční odměnu.

293. Je člen zastupitelstva obce zaměstnancem obce? Je zaměstnavatel povinen refundovat plat?

Zákon o obcích ve svém ustanovení § 70 stanoví, že člen zastupitelstva obce vykonává veřejnou funkci. Rovněž stanoví, že člen zastupitelstva nesmí být na svých právech vyplývajících mu z pracovního, příp. obdobného poměru krácen z důvodu výkonu veřejné funkce. Výkonem funkce tedy člen zastupitelstva obce vykonává práva a povinnosti, která jsou součástí jeho mandátu.

Z ustanovení § 200 a 201 zákoníku práce plyne, že výkon veřejné funkce je jednou z překážek v práci na straně zaměstnance, a to z důvodů obecného zájmu. Výkonem veřejné funkce se pro účely tohoto zákona rozumí plnění povinností, které z funkce vyplývají. Výkonem veřejné funkce je tedy například výkon funkce člena zastupitelstva územního samosprávného celku nebo přísedčího. Členové zastupitelstva (uvolnění i neuvolnění) tedy nejsou zaměstnanci obce.

Výkon funkce člena zastupitelstva obce se primárně řídí zákonem o obcích, ze zákoníku práce se vychází pouze v těch ustanoveních, kde je výslovně řečeno, že se týkají výkonu funkce člena územního samosprávného celku. Na základě právě uvedeného je tedy zákon o obcích třeba chápat jako speciální právní úpravu, jež má aplikační přednost před zákoníkem práce.

Na základě § 71 odst. 4 obecních zřízení neuvolněným členům zastupitelstva obce, pokud jsou v pracovním poměru u některého zaměstnavatele, poskytne tento zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno a náhradu mzdy. Dobu potřebnou k výkonu funkce určí v konkrétním případě obec. Shora zmíněnou náhradu mzdy,

vč. pojistného na sociálním a zdravotním pojištění, hradí jejich zaměstnavateli obec. Členům zastupitelstva obce, kteří nejsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poskytuje obec náhradu ušlé mzdy nebo platu, ke které došlo v souvislosti s výkonem, funkce. Náhrada ušlého výdělku je stanovena paušální částkou, přičemž výši této částky určí zastupitelstvo obce vždy na konkrétní kalendářní rok.

294. Jak je to s převáděním dovolené v případě uvolněného člena zastupitelstva obce před a po uvolnění k výkonu veřejné funkce?

Zákon o obcích v ustanovení § 79 odst. 4 stanovuje, že obec poskytne uvolněnému členu zastupitelstva obce též tu část dovolené, kterou nevyčerpal před uvolněním k výkonu veřejné funkce. Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce, poskytne mu ji uvolňující zaměstnavatel. Platí tedy, že poskytnutí dovolené, která nebyla uvolněným zastupitelem obce vyčerpána před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce, je možné pouze tehdy, pokud bývalý uvolněný zastupitel pokračuje v pracovním poměru u zaměstnavatele, který jej pro výkon veřejné funkce uvolnil. V jiných případech nárok na poskytnutí nebo dokonce proplacení dovolené nevzniká. Typicky se jedná například o osoby samostatně výdělečně činné nebo důchodce.

295. Lze odměnu členům zastupitelstva obce vyplácet zpětně?

Uvolněným členům zastupitelstva obce se podle ustanovení § 77 odst. 1 zákona o obcích poskytuje odměna za výkon funkce automaticky, a to ode dne, kdy byli zvoleni nebo jmenováni do funkce, za kterou odměna náleží. V případě neuvolněných členů zastupitelstva obce závisí poskytnutí odměny podle ustanovení § 77 odst. 2 na rozhodnutí zastupitelstva obce, přičemž odměna se poskytuje ode dne, který zastupitelstvo obce stanoví. Rozhodnutí zastupitelstva je podmínkou vzniku nároku a nemůže působit retroaktivně, proto není možné, aby nárok člena zastupitelstva obce na určitou výši odměny být založen se zpětnou platností. Argumentačně lze tento závěr podpořit mj. i tím, že opačný výklad by ve svém důsledku připouštěl schválení odměny i za několik let zpětně, což nepochybně není cíl sledovaný zákonem.

11. Střet zájmů

296. Které příjmy musí zastupitel jako veřejný funkcionář uvést v prohlášení o příjmech v situaci, kdy se stal neuvolněným starostou 15. 11. minulého roku?

V prohlášení je třeba uvést veškeré příjmy za minulý rok získané v průběhu funkce, tedy v daném případě od 15. 11. do 31. 12., pokud jejich celková výše přesáhla 100.000 Kč. Přitom se neuvádějí příjmy, na které má veřejný funkcionář nárok z výkonu své funkce.

297. Zákon o střetu zájmů předepisuje vedení registru oznámení také v elektronické podobě, aby do něho mohl každý nahlížet prostřednictvím veřejné datové sítě. Stačí tedy oskenovaná prohlášení umístit na internetové stránky obce?

Zákon předpokládá, že tento přístup bude umožněn na základě písemné žádosti a pro účely nahlížení do registru udělí evidenční orgán žadateli přístupové jméno a heslo. Aby bylo vyhověno díkci zákona, bude zřejmě třeba naskenované prohlášení, umístěné na internetových stránkách obce, chránit přístupovým jménem a heslem.

298. Kam posílat oznámení?

Oznámení o činnostech, oznámení o majetku a oznámení o příjmech, darech a závazcích podává veřejný funkcionář evidenčnímu orgánu, kterým je tajemník obecního úřadu a v obcích, kde není tato funkce zřízena, starosta pro veřejné funkcionáře ve své obci. Evidenční orgán vede registr těchto oznámení podle § 13 a násl. Zákona o střetu zájmů, nikam je tedy neposílá.

299. Které osoby v obci podávají čestné prohlášení?

Čestné prohlášení podávají všichni uvolnění členové zastupitelstva a z neuvolněných ti, kteří vykonávají funkci starosty, místostarosty nebo člena rady obce. V obci to dále budou někteří vedoucí úředníci a další osoby podle § 2 odst. 2 zákona o střetu zájmů.

300. Znamená rozhodnutí o existenci důvodu pro vyloučení z projednávání a rozhodování

u zastupitele podle ust. § 83 odst. 2 zákona o obcích, že tento nemůže ve věci hlasovat? Rozhodnutí znamená v první řadě, že zastupitelstvo shledalo u tohoto člena zastupitelstva obce existenci střetu zájmů. Zastupitelstvo ovšem nemá pravomoc mu zabránit být účastníkem projednávání a ve věci hlasovat, pokud se sám nerozhodne opačně, toto rozhodnutí tak spadá do oblasti politické odpovědnosti. Opačný výklad by měl vážné praktické i ústavněprávní konotace. Možnost vyloučit zastupitele z hlasování neobsahují ani ostatní předpisy (zákon o hl. m. Praze, zákon o krajích, zákon o střetu zájmů).

*Přeneseme k Vám nejnovější poznatky
i ověřené zkušenosti získané více než
patnáctiletou praxí v oblasti veřejného
práva.*

KVB
advokátní kancelář

PARDOBICE ■ BRNO ■ HRADEC KRÁLOVÉ ■ PRAHA

PROFIL ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE

Tvoříme komplexní a spolehlivé právní zázemí pro vedení měst, obcí a jejich úřady.

KVB advokátní kancelář s.r.o. se zaměřuje na poskytování kvalitních právních služeb zejména v oblasti veřejného práva. Dlouhodobě spolupracuje s klienty napříč veřejným i soukromým sektorem při řešení jejich komplexních či dílčích právních problémů. Mezi klienty advokátní kanceláře patří ministerstva (např. Ministerstvo vnitra, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo kultury), ústřední orgány státní správy jako Úřad vlády ČR, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nebo Energetický regulační úřad, ale i další správní úřady či orgány dozoru, např. Státní zemědělská a potravinářská inspekce, stejně jako řada měst a obcí z celé České republiky.

Poskytujeme komplexní právní servis krajským, městským a obecním úřadům, včetně individuálního právního poradenství voleným představitelům územních samosprávných celků. Zajišťujeme právní zázemí pro územní samosprávné celky při výkonu samostatné i přenesené působnosti. Díky současným technickým prostředkům jsme schopni zajistit okamžitý právní servis po celém území České republiky.

Tým KVB advokátní kanceláře s.r.o. má rozsáhlé zkušenosti zejména v odvětví práva správního s důrazem na právo obcí a krajů, správní a přestupkové řízení, stavební právo a právo životního prostředí, v odvětví práva pracovního a finančního, v problematice nemovitosti a zastupování v soudních a rozhodčích řízeních.

O naší odbornosti svědčí i citace publikací našich právníků Nejvyšším soudem, Nejvyšším správním soudem či Ústavním soudem.

POSKYTOVANÉ PRÁVNÍ SLUŽBY

KVB advokátní kancelář s.r.o. je především specialistou na poskytování právních služeb v oblastech souvisejících s činností měst a obcí. Díky širokému okruhu klientů z řad měst a obcí různých velikosti umíme navrhnout řešení problémů založená na nabytých zkušenostech.

Zaměřeni na vybrané právní oblasti je zárukou kvality, odbornosti a efektivity.

Náš tým má rozsáhlé zkušenosti v oblasti veřejného a soukromého práva s důrazem na právo územních samospráv s přihlédnutím k individuálním požadavkům měst a obcí.

Naším cílem je být stabilním a kvalitním právním zázemím pro vedení obce v oblastech samostatné i přenesené působnosti.

Mezi hlavní oblasti práva, ve kterých disponujeme rozsáhlými zkušenostmi, patří:

■ **Nakládání s majetkem obce**

Poskytujeme komplexní právní poradenství při nakládání s majetkem obce včetně procesních otázek a sepisování smluvní dokumentace. Díky našim zkušenostem budete mít jistotu, že všechny procesy probíhají striktně podle právních předpisů a aktuální rozhodovací praxe soudů. Spolehlivě vytvoříme řešení přesně podle potřeb klientského města nebo obce.

■ **Právní problémy organizace obce**

Poskytujeme odborné právní zázemí pro vztahy mezi orgány města nebo obce (zastupitelstvo, rada, starosta, úřad). Vzhledem k dlouhodobým zkušenostem v této oblasti zajistíme, aby veškeré postupy byly v naprostém souladu s platnými právními předpisy. Podle požadavků klienta zajistíme sepsání nebo kvalifikovaný audit všech vnitřních předpisů obce a přímou podporu vedení obce při každodenní činnosti.

■ **Problematika dotací**

Poskytujeme komplexní právní poradenství v oblasti dotací poskytovaných z národních zdrojů a evropských fondů. Úspěšně jsme zastupovali řadu měst a obcí, jimž byla ze strany poskytovatelů dotací vytknuta pochybení s možným vysokým finančním postihem.

■ **Problematika svobodného přístupu k informacím**

Náš expert na problematiku svobodného přístupu k informacím Vám pomůže vyřešit otázky související s nákladnou agendou svobodného přístupu k informacím tak, aby navržená řešení byla pro obec co nejméně zatěžující a současně byla v souladu se zákonem.

■ **Správní řízení**

Poskytujeme právní stanoviska a poradenství k problematice související se správním řízením. V této oblasti jsme silnou právní oporou pro úředníky ve všech otázkách, které se dotýkají správního řádu, včetně přípravy a kontroly veřejnoprávních smluv.

■ **Stavební právo**

Náš tým Vám poskytne právní stanoviska a poradenství v oblasti stavebního zákona, a to jak v záležitostech územního plánování, tak ve věcech stavebního řádu. Poskytujeme silnou právní oporu samosprávě a úředníkům vykonávajícím státní správu.

■ **Správní trestání**

Náš expert na správní trestání poskytne úředníkům obce poradenství a stanoviska v komplikovaných otázkách v oblasti přestupků a jiných správních deliktů.

■ **Veřejné zakázky**

Náš expert na problematiku veřejných zakázek Vám poskytne poradenství a připraví stanoviska v komplikovaných otázkách v oblasti veřejných zakázek. Poskytuje jak poradenství při vypisování veřejných zakázek, tak zastupování při řízení před ÚOHS.

■ **Pracovní právo**

Speciální postavení úředníků obce znamená nejen obecnou znalost zákoníku práce, ale také zkušenosti s aplikací souvisejících právních předpisů. Poskytneme vedení obce oporu při řešení komplikovaných případů v pracovněprávní oblasti. Poskytujeme poradenství také v pracovněprávních otázkách se zaměřením na vedení příspěvkových organizací obce.

■ **Vedení sporů**

Naše kancelář má bohaté zkušenosti se zastupováním klientů před soudy všech stupňů, a to jak ve správním, tak v civilním soudnictví. Zastupujeme naše klienty při vymáhání pohledávek, včetně správy rozsáhlých portfolií pohledávek. Naším klientům radíme od okamžiku vzniku rizika sporu, kdy zejména analyzujeme možné postupy, rizika sporu a související náklady.

*Neztrácejte čas
hledáním řešení,
která za Vás již
vymysleli jiní.*

NAŠI PRÁVNÍCI

JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D.

Stanislav Kadečka je advokátem, který se ve své praxi dlouhodobě zaměřuje na oblast správního práva (včetně stavebního práva, práva životního prostředí, práva územních samosprávných celků, jakož i problematiky přestupků a jiných správních deliktů) a současně tuto problematiku mnoho let přednáší na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity. Právní služby však poskytuje i v oblasti ústavního práva, trestního práva a občanského práva.

Stanislav Kadečka je právě jakožto respektovaný odborník v oblasti správního práva členem Legislativní rady vlády České republiky, členem rozkladové komise Ministerstva spravedlnosti a rozkladové komise České národní banky, jako i členem legislativní komise Předsednictva Svazu měst a obcí ČR a členem Pracovní skupiny pro řešení aplikace zákona o veřejných zakázkách Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Dříve působil též jako místopředseda pracovní komise (pro veřejné právo I – komise pro správní právo č. 1) Legislativní rady vlády ČR a místopředseda (pro oblast veřejné správy) komise Rady Královéhradeckého kraje pro obecnou legislativu, člen rozkladové komise (pro oblast hospodářské soutěže) Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a člen Výboru pro dodržování systému kontroly kvality a pro disciplinární řízení Rady pro veřejný dohled nad auditem.

Stanislav Kadečka byl odborným garantem projektu financovaného z evropských strukturálních fondů a Svazem měst a obcí ČR zaměřeného na právní poradenství obcím a v oblasti správního práva a veřejné správy dále dlouhodobě působí i jako lektor akreditovaného vzdělávání úředníků územních samosprávných celků a lektor pro ústřední orgány státní správy České republiky, jakož i jako zpracovatel respektovaných odborných posudků (nezávislých expertiz). Vedle advokátní praxe se ovšem věnuje rovněž rozsáhlé publikační a přednáškové činnosti v ČR i v zahraničí a je organizátorem a odborným garantem prestižních konferencí pro experty v oblasti správního práva a veřejné správy.

Mimo jiného je autorem odborných publikací „Právo obcí a krajů v České republice“ a „Zákon o místních poplatcích a předpisy související. Komentář“ nakladatelství C. H. Beck (2003, 2005), spoluautorem publikací „Správní řád (MERITUM)“ a „Obce 2008–2009 (MERITUM)“ nakladatelství ASPI (2006, 2009), jakož i učebnic „Správní právo procesní“ nakladatelství Aleš Čeněk (2008, 2012) či „Správní právo – zvláštní část“ nakladatelství Masarykovy univerzity (2004, 2009).

JUDr. Mgr. Lukáš Váňa, Ph.D.

Lukáš Váňa je advokátem, který se specializuje na právo územních samospráv a problematiku financování územních samosprávných celků. V letech 2001 až 2008 působil na pozici vedoucího právníka Svazu měst a obcí ČR. Jako expert se účastnil série seminářů pořádaných Ministerstvem pro místní rozvoj na podporu projektů Public Private Partnership. V letech 2007 až 2010 byl členem pracovní komise pro veřejné právo Legislativní rady vlády, v současnosti je členem legislativní komise Předsednictva Svazu měst a obcí ČR.

Lukáš Váňa se podílí na řízení projektu financovaného z evropských strukturálních fondů a Svazem měst a obcí ČR zaměřeného na právní poradenství obcím. Působil v realizačním týmu projektu Ministerstva vnitra k podpoře prostředí pro zkvalitnění tvorby právních předpisů. Dlouhodobě přednáší problematiku zákona o obcích. Mimo jiné publikační činnosti je spoluautorem publikace „Zákon o obcích (obecní zřízení). Komentář“ nakladatelství C. H. Beck (2008).

Mgr. Ing. David Bohadlo

David Bohadlo je právník a ekonom, který se ve své praxi zaměřuje na oblast správního, občanského a obchodního práva. Je uznávaným odborníkem na problematiku správního řádu a přestupků. V letech 2001 až 2011 byl zaměstnancem Krajského úřadu Pardubického kraje ve funkci vedoucího oddělení vnitřních věcí a zástupcem vedoucího organizačního a právního odboru a krajského živnostenského úřadu. Je členem pracovní komise pro veřejné právo Legislativní rady vlády a rozkladové komise Ministerstva vnitra a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

David Bohadlo působil v realizačním týmu projektu Ministerstva vnitra k podpoře prostředí pro zkvalitnění tvorby právních předpisů. Dlouhodobě přednáší problematiku správního řádu a přestupků pro úředníky územních samosprávných celků. Je lektorem Institutu pro veřejnou správu Praha se zaměřením na obecnou a zvláštní část zkoušky zvláštní odborné způsobilosti. Mimo jiné publikační činnosti je spoluautorem publikací „Správní řád. Komentář“ nakl. C. H. Beck (2013), „Soudní řád správní. Komentář“ nakl. C. H. Beck (2013) či „Správní trestání z hlediska praxe a judikatury“ nakl. C. H. Beck (2013).

KVB advokátní kancelář s.r.o. může díky svému týmu nabídnout specializované a komplexní služby na vysoké úrovni.

Mgr. Lukáš Rothanzl

Lukáš Rothanzl je právník, který se ve své praxi zaměřuje na oblast práva územních samospráv (zejména na oblast nakládání s majetkem obcí a problematiku vydávání právních předpisů obcí). Je uznávaným odborníkem na problematiku zákona o svobodném přístupu k informacím. V letech 2004 až 2011 působil na Ministerstvu vnitra, odboru dozoru a kontroly veřejné správy, kde vedl oddělení kontroly obcí a krajů.

Lukáš Rothanzl má dlouhodobé zkušenosti s poskytováním právního poradenství obcím, po svém působení na Ministerstvu vnitra se podílel mj. na realizaci projektu právního poradenství financovaného z evropských strukturálních fondů a Svazem měst a obcí ČR. Dlouhodobě přednáší problematiku hospodaření s majetkem obcí a zákona o svobodném přístupu k informacím. Je členem rozkladové komise Ministerstva průmyslu a obchodu k zákonu č. 106/1999 Sb. Ke dni 1. 9. 2014 byl Lukáš Rothanzl jmenován Legislativní radou vlády ČR členem pracovní komise Legislativní rady vlády pro veřejné právo I – správní právo č. 1. Mimo jiné publikační činnosti je spoluautorem publikace „Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související“ nakladatelství Linde (2012).

Mgr. Ludvík Matoušek

Ludvík Matoušek je právník, který se řadu let pohyboval ve veřejné správě nejen tuzemské, ale i zahraniční. Vystudoval právo na Karlově Univerzitě v Praze. Po několika letech podnikatelské činnosti v oboru překladatelství a tlumočnictví sbíral zahraniční pracovní zkušenosti jako právník Ministerstva vnitra SRN a Úřadu prezidenta SRN, které pak zúročil v dalších zaměstnáních v České republice jako právník Kanceláře prezidenta republiky a asistent předsedy Ústavního soudu JUDr. Pavla Rychetského. V rámci výkonu funkce asistenta soudce Ústavního soudu se významně podílel na tvorbě meritorních rozhodnutí jak z oblasti soukromého, tak veřejného práva, v nichž byl předseda Ústavního soudu soudcem zpravodajem. Je uznávaným odborníkem na právo ústavní a na právo civilní. Je členem Společnosti pro právo životního prostředí a členem rozkladové komise Ministerstva vnitra. V letech 2013 a 2014 se jako vedoucí Komise pro aplikaci nové civilní legislativy a člen její Expertní skupiny věnoval implementaci nového soukromého práva, tvorbě výkladových stanovisek a zodpovídání dotazů široké laické i odborné veřejnosti. V oblasti soukromého práva je i žádaným lektorem.

doc. JUDr. Ing. Radek Jurčík, Ph.D.

Radek Jurčík je advokátem, který se ve své praxi zaměřuje především na expertní činnost v oblasti veřejných zakázek a PPP projektů, včetně problematiky čerpání dotací a porušení rozpočtové kázně. Dva roky pracoval na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže na odboru dohledu nad zadáváním veřejných zakázek, nejprve jako pracovník podílející se na rozhodování I. instance, poté jako tajemník rozkladové komise. Sedm let působil v oblasti justice, z toho pět let jako asistent soudce Ústavního soudu. Od roku 1998 se věnuje metodické a poradenské činnosti v oblasti veřejných zakázek. Působil jako externí lektor Ministerstva pro místní rozvoj k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a k zákonu č. 139/2006 Sb., koncesní zákon, a je akreditovaným lektorem Ministerstva vnitra pro školení „Veřejné zakázky a jejich zadávání“. V současné době působí jako akademický pracovník Mendelovy univerzity v Brně, kde přednáší problematiku zadávání veřejných zakázek a finanční a správní právo a je garantem oboru veřejná správa pro bakalářské a magisterské studium. Je autorem čtyř monografií v oblasti veřejných zakázek ke všem dosavadním zákonům o veřejných zakázkách platným v České republice a řady dalších publikací. Z nejnovějších jmenujme např. „Správní řád a řízení o veřejných zakázkách“ (2012).

JUDr. Mgr. Filip Rigel, Ph.D.

Filip Rigel je absolventem magisterského oboru právo na Právnické fakultě Masarykovy univerzity, kde úspěšně absolvoval také rigorózní řízení (2007) a doktorské studium v oboru správní právo a právo životního prostředí (2011). Vedle toho absolvoval také obory politické vědy (2007) a politologie-africká studia (2010), oba na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové. V roce 2012 úspěšně složil odbornou justiční zkoušku.

V letech 2007 až 2014 působil jako asistent soudce Nejvyššího správního soudu. V současnosti působí jako advokát v KVB advokátní kanceláři a zároveň přednáší na Metropolitní univerzitě Praha, Newton College a Vysoké škole Karla Engliše kurzy zaměřené na správní právo i některá jiná právní odvětví. Na posledně jmenované škole je zároveň ředitelem Ústavu aplikovaného práva.

Filip Rigel je autorem několika desítek odborných článků a komentářů k zákonu o místním referendu a spoluautorem komentářů k soudnímu řádu správnímu, ke školskému zákonu a připravovaného komentáře ke správnímu řádu. Působí také jako místopředseda redakční rady časopisu Právo a bezpečnost.

**Obrátte se
s důvěrou
na nás.**

REFERENCE

Advokátní kancelář disponuje významnými a respektovanými odborníky zejména v oblasti veřejného práva a dlouhodobě spolupracuje se svými klienty napříč veřejným i soukromým sektorem při řešení jejich komplexních či dílčích právních problémů.

Mezi naše klienty patří Úřad vlády ČR, ministerstva, jiné ústřední orgány státní správy, další správní úřady či orgány dozoru. Naši specialisté poskytují právní poradenství od tvorby právních předpisů, přes zpracování odborných stanovisek až k praktické pomoci při vedení složitých řízení a zastupování před soudy všech stupňů.

*Obracej se na nás
klienti z celé
České republiky.*

Našimi významnými klienty jsou dále kraje, statutární města, města, obce a jimi řízené právnické osoby. Komunální právo je naší silnou stránkou, neboť disponujeme unikátním týmem specialistů, kteří jsou schopni pokrýt široký rozsah právních problémů, se kterými se představitelé obcí potýkají. Velmi oceňované jsou průběžné konzultace s představiteli měst a obcí při řešení každodenních problémů v oblasti státní správy a samosprávy, kde jsme včasnou reakcí schopni předejít velké řadě budoucích právních problémů. Dále máme dlouholeté zkušenosti v oblasti veřejných zakázek či poskytování krizového právního poradenství při podezření z porušení rozpočtové kázně.

Právníci advokátní kanceláře pravidelně přednášejí pro laickou i odbornou veřejnost v oblasti práva. Účastníme se řady tuzemských i mezinárodních konferencí s příspěvky na aktuální témata právní teorie a praxe, přičemž u některých konferencí je JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D., jejich odborným garantem.

Vybraní klienti

Brno ■ Česká Lípa ■ Český Těšín ■ Frenštát pod Radhoštěm ■ Choustníkovo Hradiště
■ Kněžmost ■ Kostelec nad Černými lesy ■ Kralupy nad Vltavou ■ Lázně Bohdaneč
■ Meziměs ■ Nelahozeves ■ Osek ■ Ostrava ■ Panenské Břežany
■ Pardubice ■ Podolí I ■ Přelouč ■ Říčany ■ Týn nad Vltavou ■ Týnec nad Labem ■
Uherské Hradiště ■ Vrbno pod Pradědem ■ Vysoké Mýto ■ Zlonice ■ Železný Brod

Jihomoravský kraj ■ Moravskoslezský kraj ■ Pardubický kraj

Energetický regulační úřad ■ Ministerstvo pro místní rozvoj
■ Ministerstvo vnitra ■ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
■ Úřad vlády České republiky ■ Vrchní státní zastupitelství v Praze

Euroregion Praděd ■ Správa a údržba silnic Jihočeského kraje
■ Svazek obcí Týnecko ■ Svazek obcí údolí Desné

SPECIALIZOVANÝ PRÁVNÍ AUDIT PO VOLBÁCH 2014

Přeneseme k vám nejnovější poznatky i ověřené zkušenosti získané více než patnáctiletou praxí v oblasti práva územních samospráv.

KVB advokátní kancelář s.r.o. vám nabízí tým právníků specializovaných na oblast práva územních samosprávných celků, který ve vaší obci nebo městě provede odborný právní audit. Začněte v novém volebním období odpovědně, s čistým stolem a s jistotou, že jsou obcí uzavírané smlouvy platné, že je řádně nastaven systém pro zadávání veřejných zakázek a že jsou dodržována zákonná pravidla pro svolávání a konání zastupitelstva obce. Právní audit je přizpůsobován individuálním požadavkům každé obce. Obrátte se na nás a vyberte si všechny nebo jen některé z nabízených oblastí právního auditu.

A. PRÁVNÍ AUDIT V MAJETKOPRÁVNÍ OBLASTI

- kontrola platnosti obcí uzavřených smluv z hlediska povinností stanovených zákonem o obcích
- právní audit smluv z hlediska jejich obsahu s důrazem na nový občanský zákoník
- ověření zákonnosti zadávání veřejných zakázek
- ověření dodržování zákonného postupu při projednání závěrečného účtu obce a zprávy o přezkoumání hospodaření obce

B. PRÁVNÍ AUDIT NASTAVENÍ ORGANIZAČNÍHO CHODU OBCE

- právní audit dodržování zákonných pravidel pro svolávání a konání zasedání zastupitelstva obce
- kontrola zákonnosti vnitřních předpisů obce
- v případě zájmu též kontrola obecně závazných vyhlášek a nařízení

C. PRÁVNÍ AUDIT NASTAVENÍ VZTAHU OBEC – OBČAN

- kontrola nastavení systému pro vyřizování podání ze strany občanů směřujících do oblasti samostatné i přenesené působnosti
- kontrola zákonnosti vyřizování žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. a zákona č. 123/1998 Sb.

KVB advokátní kancelář s.r.o.

Hlavní kancelář: Tel.: 226 259 401
Teplého 2786   E-mail: pravnik@akkvb.cz
530 02 Pardubice   Web: www.akkvb.cz

Redakční uzávěrka 11/2014

© KVB advokátní kancelář s.r.o.

Informace obsažené v tomto materiálu nelze považovat za právní rady, nejsou vyčerpávající a nejsou zamýšleny pro žádné konkrétní použití. Před aplikací zde obsažených informací nebo rozhodnutím učiněným na jejich základě doporučujeme vyhledat nezávislou a odbornou právní konzultaci. Dekujeme za váš zájem a vaše podněty či připomínky uvítáme na naší e-mailové adrese pravnik@akkvb.cz.